

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Tid: Torsdagen den 12 oktober 2017, kl. 12.30

Plats: Sessionssalen, Juneporten, Västra Storgatan 16, Jönköping

Förhindrad ledamot inkallar själv ersättare.
Ersättare har rätt att närvara oavsett sådan kallelse.

Ärenden

1. Upprop, kl. 12.30
2. Protokollets justering
3. Fastställande av dagordning
4. Informationsärende:
  - Information om förorenad mark, Anna-Lena Wullf
  - Översyn av miljöpriset, Eva Göransson
  - Information om Asia Grossist, Johanna Hänninen

Rapport

- Utbildning ny kommunallag 17-09-18
- Friluftsbussadörer halvtag 17-09-19
- Miljöfika 17-09-21, 17-10-03
- Presidieträff Miljösamverkan f, 17-09-22
- Kommunrevision 17-09-26
- Klimatkonferensen, 17-09-28
- E4:an uppföljning-bullerdämpande asfalt, 17-09-29
- Tekniskt utskott, 17-10-04
- FAH Sundsvall 17-10-04 – 10-05
- Miljödiplomering 17-10-10
- Miljö- och hälsoskyddschefen informerar

Kommande aktiviteter

- Kemikaliekonferensen, 17-10-17
- Julbord på Kapris, 17-12-14

Fika

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

5. Medborgardialog Attarpsdammen
Annica Magnusson, Jenny Kanerva-Ericsson
Mhn 2017:1566
6. Ärende angående samhällsekonomisk analys av Vättern
efter motion om "Vättern vår dricksvattentäkt"
Annica Magnusson
Mhn 2015:2528
7. Yttrande till kommunstyrelsen över "Motion om ett
åtgärdsprogram mot invasiva arter"
Jenny Kanerva-Ericsson och Karin Hellström
Mhn 2017:2921
8. Yttrande över "Plan för idrott 2018-2023"
Jenny Kanerva-Ericsson
Mhn 2017:3490
9. Yttrande över "Plan för friluftsliv 2018-2023"
Jenny Kanerva-Ericsson
Mhn 2017:3481
10. Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till ändringar
i industriutsläppförfordningen (2013:250)
Anna-Lena Wullf
Mhn 2017:3428
11. Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över detaljplan för
Kortebo 4:9 m.fl. Strandängen etapp 2
Erik Engwall
Mhn 2017:3434
12. Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken
Anna-Lena Wullf
Mhn 2017:3586
13. Indexuppräknings av taxa för miljö- och hälsoskydds-
nämndens tillsyn enligt lagen (2014:799) om spräng-
ämneprekursorer; höjning av timavgift
Anders Hansson
Mhn 2017:3612
14. Indexuppräknings av taxa för miljö- och hälsoskydds-
nämndens tillsyn över solarieverksamhet inom
Jönköpings kommun; höjning av timavgift
Anders Hansson
Mhn 2017:3613
15. Indexuppräknings av taxa för Jönköpings kommuns
offentliga kontroll av livsmedel; höjning av timavgift
Anders Hansson
Mhn 2017:3614

16. Månadsrapport per september 2017

Anders Hansson

Mhn 2017:694

17. Sammanträdestider för 2018

Ann-Mari Gudmundsson

Mhn 2017: 3693

18. Meddelanden – avslutade ärenden

19. Meddelanden – handlingar för kännedom

20. Anmälan om delegationsbeslut

21. Anmälningsärenden

Susanne Wismén

Ordförande

Ann-Mari Gudmundsson

Sekreterare

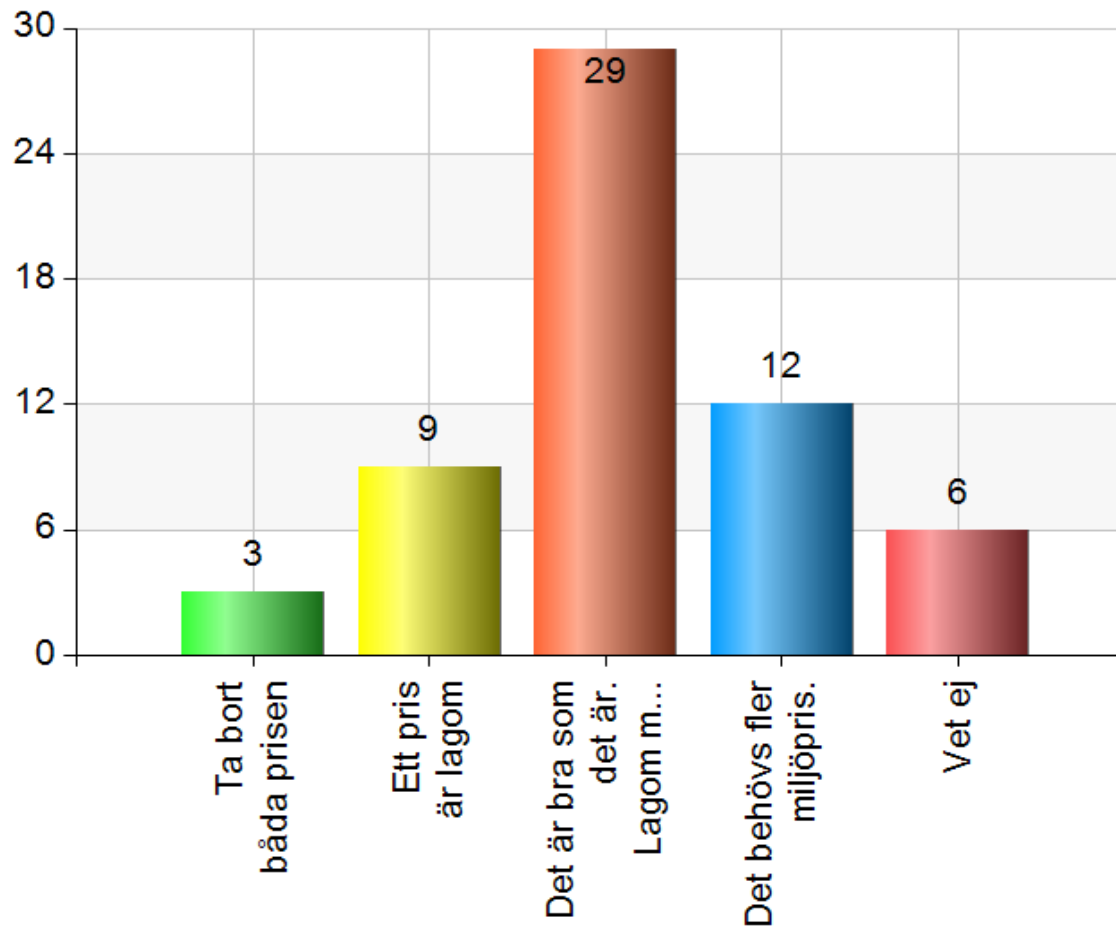
Översyn av kommunens miljöpris, arbetsgång

- enkät (genomförd)
- mhn ger mhk sin syn på inriktning (idag)
- mhk tar fram förslag utifrån inriktning
- mhn beslutar om förslag
- ks beslutar om ändring
- tidigast 2019 kan eventuella nya regler börja gälla

Enkät

- allmänintresse
- till vem?
- 60 svar

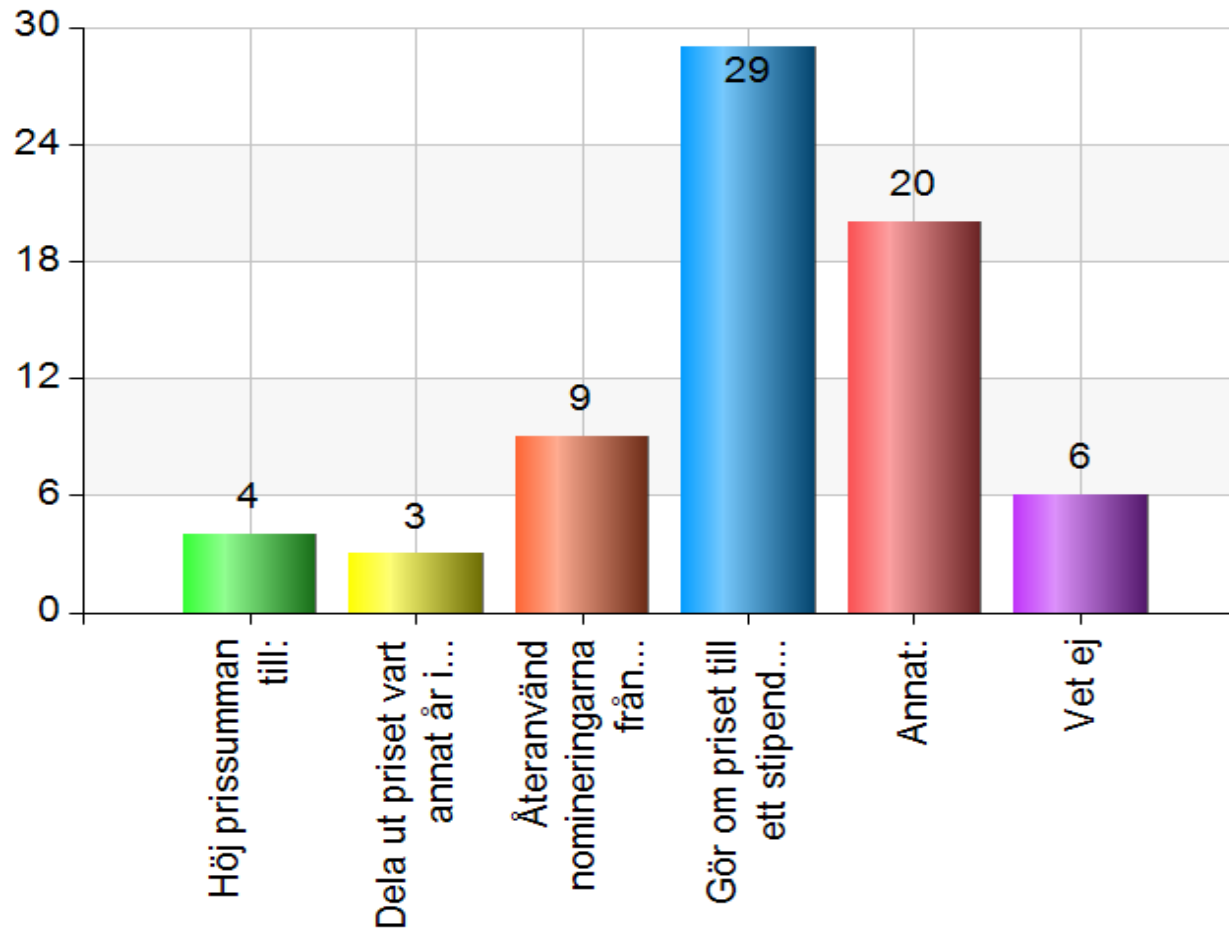
Fler eller färre miljöpris?

Kommentarer om priskategori

- nystartpris
- hållbarhetspris
- Årets miljöambassadör, Årets miljöorganisation, Årets miljöpedagog
- miljöpris till person under 30 år
- bästa studentuppsats inom området
- vandringspris
- pristagare agerar ambassadör under följande år

Hur ändra prisen för att få fler nomineringar?

Kommentarer om prisbeloppen

- om man har två olika belopp så talar man väldigt tydligt om vad som räknas...
- varför är det olika summor?
- 20, 25, 50 och 100 tusen kronor

Kommentarer om att öka antal ansök.

- bidragsidén är bäst gällande skolornas miljöpris
- ansökan 2 ggr/år för skolan
- olika inriktningar olika år? (återvinning, energisparande, kemikaliebantning osv)
- marknadsför mer

Kommentarer, övriga

- röstningsförfarande gällande de nominerade (nämnden, en jury eller för allmänheten?)
- jurygrupp med lokala miljö- eller hållbarhetsexperter
- dela ut priset vid ett större evenemang som kommunen har
- dela ut det under miljöveckan
- pristagare agerar ambassadör under följande år

2x11 förslag att hissa eller dissa

- Gör om prisen/priset till stipendium
- Gör om miljöprisen/priset till hållbarhetspris
- Höj/justera prissummorna
- Ny priskategori/nya priskategorier
- Ta bort prisen/priset
- Behåll prisen/priset som de är
- Överlåt priset/prisen till andra förvaltningar/avdelningar att hantera
- Dela ut prisen/priset vid ett större evenemang
- Riktade tema
- Jurygrupp med lokala miljöexperter utser pristagare
- Återvinn nomineringar från föregående år

Frågor

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

Medborgardialog Attarpsdammen

Mhn 2017:1566

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden påbörjade våren 2017 en medborgardialog angående Attarpsdammen. Processen startade med ett möte med allmänheten den 29 mars 2017. Till detta möte lades också upp en sida på Jönköpings kommuns hemsida med information om projektet, dess utmaningar och de utredningar som till dags dato genomförts. På denna sida fanns också möjlighet att lämna synpunkter via ett formulär. Synpunkter kunde också lämnas utanför detta formulär skriftligt. Medborgardialogen stängdes den 3 maj 2017.

På nämndssammanträdet i juni 2017 togs beslutet att ge berörda tjänstemän att arbeta vidare med frågan utifrån de synpunkter som inkommit i och med medborgardialogen och till nämnden i oktober lämna förslag på fortsatt riktning i arbetet och även de förslag på eventuella utredningar som ska beställas för att få mer kunskap och beslutsunderlag för kommande beslut.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse daterad 2017-09-22

Vättern-fakta Nr 6:2014 "Redovisning av resultat från undersökningar av grumling och sedimentation i två av Vätterns tillflöden"

FN barnkonvention

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Att beställa en utredning som visar varifrån sedimenten kommer och förslag på eventuella möjliga åtgärder.
- Att berörda tjänstemän tillsätter en arbetsgrupp och en styrgrupp till projektet. I arbetsgruppen ska tjänstemän från miljö- och hälsoskydds-kontoret, stadsbyggnadskontoret samt tekniska kontoret finnas. I styrgruppen finns tjänstemän, politiker samt representanter för Bankerydsborna.
- Att uppdra åt Jenny Kanerva Eriksson att uppdatera projektet på hemsidan på befintlig plats, och därefter fortsätta hålla denna sida aktuell.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

Ärende

En medborgardialog är en dialog mellan kommunens invånare och beslutsfattare i en viss fråga. Dialogen går ut på att samla in åsikter, tankar och idéer och ge medborgare en möjlighet att tycka till i en fråga innan ett beslut fattas.

En medborgardialog gå i princip ut på att skapa en önskelista på hur medborgarna skulle vilja ha det i ett specifikt området.

Nu efter medborgardialogens slut har tjänstemän på miljö- och hälsoskyddskontoret börjat arbetet med att hitta en hållbar lösning på Attarpsdammen problematik.

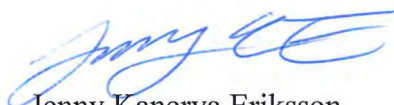
I Vättern-fakta Nr 6:2014 återfinns följande rekommendation som kan kopplas till detta projekt. ” I Lillån-Bankeryd föreslås att förnyade turbiditetsmätningar sker enligt ett liknande tillvägagångssätt som i Lillån-Huskvarna, det vill säga på olika avstånd ifrån mynningen, för att tydligare fånga upp inom vilka sträckor grumligheten ökar mest. Viktig i sammanhanget är även att mäta vid inloppet respektive utloppet av Attarpsdammen.”

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet bedöms beröra barn i enlighet med FN:s barnkonvention om barnets rättigheter. För att informera barnen och ta in deras synpunkter anordnades särskild medborgardialog med barnen på Attarpsskolan å 0-6, 7-9.

Håkan Strid
Miljöchef

Jenny Kanerva Eriksson
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Annica Magnusson
Vattensamordnare

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

Ärende angående samhällsekonomisk analys av Vättern efter motion om "Vättern vår dricksvattentäkt"

Mhn 2015:2528

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden fick i uppdrag av kommunfullmäktige att tillfråga Vätternvårdsförbundet att utröna intresse för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys. I samma beslut fick också nämnden i uppdrag att utreda kostnaden för värderingen och för genomförandet av värderingen avsattes 200 000 kronor i VIP 2017-2019.

Kommunfullmäktiges beslut föregås av en motion som föreslår att Jönköping kommun aktivt ska verka för att ge Vättern högsta möjliga skydd och att tillskriva riksdagen att ta beslut om att öka skyddet av Vättern till ett överordnat riksintresse för dricksvatten. Vidare föreslås Jönköping kommun ta initiativ till att få Vättern värderad enligt samhällsekonomisk simpleranalys och för detta ändamål avsätta 200 000 kronor.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse daterad 2017-09-25

KF sammanträdesprotokoll daterad 2016-03-31 §73

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- att tillskriva Vätternvårdsförbundet att utröna intresse för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.

Ärende

Kommunfullmäktige beslutade 2016-03-31 §73 enligt följande:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vätternvårdsförbundet att utröna intresse för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utreda kostnaden för värderingen. För genomförandet av värderingen avsätts 200 000 kronor i VIP 2017-2019.

Bakgrunden till detta beslut var en motion där det föreslås att Jönköpings kommun aktivt ska verka för att ge Vättern högsta möjliga skydd och att tillskriva riksdagen att ta beslut om att öka skyddet av Vättern till ett

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Slargatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

överordnat riksintresse för dricksvatten. Det föreslogs också att Jönköpings kommun ta initiativ till att få Vättern värderad enligt samhällsekonomisk simpleranalys och för detta ändamål avsätta 200 000 kr.

Med anledning av kommunfullmäktiges beslut föreslår miljö- och hälsoskyddskontoret att tillskriva Vätternvårdsförbundet.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet bedöms beröra barn i enlighet med FN:s barnkonvention om barnets rättigheter då alla barn har rätt till ett friskt och bra vatten.

Håkan Strid
Miljöchef

Annica Magnusson
Vattensamordnare

Beslutet expedieras till:
Vätternvårdsförbundet, Måns Lindell
Kommunfullmäktige

§ 73

Motion om "Vättern vår dricksvattentäkt"

Ks/2015:290 422

Sammanfattning

Mats Weidman (MP) m.fl. föreslår i en motion att Jönköpings kommun aktivt ska verka för att ge Vättern högsta möjliga skydd och att tillskriva riksdagen att ta beslut om att öka skyddet av Vättern till ett överordnat riksintresse för dricksvatten. Vidare föreslås Jönköpings kommun ta initiativ till att få Vättern värderad enligt samhällsekonomisk simpleranalys och för detta ändamål av-sätta 200 000 kr.

Beslutsunderlag

Motion inkommen 2015-06-02

Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 2015-10-12 med tillhörande handling-ar

Tekniska nämndens beslut 2015-10-13 § 198 med tillhörande tjänsteskrivelse

Stadsbyggnadsnämndens beslut 2015-10-15 § 354 med tillhörande tjänste-skrivelse

Kommunalrådsyttranden enligt nedan

Majoritetsrådets förslag

Kommunalrådet Carin Berggrens (M) yttrande 2016-03-02 med förslag till kommunstyrelsens beslut:

Förslag till kommunfullmäktige

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vättern-vårdsförbundet att utröna intresset för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Motionen förklaras vara besvarad.

Oppositionsrådets förslag

Kommunalrådet Mona Forsbergs (S) yttrande 2016-03-08 med förslag till kommunstyrelsens beslut:

Förslag till kommunfullmäktige

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vättern-vårdsförbundet att utröna intresset för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Jönköpings kommun tillskriver regeringen om att ta initiativ till att öka skyddet av Vättern till ett överordnat riksintresse för dricksvatten.
- Motionen förklaras därmed bifallen.

KOMMUNSTYRELSENS BEHANDLING 2016-03-16

Yrkanden

Staffan Eklöf (SD) yrkar bifall till kommunalrådet Mona Forsbergs (S) förslag med följande tillägg:

- Jönköpings kommun avsätter 200 000 kr för undersökningen.

Kommunalrådet Carin Berggren (M) yrkar bifall till sitt förslag.

Margareta Sylvan (MP) och Mona Forsberg (S) yrkar bifall till kommunalrådet Mona Forsbergs (S) förslag med följande tillägg:

- Jönköpings kommun tar initiativ till att få till en finansiering.

Ordföranden konstaterar att följande tre förslag till beslut finns: kommunalrådet Carin Berggrens (M) förslag, kommunalrådet Mona Forsbergs (S) reviderade förslag samt Staffan Eklöfs (SD) yrkande.

Omröstning

Ordföranden ställer de tre förslagen under proposition och finner kommunalrådet Carin Berggrens (M) förslag antaget.

Omröstning begärs.

Kommunstyrelsen beslutar utan omröstning att anta kommunalrådet Mona Forsbergs (S) reviderade förslag som motförslag till kommunalrådet Carin Berggrens (M) förslag.

Härefter godkänner kommunstyrelsen följande propositionsordning:

Ja-röst för bifall till kommunalrådet Carin Berggrens (M) förslag.

Nej-röst för bifall till kommunalrådet Mona Forsbergs (S) reviderade förslag.

Upprop förrättas och röster avges på sätt som anges nedan:

Ledamot	Ja	Nej	Avstår
AnneMarie Grennhag (M)	x		
Ola Helt (M)	x		
Andreas Stureson (KD)	x		
Margareta Strömberg (KD)	x		
Anna Mårtensson (L)	x		
Mona Forsberg (S)		x	
Andreas Persson (S)		x	
Harriet Roosquist (S)		x	
Alf Gustafsson (S)		x	
Magnus Rydh (S)		x	
Margareta Sylvan (MP)		x	
Staffan Eklöf (SD)			x
Ilan De Basso (S)		x	
Carin Berggren (M)	x		
Ann-Marie Nilsson (C)	x		
Summa	7	7	1

Vid omröstningen avges 7 ja-röster och 7 nej-röster varjämte en ledamot avstår från att rösta. Med beaktande av ordförandes utslagsröst har kommunstyrelsen beslutat bifalla kommunalrådet Carin Berggrens (M) förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktiges beslut

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vättern-vårdsförbundet att utröna intresset för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Motionen förklaras vara besvarad.

Reservationer

Ledamöterna för S och MP reserverar sig mot beslutet till förmån för kommunalrådet Mona Forsbergs (S) reviderade förslag.

Staffan Eklöf (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BEHANDLING 2016-03-31

Yrkanden

Mats Weidman (MP) yrkar följande:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vättern-vårdsförbundet att utröna intresset för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utreda kostnaden för värderingen. För genomförandet av värderingen avsätts 200 000 kronor i VIP 2017-2019.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillskriva regeringen om att ta initiativ till att öka skyddet av Vättern genom att förklara sjön som ett överordnat riksintresse för dricksvatten.
- Motionen förklaras därmed bifallen.

Mona Forsberg (S), Staffan Eklöf för SD-gruppen, Moa-Sara Marakatt för V-gruppen och Rolf Wennerhag (S) yrkar bifall till Mats Weidmans (MP) yrkande.

Carin Berggren (M), Ingvar Åkerberg (L) och Bert-Åke Näslund (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Omröstning

Ordföranden ställer proposition på kommunstyrelsens förslag respektive Mats Weidmans (MP) yrkande och finner det förstnämnda förslaget antaget.

Omröstning begärs. Följande propositionsordning godkänns:

Ja-röst för bifall till kommunstyrelsens förslag.

Nej-röst för bifall till Mats Weidmans (MP) yrkande.

Upprop förrättas och därvid avges 37 ja-röster och 43 nej-röster varjämte 1 ledamot är frånvarande på sätt som framgår av omröstningslista nr 2.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige har alltså bifallit Mats Weidmans (MP) yrkande, nämligen följande:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att tillfråga Vättern-vårdsförbundet att utröna intresset för att låta Vättern värderas enligt samhällsekonomisk analys.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ges i uppdrag att utreda kostnaden för värderingen. För genomförandet av värderingen avsätts 200 000 kronor i VIP 2017-2019.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillskriva regeringen om att ta initiativ till att öka skyddet av Vättern genom att förklara sjön som ett överordnat riksintresse för dricksvatten.
- Motionen förklaras därmed bifallen.

Reservation

M-gruppen reserverar sig mot beslutet till förmån för kommunstyrelsens förslag.

Beslutet expedieras till:

M Weidman

Mhn

Tn

Stbn

Ekonomichefen

Diariet

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

**Yttrande till kommunstyrelsen över ”Motion om ett
åtgärdsprogram mot invasiva arter”**
MHN-2017-2921

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig till kommunstyrelsen över en motion om ett åtgärdsprogram mot invasiva arter. I motionen yrkar Sverigedemokraterna på följande:

- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att upprätta ett förslag till åtgärdsprogram mot invasiva arter
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att inleda ett projekt för bekämpning av kanadensiskt gullris och jättebalsamin
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att organisera och leda feriearbete med bekämpning och feriearbetares undervisning av elever
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att informera medborgarna om invasiva arter och behovet av bekämpning
- att stadskontoret ges i uppdrag att lägga information och instruktioner till kommuninnevånarna på Jönköpings kommuns hemsida samt att förvaltningarnas kostnader för första året tas från kommunens resultat och för senare år arbetas in i kommande budget.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse daterad 2017-10-04

Motion om ett åtgärdsprogram mot invasiva arter

Naturvårdsverket: www.naturvardsverket.se (sökord: invasiva arter)

Havs- och vattenmyndigheten: www.havochvatten.se (sökord: invasiva arter)

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden yrkar på motionen avslås med nedanstående kommentarer:

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att upprätta ett förslag till åtgärdsprogram mot invasiva arter
Kommentar: Bekämpning av invasiva arter på lokal nivå ligger närmare tekniska kontorets och stadsbyggnadskontorets ansvarsområde snarare än miljö- och hälsoskyddskontoret då de ansvarar för praktisk förvaltning av kommunens marker, naturvård och översiktlig planering.
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att inleda ett projekt för bekämpning av kanadensiskt gullris och jättebalsamin
Kommentar: Det görs idag lokala punktinsatser/åtgärder mot bland annat jätteloka där det pågår ett LONA-projekt för att testa om får kan beta ner jätteloka för att undvika att behöva använda kemiska bekämpningsmedel. Växter och djur som idag redan är så etablerade som t ex jättebalsamin och kanadensiskt gullris kommer man troligen inte kunna utrota.
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att organisera och leda feriearbete med bekämpning och feriearbetares undervisning av elever
Kommentar: Om det skulle bli aktuellt med feriearbetare för bekämpning av invasiva arter skulle dessa vara organiserade under tekniska kontoret som jobbar med förvaltning av kommunens marker.
- att miljö-och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att informera medborgarna om invasiva arter och behovet av bekämpning
Kommentar: att information ut mot medborgaren om invasiva arter är ett bra verktyg för att sprida kunskap och på så sätt minska risken för omedveten spridning. Detta bör dock vara ett förvaltningsövergripande arbete.
- att stadskontoret ges i uppdrag att lägga information och instruktioner till kommuninnevånarna på Jönköpings kommuns hemsida samt att förvaltningarnas kostnader för första året tas från kommunens resultat och för senare år arbetas in i kommande budget
Kommentar: punkten riktar sig till stadskontoret, miljö- och hälsoskyddskontoret lämnar punkten utan kommentar.

Ärende

Invasiva arter är växter och djur som inte är naturligt förekommande i ekosystemet och har en negativ effekt på t ex den biologiska mångfalden. Dessa kan ha introducerats till ekosystemet antingen avsiktligt eller oavsiktligt.

Många utländska prydnadsväxter har vandrat ut från trädgårdarna och spritt sig i landskapet längs vägkanterna. Flera av dem har nu en månghundraårig historia som vilda arter i Sverige. Andra, såsom vresros, lupin och det kanadensiska gullriset, har fått stor utbredning först under 1900-talet.

Jättelokan och tromsölokan, ursprungligen införd som prydnadsväxt, men nu under spridning i stora delar av landet, innehåller växtsafter som kan orsaka allvarliga hudskador hos människan. Försök att utrota dessa arter görs här och var, hittills dock med begränsad framgång.

På senare år har suget efter exotiska sällskapsdjur lett till introduktionen av främmande ekorrearter, fåglar och reptiler som kan bli ett problem för naturen. Rödörad sköldpadda och gulbukad sköldpadda är vanliga terrariedjur som ibland släpps ut i naturen när ägarna tröttnat på dem. Även om sköldpaddorna inte reproducerar sig i Sverige, kan de leva länge och orsaka stora problem för andra vattenlevande djur, då de är mycket framgångsrika jägare.

Främmande arter kan även spridas oavsiktligt genom att följa med i transporter av andra varor och gods. Insekter som kan vara mycket skadliga för skogsträden som tallvedsnematoden och smaragdgrön askmalpraktbagge kan följa med i träförpackningar och lastpallar. Om dessa får fäste i skogen kan stora ekologiska och ekonomiska värden gå förlorade.

Den spanska skogssnigeln som också kallas för mördarsnigeln har följt med importerade grönsaker och trädgårdsväxter. På mindre än 30 år har den lyckats sprida sig över stora delar av landet och orsaker stora skador i trädgårdar och jordbruk.

I motionen yrkar Sverigedemokraterna på följande:

- att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att upprätta ett förslag till åtgärdsprogram mot invasiva arter
- att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att inleda ett projekt för bekämpning av kanadensiskt gullris och jättebalsamin
- att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen och övriga berörda förvaltningar ges i uppdrag att organisera och leda feriearbete med bekämpning och feriearbetares undervisning av elever
- att miljö- och hälsoskyddsförvaltningen ges i uppdrag att informera medborgarna om invasiva arter och behovet av bekämpning
- att stadskontoret ges i uppdrag att lägga information och instruktioner till kommuninnevånarna på Jönköpings kommuns hemsida samt att förvaltningarnas kostnader för första året tas från kommunens resultat och för senare år arbetas in i kommande budget.

En ny EU-förordning 1143/2014 om invasiva främmande arter, som trädde i kraft 1 januari 2015 begränsar införsel, försäljning, användning och innehav av utpekade invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Idag har 37 invasiva arter listats som invasiva främmande arter av unionsbetydelse. Sex av dessa finns i svensk natur. Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten har en samordnande och vägledande roll inom arbetet med främmande och invasiva

arter i Sverige och ska ta fram handlingsplaner för att stoppa spridningsvägarna, hanteringsplaner för att bekämpa och kontrollera invasiva främmande arterna av unionsbetydelse samt att ta fram åtgärdsförslag.

Att bekämpa redan etablerade invasiva främmande arter är ofta mycket svårt och kostar mycket pengar. I vattenmiljöer kan det vara näst intill omöjligt. Att arbeta med förebyggande åtgärder är därför helt avgörande för att förhindra introduktion av en ny invasiv främmande art och för att hålla nere kostnaderna för samhället.

Bekämpning av invasiva arter på lokal nivå ligger närmare tekniska kontorets och stadsbyggnadskontorets ansvarsområde snarare än miljö- och hälsoskyddskontoret då de ansvarar för praktisk förvaltning av kommunens marker, naturvård och översiktlig planering. Det görs idag lokala punktinsatser/åtgärder mot bland annat jättelökan där det pågår ett LONA-projekt för att testa om får kan beta ner jätteloka för att undvika att behöva använda kemiska bekämpningsmedel.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Jenny Kanerva Ericsson
Limnolog/miljö- och hälsoskyddsinspektör

Karin Hellström
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Kommunstyrelsen

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över "Plan för idrott 2018-2023"

MHN 2017-3490

Sammanfattning

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en strategisk plan för idrottsområdet i samverkan med den lokala idrottsrörelsen. Jönköpings kommuns "Plan för idrott 2018- 2023" ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-09-25
Remissversion Plan för idrott 2018-2023

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det under bilaga 1 bör läggas till att målområde 1 - *Idrottsanläggningar*, 1.3 – *Miljövänliga anläggningar* berör miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är positivt att det finns en idrottsplan för kommunen och ser speciellt positivt på möjligheten till ett större stöd vid investeringar som är miljö- eller klimatförbättrande. En naturlig del i detta borde t ex vara möjligheten för föreningar att välja miljövänliga alternativ på konstgräsanläggningar trots en högre investeringskostnad.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser också att det är mycket viktigt att, precis som första åtgärds punkten under 1.3 *Mål – Miljövänliga anläggningar* säger, man tar hänsyn till klimat- och miljöpåverkan vid ny- och ombyggnationer och på så sätt minskar spridning av t ex mikroplaster från konstgräsplaner.

Ärende

Idrottsrörelsen som är Sveriges största folkrörelse kan med rörelseglädjen i fokus förebygga sjukdomar såsom övervikt, diabetes, cancer och psykisk ohälsa. Idrotten bidrar till att minska hälsoklyftorna i samhället genom att stimulera till fysisk aktivitet och därigenom ge barn, ungdomar, vuxna och äldre rätt förutsättningar för att hand om sin hälsa. Folkhälso- och jämlikhetsaspekten är också särskilt tydlig i statens mål och syfte med stöd

idrottsrörelsen; ”stödet ska ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa.” Den ökade fysiska aktiviteten och arbetet för en mer jämlik folkhälsa är idrottens viktigaste uppgift, men det är långt ifrån allt som idrotten kan bidra med. Idrotten kan underlätta och skapa integration mellan människor med olika bakgrund och förutsättningar i livet. Idrotten fostrar i demokrati, delaktighet och ledarskap och den kan ge ekonomisk tillväxt och sysselsättning i form av nya företag, event och idrottsturism.

Jönköpings kommuns ”Plan för idrott 2018- 2023” ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna fatta beslut som gör vår lokala idrottsrörelse till den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor.

Planen är uppbyggd enligt följande:

- Målområde 1 – Anläggningar och idrottsmiljöer
- Målområde 2 – Barn- och ungdomsidrott
- Målområde 3 – Idrottsevenemang
- Målområde 4 – Motionsidrott och idrott för äldre
- Målområde 5 – Elitidrott

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

All har rätt till en meningsfull fritid.

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Jenny Kanerva Ericsson
Limnolog/miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Kultur- och fritidsförvaltningen

§ 124

Plan för idrott 2018-2023

KFN/2016:682 812

Sammanfattning

I enlighet med kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-10-06 § 126 har kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en plan för idrott för kommande mandatperiod, med förslaget att förlänga perioden med ett år d.v.s. 2018-2023. Anledningen till det är att främja ett långsiktigt och hållbart arbetssätt över mandatperioderna.

Jönköpings kommun är i stort behov av en plan som sammanfattar kommunens övergripande strategi för satsningar inom idrottsområdet. Planen tas fram tillsammans med idrottsrörelsen för att skapa samsyn kring vad som är viktigt inom den lokala idrotten och för att kunna ta strategiska beslut med politisk enighet. En plan för idrott 2018-2023 är också avgörande för att kommunen ska kunna klättra i rankingen på listan över Sveriges främsta idrottskommuner. Nu finns ett förslag på plan för idrott 2018-2023 som ska lämnas synpunkter på från berörda föreningar, organisationer och nämnder. Remisstiden pågår från 8 september till 6 oktober 2017. Därefter tas ett nytt beslut i kultur- och fritidsnämnden den 16 november.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse Plan för idrott 2018-2023
Förslaget Plan för idrott 2018-2023

Förslag till kultur och fritidsnämnden

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget, samt att förslaget till Plan för friluftsliv 2018-2023 skickas till berörda remissinstanser.

MBL-behandling

Ärendet har behandlats i förvaltningsövergripande samverkan den 2017-08-29.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS BEHANDLING

Yrkanden

Hans Hellström (M) yrkar bifall till kultur- och fritidsförvaltningens förslag samt att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget, samt att förslaget till Plan för friluftsliv 2018-2023 skickas till berörda remissinstanser.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutet expedieras till:

Martin Funck, enhetschef, handläggare, kultur- och fritidsförvaltningen

Remissinstanser

Kultur- och fritidsnämnden

Plan för idrott 2018-2023

KFN/2016:682 812

Sammanfattning

I enlighet med kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-10-06 § 126 har kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en plan för idrott för kommande mandatperiod, med förslaget att förlänga perioden med ett år d.v.s. 2018-2023. Anledningen till det är att främja ett långsiktigt och hållbart arbetssätt över mandatperioderna.

Jönköpings kommun är i stort behov av en plan som sammanfattar kommunens övergripande strategi för satsningar inom idrottsområdet. Planen tas fram tillsammans med idrottsrörelsen för att skapa samsyn kring vad som är viktigt inom den lokala idrotten och för att kunna ta strategiska beslut med politisk enighet. En plan för idrott 2018-2023 är också avgörande för att kommunen ska kunna klättra i rankingen på listan över Sveriges främsta idrottskommuner. Nu finns ett förslag på plan för idrott 2018-2023 som ska lämnas synpunkter på från berörda föreningar, organisationer och nämnder. Remisstiden pågår från 8 september till 6 oktober 2017. Därefter tas ett nytt beslut i kultur- och fritidsnämnden den 16 november.

Beslutsunderlag

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse Plan för idrott 2018-2023
Förslaget Plan för idrott 2018-2023

Förslag till Kultur och fritidsnämnden

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget till plan för idrott 2018-2023, samt att förslaget skickas till berörda remissinstanser.

Ärende

Kultur och fritidsförvaltningen har arbetat med att ta fram en strategisk plan för idrottsområdet genom dialog med föreningslivet. Planen behandlar områdena: Anläggningar och idrottsytor, barn- och ungdomsidrott, idrottsevenemang, motionsidrott/ idrott för vuxna och äldre samt elitidrott. Planen ska skickas på remiss till föreningslivet och andra berörda organisationer och nämnder.

Kommunala mål

Övergripande mål: Ökat kultur- och fritidsutbud med bredd, mångfald och kvalitet.

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN
Besöksadress Stadshuset, Drottninggatan 19
Box 1002, 561 24 Huskvarna
kff@jonkoping.se

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Ljuset vid Vättern

Verksamhetsmål idrott och förening: Erbjud bra anläggningar utifrån jämställdhet och i dialog med samhället.

Samråd/samverkan

Dialog med föreningslivet har genomförts på en öppen dialogträff 2017-03-14 där alla föreningar var inbjudna. Synpunkter har också inhämtats i samband med utbildningar och mötesplatser. Särskilda dialoger med Smålandsidrotten och Idrottsalliansen har genomförts. Jönköpings kommuns kommunutvecklare/ungdomsråd har bidragit med åsikter och synpunkter. Information om ärendet lämnas i förvaltningens samverkansgrupp 2017-08-29.

Ekonomi

Planen föreslår hur finansieringen bör ske.

Uppföljning/utvärdering

Ärendet tas upp för beslut i nämnden den 16 november 2017, då eventuella justeringar skett under remisstiden.

Tillämpning av barnkonventionen

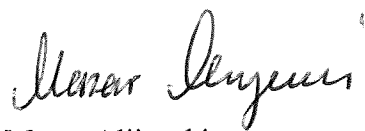
Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

All har rätt till en meningsfull fritid

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Mazar Alijevski
tf kultur- och fritidsdirektör

Martin Gårlin
Avdelningschef idrott och förening

Beslutet expedieras till:

Martin Funck, enhetschef, handläggare, kultur- och fritidsförvaltningen
Remissinstanser

Plan för idrott

2018-2023

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Bakgrund.....	2
Definitioner	4
Ekonomi	5
Styrande dokument	5
Målsområde 1 – Anläggningar och idrottsmiljöer	7
1.1 Mål – Tillgång till idrottsytor	8
1.2 Mål – Trygga och säkra anläggningar	10
1.3 Mål – Miljövänliga anläggningar	11
1.4 Mål – Anläggningskostnader	12
1.5 Mål – Anläggningar för elitidrott.....	12
1.6 Mål – Friluftsanläggningar	13
1.7 Mål – Spontanidrottsytor.....	13
1.7 Mål – Samverkan med utbildningsförvaltningen	14
Målsområde 2 – Barn- och ungdomsidrott	17
2.1 Mål – Mer idrott i skolan.....	17
2.2 Mål – Demokrati och delaktighet	19
Mål 2.3 – Jämställd och jämlik idrott.....	20
2.4 Mål – Idrottsstrateg.....	21
Målsområde 3 – Idrottsevenemang	23
3.1 Mål – Naturliga förutsättningar.....	24
3.2 Mål – Volontärer	25
3.3 Mål – Arrangemangsportal	26
3.5 Mål – Arrangemangsanläggningar	26
3.6 Mål – Hållbara evenemang.....	27
Målsområde 4 – Motionsidrott och idrott för äldre.....	30
4.1 Mål – Aktivitetsstöd för vuxna.....	30
4.2 Mål – Friluftsliv	31
Målsområde 5 – Elitidrott.....	33
5.1 Mål – Elitidrottsstöd	33
Referenser:.....	35

Bakgrund

En av nutidens största utmaningar är otillräcklig fysisk aktivitet och till följd av den en rad olika problem och sjukdomstillstånd. Idrottsrörelsen som är Sveriges största folkrörelse kan med rörelseglädjen i fokus förebygga sjukdomar såsom övervikt, diabetes, cancer och psykisk ohälsa¹.

Idrotten bidrar till att minska hälsoklyftorna i samhället genom att stimulera till fysisk aktivitet och därigenom ge barn, ungdomar, vuxna och äldre rätt förutsättningar för att hand om sin hälsa.

Folkhälso- och jämlikhetsaspekten är också särskilt tydlig i statens mål och syfte med stöd idrottsrörelsen; ”*stödet ska ge möjligheter för flickor och pojkar, kvinnor och män att motionera och idrotta för att främja en god folkhälsa.*”² Den ökade fysiska aktiviteten och arbetet för en mer jämlik är idrottens viktigaste uppgift, men det är långt ifrån allt som idrotten kan bidra med.

Idrotten kan underlätta och skapa integration mellan människor med olika bakgrund och förutsättningar i livet. Idrotten fostrar i demokrati, delaktighet och ledarskap och den kan ge ekonomisk tillväxt och sysselsättning i form av nya företag, event och idrottsturism. Idrott och motion är nyckeln i sammahanget att förebygga många samhällsproblem och detta bör beaktas i varje politiskt beslut som tas.

För att uppnå alla positiva effekter som idrotten kan bidra med så måste den bedrivas på rätt sätt och få rätt förutsättningar att utvecklas. I statens mål och syfte med stöd till idrotten står det vidare att man ska *stödja en fri och självständig idrottsrörelse*³. Detta syftar till att inte missgynna idrotten med onödiga regelverk eller byråkrati och heller inte i för stor utsträckning krävställa medel till idrotten. Det handlar om att underlätta för idrotten att göra det den är bra på, nämligen bedriva idrott- och motionsverksamhet. Ett grundläggande krav ska idrottsrörelsen dock uppfylla och det är att verksamheten ska bedrivas utifrån ett barnrättsperspektiv, vilket också är ett av statens krav på idrotten

Jönköpings kommuns ”Plan för idrott 2018- 2023” ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag.

Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna

---

¹ Stillasittande - en oberoende riskfaktor. <https://www.folkhalsomyndigheten.se/far/teori-och-vetenskap/stillasittande-en-oberoende-riskfaktor/>

² Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet) http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/oppet-seminarium/seminarium-om-statens-idrottspolitiska-mal_H4C220170511se1

³ Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet) http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/oppet-seminarium/seminarium-om-statens-idrottspolitiska-mal_H4C220170511se1

fatta beslut som gör vår lokala idrottsrörelse till den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor.

Med rätt förutsättningar så kommer idrottsrörelsen göra Jönköping till en ännu bättre plats att leva och verka i.

Definitioner

Idrott:

- Enligt Riksidrottsförbundet är Idrott fysisk aktivitet som vi utför för att ha roligt, må bra och prestera mera. Idrott består av träning och lek, tävling och uppvisning. Riksidrottsförbundet.

Folkhälsa:

- Det allmänna hälsotillståndet i en befolkning - Ansvaret för individers hälsa är ett samspel mellan individ och samhälle. Folkhälsa är i högre grad ett ansvar för samhället.

Bidragsberättigad förening:

- Är enligt Jönköpings kommuns normer en förening som följer den för kommunen särskilt framtagna värdegrunden, allmänna bestämmelser samt har sökt och blivit beviljat aktivitetsbidrag (kontinuerlig verksamhet för inom åldern 7-25 år).

Barnidrott:

- Barnidrott innebär enligt RF:s definition idrott för barn upp till och med 12 år.

Ungdomsidrott:

- Ungdomsidrott pågår enligt RF:s definition till och med 20 års ålder.

Motionsidrott:

- Aktivitet främst för att förbättra hälsa, fysisk kapacitet och välbefinnande.

Elitidrott:

- Idrott som bedrivs med syfte att vinna medaljer och titlar. Tävling högsta nationella nivå individuellt (SM-nivå) och inom lagidrott motsvarande högsta eller näst högsta division/liga.

Spontanidrott:

- Icke organiserad idrott vilken kan bedrivas närsomhelst och varsomhelst. Syftet kan variera men aktiviteten är alltid styrd utifrån den aktives intresse.

Spontanidrottsplats:

- En plats eller anläggning som alltid är öppen och tillgänglig för aktivitet.

Anläggningar och idrottsmiljöer:

- Anlagt eller anvisat område för någon form av tävlingsidrott, spontanidrott eller motion oavsett ägandeförhållanden. Det kan också vara luft, mark och vatten som lämpar sig, och används, för såväl organiserad som spontan idrott och motion. Enligt Anläggnings och idrottspolitiskt program för svensk idrott 2015-2025.

Organisationsledare:

- En idrottsledare vars ansvar ligger i att arbeta i en styrelse, kommitté eller arbetsgrupp.

Ekonomi

Ekonomiska resurser medger genomförandet av Plan för idrott 2018-2023 och hanteras i kommunens årliga budgetprocess (VIP processen).

Idrott och motion är en kostnadseffektiv satsning för att förebygga folksjukdomar.

Samhällsnyttan är betydande genom det preventiva arbete som idrott och motion innebär för folkhälsan. Idrotten genererar också engagemang, demokratisk fostran, integration och turisekonomiska intäkter.

Styrande dokument

Interna

- Kommunprogram
- Jämställdhetsplan
- Lokalförsörjningsplan
- Plan för friluftsliv
- Ung livsstil

Externa

- Strategi 2025 (RF)
- Idrotten vill (RF)
- Riktlinjer för barn och ungdomsidrott (RF)
- Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet)
- Barnkonventionen (FN)

Målområde 1

Målområde 1 – Anläggningar och idrottsmiljöer

Jönköpings kommun är en expansiv kommun med stor förväntad befolkningstillväxt. Prognoser visar en tillväxt på ca 1.500 invånare årligen och det ställer krav på allt från boende till kultur- och fritidsutbud.

Ung Livsstil (lokal forskning kring ungas livsstil och vanor) har ställt frågan om vad man tycker att kommunen ska satsa på inom kultur- och fritidssektorn. Över 50% av högstadie- och gymnasieungdomarna tycker att man ska satsa mer på idrott.⁴

I Sverige är det i första hand kommunerna som har tagit på sig ansvaret för att tillhandahålla idrottsanläggningar till befolkningen. Anledningen till att kommunerna valt att ta det ansvaret är att man betraktar idrotten som viktig och samhällsnyttig.⁵ Bra och anpassade anläggningar är nämligen en förutsättning för att kunna bedriva idrott och utveckla verksamheten. Forskning visar att avståndet till en idrottsanläggning har stor betydelse för om människor är regelbundet fysiskt aktiva eller inte⁶ och att människor tenderar att använda idrottsanläggningar mer regelbundet om de finns nära bostaden eller arbetsplatsen.⁷

Utmaningarna på anläggningssidan är många och komplexa. En grundläggande utmaning handlar om att få idrottsanläggningar och idrottsmiljöer som en naturlig del i samhällsplaneringen. Idrottens anläggningar är inte reglerade i bygglagen, detta innebär att det inte ritas in lika många idrottsanläggningar i nya bostadsområden som tidigare.⁸ En annan utmaning handlar om att kunna känna av trender och ligga i fas med befolkningsutveckling och behov. Anläggningarna ska också ha en hög nyttjandegrad, vara lättillgängliga och flexibla.

I dagsläget så är idrottsanläggningar utifrån pojkars och mäns behov vanligast förekommande i kommunerna. Detta visar både forskning och

---

⁴ Ung livsstil i Jönköping - en studie av barn och ungdomar i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. - en sammanfattning av resultaten 2015 och jämförelse med tidigare studier. Forsknings- och utvärderingsprojektet Ung livsstil . Ulf Blomdahl, Stig Elovsson och Linda Lengheden

⁵ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017. http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

⁶ Den byggda miljöns påverkan på fysisk aktivitet – en kunskapssammanställning för regeringsuppdraget ”Byggd miljö och fysisk aktivitet”, Statens Folkhälsoinstitut, Johan Faskunger, 2007.

⁷ Aktivt liv i byggda miljöer – Manual för kommunal planering, Statens Folkhälsoinstitut, 2010

⁸ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017 http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

fritidsvaneundersökningar. Kvinnor är i större utsträckning intresserade av simning och inomhusaktiviteter såsom aerobics, yoga, dans och styrketräning. Dessa aktiviteter organiseras ofta av privata aktörer i privata anläggningar. Män föredrar också simning och styrketräning, men även aktiviteter i offentliga idrottshallar och utomhus på fotbollsplaner och i spår och leder. Idrottshallar och fotbollsplaner är de anläggningar som främst prioriteras i kommunerna och de har oftast lägre brukaravgifter. Detta faktum innebär att män indirekt prioriteras.⁹

Renoveringsbehovet är ytterligare en påtaglig utmaning som återfinns i de flesta svenska kommuner idag. Föråldrade anläggningar, omoderna och slitna biytor (t.ex. omklädningsrum, publikläktare och redskapsförråd) och bristande infrastruktur i form av kommunikationer och parkeringsplatser i anslutning till anläggningarna.¹⁰

Trots alla utmaningar på anläggningssidan så är det endast 25 procent av Sveriges kommuner som i dag har idrottspolitiska policys och/eller utvecklingsplaner för idrottsanläggningarna, där det framgår vilken prioriteringsordning som gäller angående uppförande av nya anläggningar och renoveringar av gamla.¹¹ Bristande tydlighet på det här området gör det svårt för föreningar, allmänhet och även internt i kommunen att veta vad som gäller och vilka mål som man gemensamt ska sträva efter att uppnå.

1.1 Mål – Tillgång till idrottsytor

Jönköpings kommun ska tillgodose behovet av idrottsanläggningar till kommunens invånare och föreningsliv.

Åtgärd

- Vid stadsförtätning, stadsdelsutveckling och uppförandet av nya bostadsområden i Jönköpings kommun ska ytor och anläggningar med möjlighet till arrangemang, egen fysik aktivitet, spontanidrott och föreningsdriven idrott beaktas.

---

⁹ Användning av idrottsanläggningar- en studie av tillgänglighet till och fördelning av tider ur ett jämställdhetsperspektiv. <http://centrumforidrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/04/Tillganglighet-nyttjande-traningstider.pdf>

¹⁰ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017. http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

¹¹ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017. http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

- Kultur- och fritidsnämnden och övriga idrottsaktörer (såsom Idrottsalliansen, Smålandsidrotten) ska involveras tidigt i processen kring stadsförtätning, stadsdelsutveckling och vid uppförandet av nya bostadsområden för att lyfta fram behov och trender inom idrotts- och motionsområdet.
- Jönköpings kommun ska ta fram en långsiktig lokalförsörjningsplan och prioriteringsordning för idrottens behov som ska baseras på befolkningsutveckling, trender och föreningarnas behov. Kommunen ska strategiskt arbeta med anläggningstillgången dvs. nyttja lokala förutsättningar, inventera och utvärdera behov och omvärldsbevaka området.
- Jämställdhetsaspekter, jämlikhetsaspekter och allmänna tillgänglighetsaspekter ska alltid beaktas vid uppförandet av nya anläggningar eller vid större renoveringar.
- Kommunen ska inneha exploateringsbar mark som säkrar möjligheten för markbyten vid nybyggnation av idrottsanläggningar.
- Kommunen ska årligen fondera medel för nya innovativa idrotts- och motionsanläggningar.

Konsekvens

Anpassade och lättillgängliga anläggningar skapar grunden för en bra idrottslig verksamhet.

Närhet till idrotts- och motions och friluftsytor där egen fysisk aktivitet, spontanidrott och/eller föreningsdriven idrott kan bedrivas främjar människors benägenhet till fysisk aktivitet vilket i sin tur främjar folkhälsan.

Resandet och därmed miljöpåverkan minskas om idrotten bedrivs i närområdet.

Idrott och motion i närheten av bostaden eller arbetet är viktigt för att människor ska vara regelbundet fysiskt aktiva på fritiden.

Nya och innovativa anläggningar skulle bredda idrotts- och motionsutbudet i kommunen och attrahera subkulturer.

Innovativa anläggningar eller anläggningar till nya idrotter innebär en investering som skapar arrangemang, idrottsturism, arbetstillfällen och möjligheter för arrangemang och därigenom turistekonomiska vinster för kommunen.

1.2 Mål – Trygga och säkra anläggningar

Jönköpings kommun ska erbjuda trygga och säkra anläggningar.

Det ska vara enkelt, tryggt och säkert att ta sig till kommunala och föreningsdrivna idrottsanläggningar.

Åtgärd

- Alla anläggningar ska ha en uppdaterad lista över kemikalier.
- Hjärtstartare ska finnas väl utmärkt på de mest frekvent använda kommunala anläggningar.
- Tydlig skyltning kring brandskydd och utrymningsvägar.
- Alla kommunala idrottsanläggningar ska vara rök- och drogfria. Föreningsägda anläggningar ska också uppmanas att vara rök- och drogfria.
- Anläggningarna ska anpassas och göras tillgängliga för alla typer av målgrupper särskild hänsyn ska tas till personer med funktionsvariationer.
- Alla kommunala anläggningar ska säkerhetsbesiktigas årligen.
- Genom att inkludera idrotts- och motionsanläggningar i cykelprogrammet kan biltrafiken till anläggningarna minskas och barn- och ungdomar kan ta sig säkert till idrottsanläggningarna.
- Det ska finnas bra belysning på och omkring idrottsanläggningarna.

Konsekvens

Tillgängliga och säkra anläggningar möjliggör att fler personer oavsett förutsättningar kan få tillgång till motion och idrott.

Tillbudsrisken minskar för personer som vistas i och omkring anläggningarna.

Om det är tryggt, enkelt och säkert att ta sig till anläggningarna ökar också chansen att fler nyttjar anläggningarna.

Om man underlättar för personer att gå, cykla eller åka kollektivt till anläggningar så gynnas även miljön.

1.3 Mål – Miljövänliga anläggningar

Jönköpings kommun ska ha miljövänliga och klimatsmarta anläggningar.

Åtgärd

- Vid nybyggnation eller om- och tillbyggnader av idrottsanläggningar ska alltid hänsyn tas till klimat- och miljöpåverkan. Den negativa påverkan ska bli så liten som möjligt.
- Vid ny-, om- eller tillbyggnation ska alltid miljö- och klimateffektbeskrivningar göras. Ett sådant arbete kan spara både miljön och ekonomiska resurser.
- Kommunen och föreningar ska i de fall som naturen nyttjas ha ett ansvarsfullt förhållningssätt till allemansrätten så att natur nyttjas på ett hållbart sätt.
- Kommunen ska stödja föreningar som äger och/eller driftar sin egen anläggning med exempelvis energikartläggningar och underhållsbesiktningar.
- Föreningar ska få ett större bidrag vid investeringar som är miljö- eller klimatförbättrande.

Konsekvens

Klimatsmarta, miljövänliga och energieffektiva anläggningar har lägre driftskostnader och gör mindre åverkan på miljön.

1.4 Mål - Anläggningskostnader

Jönköpings kommun ska sträva efter att idrottsföreningarnas anläggningskostnader är så rättvisa som möjligt.

Åtgärd

- Utifrån den anläggningsanalys som genomfördes under 2017 ska avtalsförändringar och bidragsjusteringar genomföras och implementeras.
- Behovet av investeringsmedel är stort och kommunens bidrag bör ökas då det är en viktig medfinansiering till idrottslyftet.
- Dela upp investeringsbidraget i ett bidrag för nyinvestering och ett för underhåll.

Konsekvens

Föreningarna i Jönköpings kommun har tillgång till idrottsanläggningar på olika sätt med olika förutsättningar. En del föreningar äger sin egen anläggning, andra föreningar hyr/arrangerar en anläggning från kommunen som man sköter och driftar på egen hand, andra föreningar har ingen egen anläggning utan hyr timvis från kommunen. Kommunen måste arbeta för att föreningarna ska få liknande ekonomiska förutsättningar oavsett vilken typ av anläggning det handlar om och/eller vilken typ av ägande- eller hyresförhållande som råder.

Underhållet på många föreningsägda anläggningar är eftersatt och för att inte riskera att åtgärderna ska bli alltför kostsamma för såväl föreningarna som för kommunen så behövs en strukturförändring kring avtal och bidragsfördelning.

1.5 Mål – Anläggningar för elitidrott

Jönköpings kommun ska ha en modell för hur elitarenor ska utformas i framtiden och hur samverkan mellan föreningar, idrottsförbund (Riksidrottsförbund och Specialidrottsförbund), kommun och näringsliv ska fungera.

Åtgärd

- Arbeta fram en modell som kan fungera som för framtida projekt.

Konsekvens

En modell för framtagning av elitarenor skulle skapa en trygghet och tydlighet både för politiken och för den lokala idrottsrörelsen inför kommande projekt.

1.6 Mål - Friluftsanläggningar

Jönköpings kommun ska ta ett större ansvar kopplat till våra friluftsanläggningar.

Åtgärd

Öka det kommunala ansvaret i friluftsanläggningarna via underhåll, drift, ägandeskap eller större finansieringsstöd.

Konsekvens

Våra allmänna idrottsanläggningar/friluftsanläggningar nyttjas till största delen av personer som inte är betalande medlemmar eller på annat sätt aktiva i den förening som driver anläggningen. Detta faktum skiljer sig markant från övriga idrottsanläggningar. För att hålla nere kostnaderna för kommunen (akutåtgärder, stödåtgärder och bidrag) och för de som nyttjar anläggningarna så krävs det en större kontinuerlig insats från kommunen kopplat till antingen drift, skötsel eller finansiellt stöd på dessa anläggningar. Detta finns även som ett mål i kommunens ”Plan för friluftsliv 2018-2022” då anläggningar och föreningarna spelar en stor roll i friluftslivet.

Våra friluftssarenor är också viktiga arrangemangsarenor. Investeringar i friluftssarenor ökar möjligheterna att arrangera tävlingar och event samtidigt som det gynnar både idrotts- och friluftsturismen och effekten av det blir en ökad intäkt både för föreningen, kommunen och näringslivet.

1.7 Mål - Spontanidrottsytor

Strategiskt underhålla och utveckla spontanidrottsytorna i kommunen

Åtgärd

Ökat anslag till strategisk utveckling och underhåll av spontanidrottsytor. I dagsläget finns 200-300 spontanidrottsanläggningar som kräver kontinuerligt underhåll.

En samverkan mellan Kultur och fritidsförvaltningen, stadsbyggnadskontoret, tekniska kontoret, kommundelsutvecklare och medborgardialoger bör ligga till grund för nya ytor, men även idrottsföreningars behov måste inkluderas då flera spontanidrottsytor används av föreningslivet. Föreningslivet kan också vara en resurs kopplat till drift och underhåll av spontanidrottsanläggningar.

Genom att stärka Jönköpings kommuns friluftsliv och friluftsföreningar. Friluftsmiljön är den största spontanidrottsarenan kommunen besitter och dess utveckling stimulerar till rörelse, motion och idrott.

Konsekvens

Bra och strategiskt placerade spontanidrottsytor är en viktig pusselbit för att få kommuninvånarna att bli mer fysiskt aktiva. Detta beroende på att samhället går i en riktning där man idrottar och motionerar mer på egen hand. Spontanidrottsytor är lättillgängliga och öppna dygnet runt.

Bra spontanidrottsytor kan nyttjas av föreningslivet, vilket minskar trycket på övriga kommunala och föreningsdrivna anläggningar.

Spontanidrott och kan vara en inkörsport och en rekryteringsgrund till den mer organiserade idrotten och ett engagemang inom idrottsrörelsen.

1.7 Mål – Samverkan med utbildningsförvaltningen

Utvecklad samverkan med utbildningsförvaltningen kring idrottshallar/idrottsytor vid nybyggnation av skolor.

Åtgärd

- När utbildningsförvaltningens behov kring idrottshallar ska realiseras ska ett större utrymme för föreningslivets behov att anpassa lokalen frigöras. Anpassningar kan göras angående storlek på hall, läktarplatser, omklädningsutrymmen, materialval och utrustning.
- I den utsträckning det går ska hallarna byggas så att det går att kombinera olika idrotters behov.
- Skolavtalet ska också tydliggöras och anpassas så att föreningslivet och andra aktörer kan nyttja faciliteter och materiel på ett bra sätt.

Konsekvens

Samverkan med utbildningsförvaltningen och möjligheten för kultur och fritidsförvaltningen att hyra ut gymnastiksalor och idrottshallar på kvällstid är avgörande för att kunna tillgodose behovet av halltider från föreningslivet, privatpersoner och övriga aktörer.

Målområde 2

Målområde 2 – Barn- och ungdomsidrott

Goda vanor kring fysisk aktivitet grundläggs i tidig ålder. I dagens samhälle får tyvärr inte alla barn och ungdomar rätt grundförutsättningar kopplat till fysisk aktivitet. Färska forskningsrapporter visar att bara 30% av landets 4 åring kommer upp i rekommenderad mängd fysisk aktivitet på vardagar.¹² Forskare pratar idag om en slags analfabetism fast kopplat till rörelseförmågan. Om barn och ungdomar inte får lära sig alfabetet så blir det väldigt svårt att gå vidare till att läsa böcker. Detsamma gäller rörelseförmågan, om barn och ungdomar inte genom lek och träning, får lära sig hur kroppen fungerar (hoppa, klättra, springa, kasta) så kommer man heller inte kunna tillgodogöra sig någon idrott eller motionsaktivitet i samma utsträckning under sin livstid.¹³

I RF:s strategi för 2025 så är det tydligt att idrottsrörelsen måste utveckla möjligheten att erbjuda idrott för alla oavsett förutsättning. Begreppet från rektangel till rektangel används ofta för att visa på den strukturella förändring som krävs för att inkludera alla i idrottsrörelsen. Den absolut viktigaste samhällsinsatsen som idrottsrörelsen kan göra är att försöka inkludera alla då forskning visar att ungdomar som är aktiva i en idrottsförening har en mer positiv livsinställning.¹⁴ Enligt ungdomarna i Jönköpings kommun står livets mening i första hand att sökas på fritiden.¹⁵

Utmaningarna i Jönköpings kommun, liksom i andra kommuner, är att barn och ungdomar som tillhör en lägre socioekonomisk grupp inte är så delaktiga i föreningslivet (gäller alla typer av föreningar) jämfört med barn en högre socioekonomisk grupp.¹⁶

2.1 Mål – Mer idrott i skolan

Kommunen ska underlätta för alla skolor att bedriva mer idrott och friluftsliv i skolan. Minst i den omfattning som nämns i regeringens förslag ”samling för rörelse”¹⁷ som innebär

---

¹² Svt Nyheter. Fyraåringar rör sig för lite 2017. https://www.svt.se/nyheter/inrikes/fyraaringar-ror-sig-for-lite?utm_content=buffer805f3&utm_medium=social&utm_source=facebook.com&utm_campaign=buffer

¹³ Physical and health education Canada. 2017 <http://www.phcanada.ca/programs/physical-literacy/what-physical-literacy>

¹⁴ Idrottens sociala betydelse, RF FoU-rapport 2005:5 i samarbete med BRIS

¹⁵ Artikelserie – De inaktiva – del 2. Motion är en klassfråga, Johan Pilblad, 2017 <http://www.idrottsforskning.se/motion-ar-en-klassfraga/>

¹⁶ Artikelserie – De inaktiva – del 2. Motion är en klassfråga, Johan Pilblad, 2017 <http://www.idrottsforskning.se/motion-ar-en-klassfraga/>

ytterligare 100 timmar skolgymnastik. Satsning på idrott och fysisk aktivitet bör ske i alla skolor då satsning i vissa skolor skapar en segregerad kommun där individers fysiska förutsättningar är beroende av vart man bor i kommunen.

Åtgärd

- Inrätta en strategisk tjänst i kommunen kopplat till idrott och rörelse som kan driva frågan om fysisk aktivitet kommunövergripande gentemot befolkningen.
- Kommunen ska stödja skolor med kompetens och praktiska möjligheter att genomföra mer fysisk aktivitet på skoltid.
- Idrottsföreningar ska involveras mer frekvent i ämnet Idrott och hälsa och ska kunna få ekonomisk ersättning för att visa upp eller bedriva verksamhet på skoltid eller i direkt anslutning till skoltid.
- I högre grad involvera friluftslivet i skolundervisning genom de åtgärder som anges i "Plan för friluftsliv 2018 – 2022"
- Att utbildningsförvaltningen avsätter tid för vuxenstöd för skolidrottsföreningar.

Konsekvens

Stillasittandet ökar bland barn och unga minskar

Barn och ungdomar får daglig fysisk aktivitet. Enligt WHO:s riktlinjer så bör barn 5–17 år ha minst 60 minuters medel till högintensiv fysisk aktivitet dagligen.

Ökad inlärningsförmåga och bättre upplevd hälsa hos barn och ungdomar.

Skolans verksamhet når alla och kan därigenom göra stor skillnad genom att skapa förutsättningar för en bred fysisk kunnighet istället för en bred fysisk analfabetism.

---

¹⁷ Samling för daglig rörelse, Promemoria 2017-05-16

Genom ett vuxenstöd kopplat till skolidrottsföreningen kan verksamheten utvecklas så att barn och ungdomar enkelt kan få tillgång till idrott- och motionsaktiviteter i anslutning till skoltid. Aktivitets- och medlemsavgifter i skolidrottsföreningar är oftast låga, det krävs sällan transporter och aktiviteterna skapas av och för barnen. Barnen lär sig dessutom grunderna i föreningslära vilket underlättar återväxten av organisationsledare.

2.2 Mål – Demokrati och delaktighet

Barn- och ungdomsidrotten i Jönköpings kommun ska sträva efter demokrati och delaktighet, rent spel, glädje och gemenskap, allas rätt att vara med.

Åtgärd

- Genom utbildning och implementering av anvisningarna för barn- och ungdomsidrott.
- Följa barnkonventionen och den värdegrund som kommunen tagit fram för bidragsberättigade föreningar.
- Inkludering av grupper i områden som i dagsläget inte återfinns inom idrottsrörelsen.
- I samverkan med Smålandsidrotten och lokala föreningar identifiera områden och grupper och initiera olika typer av verksamhet med kravlöst och inkluderande förhållningssätt.
- Stimulera nya föreningar och idrotter i utpekade områden.
- Bedriva organiserad spontanidrott på flera ställen i kommunen i samverkan med ung fritid och föreningslivet.
- Antalet aktivitetstillfällen och nyttjandet av främst kommunala idrottsanläggningar ska följas upp för att stimulera till en mer jämställd och jämlik idrott.

- Skapa Fritidsbanker i Jönköpings kommun där barn, unga vuxna och äldre kan låna idrotts och friluftsmaterial gratis.
- Föreningar som särskilt riktar sig till nya målgrupper (individer utanför idrottsrörelsen) ska kunna få bidrag i uppstartsfasen.
- Jönköpings kommun ska initiera och utveckla integrationsinsatser genom idrotten i samverkan med integrationssamordnare, Smålandsidrotten och andra aktörer.
- Idrotten ska vara en självklar samverkanspart för Barn och utbildningsförvaltningen i samband med sommarskolan.
- Idrotten ska vara en självklar samverkanspart i fritidsgårdsverksamheten som bedrivs via Ung Fritid Jönköping.
- Unga ledare inom idrottsrörelsen ska få ett särskilt stöd för utbildningsinsatser.

Konsekvens

Idrotten i Jönköpings kommun blir öppen för alla. Fler inkluderas i och fler stannar kvar inom idrottsrörelsen.

Om idrotten lyckas engagera målgrupper som i dagsläget finns i mindre utsträckning inom idrottsrörelsen så skapas en rad samhällsvinster både utanförskap och ohälsa kan förebyggas, integration och känsla av sammanhang kan skapas.

Idrott som bedrivs med ledorden demokrati, delaktighet, rent spel, glädje och gemenskap skapar ett livslångt intresse för idrott och därmed goda förutsättningar för en bra folkhälsa.

Genom att stödja unga ledare inom idrottsrörelsen stärker vi demokratin och delaktigheten samtidigt som vi säkrar återväxten inom den lokala idrottsrörelsen.

Mål 2.3 – Jämställd och jämlik idrott

Idrotten i Jönköpings kommun ska bli mer jämlik och jämställd.

Åtgärd

- Kommunen ska tillsammans med Smålandsidrotten och andra aktörer skapa och stärka nätverk för kvinnliga ledare.

- Anläggningar och verksamhet ska anpassas så att personer med funktionsvariationer inkluderas i större utsträckning.
- Antalet aktivitetstillfällen och nyttjandet av främst kommunala idrottsanläggningar ska följas upp för att stimulera till en mer jämställd och jämlik idrott.

2.4 Mål - Idrottsstrategi

Jönköpings kommun ska stärka det strategiska arbetet kopplat till idrott, motion och rörelse.

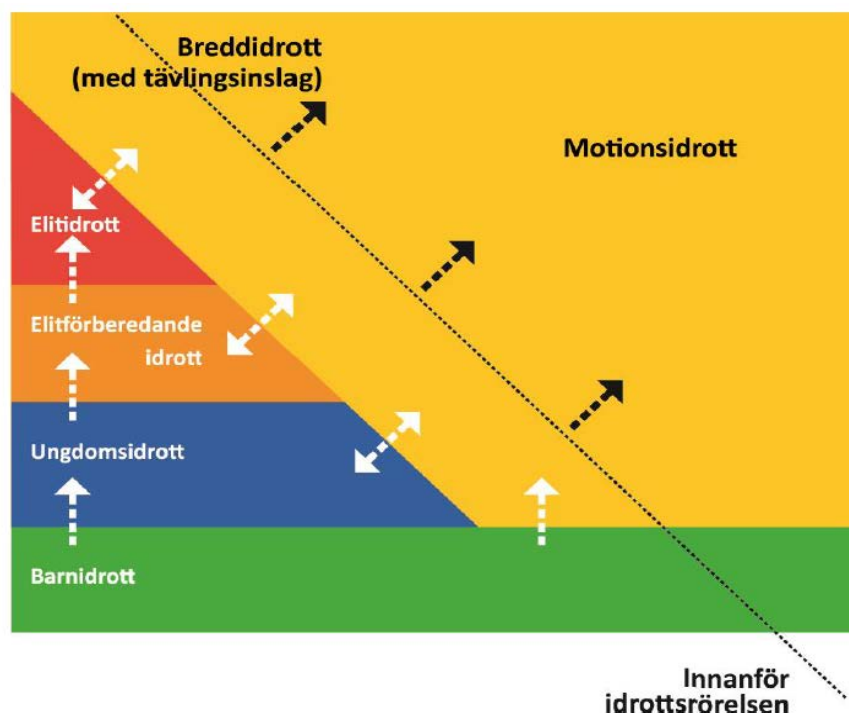
Åtgärd

- Jönköpings kommun ska ha en idrotts- eller rörelsestrategi. En kommunövergripande funktion vars primära fokus skulle vara att få fler människor i rörelse oavsett ålder.

Konsekvens

En person med strategiskt ansvar kan omvärldsbevaka, utbilda, inspirera och skapa nätverk kring idrott och rörelse. Funktionen skulle arbeta på liknande sätt som kommunens jämställdhets-, integrations- och barnrättstrategi.

Figur 1: Modellen beskriver hur idrotten bör arbeta för att nå alla målgrupper, även de som inte finns inom idrottsrörelsen i dagsläget. Motionsidrottandet och breddidrottande ska inkluderas i större utsträckning.

Målområde 3

Målområde 3 - Idrottsevenemang

Ett idrottsevenemang är en upplevelse som kan locka både nationella och internationella besökare. Ett större arrangemang har primära effekter i form av ökade turistekonomiska intäkter (mat, boende, konsumtion) och ökad publicitet för kommunen. Med rätt planering kan idrottsevenemang på ett effektivt sätt bidra till att motverka säsongsproblematiken inom den lokala turistnäringen.¹⁸

Ett arrangemang har dessutom en rad sekundära effekter som exempelvis att kännedomen om kommunen ökar, attraktivitet och varumärke stärks. Det skapar en förstärkt identitet och stolthet hos lokalbefolkningen och hos arrangerande förening. Det skapar också förebilder och nyfikenhet hos allmänheten och arrangemangen blir därigenom en rekryteringskanal för idrotten i fråga.

Att arrangera idrottsevenemang och tävlingar är ofta kostsamt och krävande för föreningarna. Större nationella och internationella evenemang är ofta förknippade med stora kostnader som föreningarna på egen hand inte har möjlighet att bära. Sverige har tyvärr inte samma system som många andra länder när det gäller stöd till stora idrottsevenemang. Det innebär att det i första hand är kommuner och regioner som måste stå som garant för att evenemangen ska kunna sökas och genomföras. Men med tanke på vad kommunen har att vinna på väl genomförda arrangemang så borde det vara självklart med ett kommunalt stöd kopplat till ekonomi, anläggningar, marknadsföring eller kompetens oavsett arrangemangets storlek.

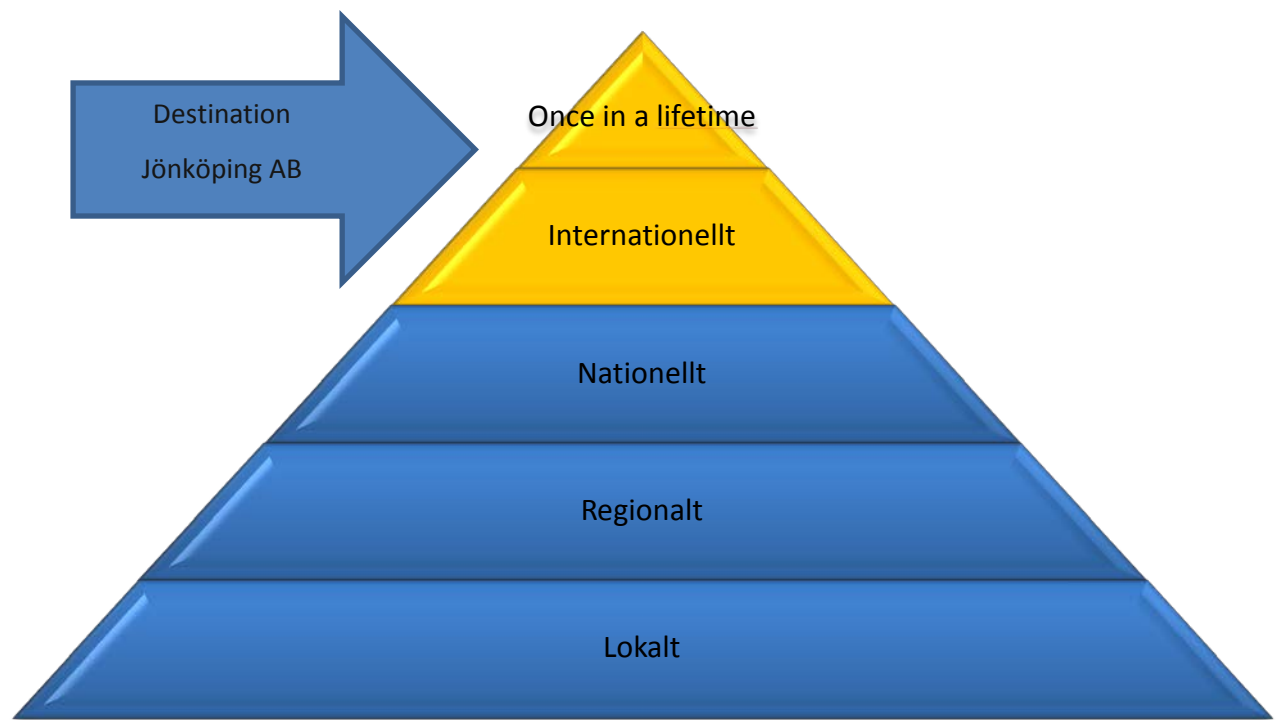
Större evenemang måste bygga på en sammanhållen strategi där förbund, förening, kommun och destinationsbolag samverkar kring arrangörskap och kostnader. Destination Jönköping AB har som ett av sina uppdrag att locka fler besökare till kommunen. Målet ska bland annat nås genom att öka antalet stora evenemang som lockar nationella och internationella deltagare och besökare. Det ska inte ske på bekostnad av alla lokala evenemang som betyder mycket för föreningslivet, både vad gäller ekonomi och engagemang bland medlemmarna. En tydlighet av vem som ansvarar för vad är därför viktig för att visa vem man ska samarbeta med på olika nivåer. Det är också viktigt för att avsatta resurser ska användas på ett så effektivt sätt som möjligt.

Modellen (*figur 1.*) nedan beskriver olika nivåer på idrottsarrangemang. Högre upp i pyramiden krävs större ekonomiska insatser. Högre upp i pyramiden ökar också åtagandet från Destination Jönköping AB både kopplat till ekonomi, organisation och kommunikation. Genom att kommunen och föreningar kan samverka med Destination Jönköping AB öppnas möjligheterna för Jönköping att kunna arrangera riktigt stora

---

¹⁸ Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017 http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_idrottsevenemangs-samhallsnytta.pdf

idrottsevenemang, som kan sätta guldkant på tillvaron både för föreningarna och kommuninvånarna, vilket annars inte hade varit möjligt i samma utsträckning.

Figur2: Modellen beskriver olika nivåer på arrangemang. Vikten av Destination Jönköpings åtaganden ökar kring de arrangemang som finns högt upp i pyramiden. Jönköpings kommuns kultur- och fritidsnämnd har ett engagemang oavsett på vilken nivå arrangemanget finns.

3.1 Mål – Naturliga förutsättningar

Föreningarnas och kommunens ambitioner och förutsättningar ska ligga till grund för vilka arrangemang som skapas eller förvärvas.

Åtgärd

- Differentierade taxor för uthyrning av parkmark. Det vill säga att ideella föreningar ska betala relativt lite pengar för att hyra mark i samband med ett arrangemang.
- Utveckla Knektaparken som arrangemangspark.

- Skapa enklare förutsättningar för föreningar att nyttja mark, luft och vatten i samband med arrangemang.
- Ge stöd vid tillståndsansökningar (trafikavstängningar, avlysningar, tillfälliga byggnationer osv)
- Fortsatt samverkan mellan Jönköpings kommun och Destination Jönköping AB där dialog kring stödformer sker och även långsiktiga planer tillsammans med föreningslivet skapas.
- Förstärka och kombinera tävlingar och event för att skapa synergieffekter gärna i kombination
- Arrangemangsutbildningar i samverkan med Smålandsidrotten och nätverk.

Konsekvens

Genom att använda staden, vattnet och naturen som arena så kan även Jönköpings kommun arrangera större tävlingar och evenemang. I och med avsaknaden av riktigt stora arrangemangsanläggningar så har vi i den aspekten svårt att mäta oss med andra arrangörstäder.

Genom att visa hänsyn till föreningarna ambitioner och förutsättningar skapas också en bra och långsiktig dialog.

3.2 Mål - Volontärer

Jönköpings kommun ska via Frivilligcentralen kunna bidra med utbildade volontärer till arrangerande föreningar i samband med stora eller små idrottsarrangemang.

Åtgärd

- Via kommunens Frivilligcentral kan personer anmäla sitt intresse att bidra med sin tid i ett arrangemang. Idrotten kan sedan i samverkan med SISU Idrottsutbildarna utbilda volontärerna så att dom står rustade för kommande uppdrag.

- Föreningar som vill arrangera större arrangemang har möjlighet att genom Jönköpings kommun använda Frivilligcentralens IT-stöd för rekrytering av frivilligarbetare och övriga användningsområden inom systemet.

Konsekvens

Om ideella föreningar kan få hjälp med att rekrytera och utbilda volontärer i samband med ett arrangemang så ökar sannolikheten att fler arrangemang landar i Jönköping kommun. Vid större arrangemang räcker sällan volontärer från föreningarnas medlemmar utan man måste leta externt.

3.3 Mål - Arrangemangsportal

Föreningar som ska arrangera tävlingar eller ska ha tillgång till tydlig och lättgänglig information om vilket stöd man kan få från Jönköpings kommun i samband med arrangemanget.

Åtgärd

- Skapa en digital portal där all information om hur Jönköpings kommun och Destination Jönköping AB kan stödja idrottsarrangemang. Webbplatsen bör innehålla ansvarsfördelning mellan kommun, förening, förbund och destinationsbolag kopplat till arrangemang. Arrangemangskalender bör finnas liksom kontaktpersoner till förvaltningar och myndigheter, utbildningar och materialförteckning.

Konsekvens

Sedan tidigare finns en arrangemangshandbok för föreningarna med information om vad man bör tänka på vid ett arrangemang. Arrangemangshandboken blir snabbt inaktuell och för att ha en tydlig samlad plats där föreningar kan få information om arrangemang krävs en digital motsvarighet till arrangemangshandboken.

3.5 Mål - Arrangemangsanläggningar

Jönköpings kommun ska tillhandahålla ändamålsenliga arrangemangsanläggningar.

Åtgärd

- Vid nybyggnation och/eller renovering av idrottsanläggningar ska utformningen ses över så att anläggningen anpassas till arrangemang på så hög nivå som möjligt enligt respektive specialidrottsförbunds riktlinjer.
- Vid nybyggnation och/eller renovering av utbildningsförvaltningens lokaler (kan även gälla andra lokaler) ska utformningen ses över så att lokalen anpassas (brandskydd, nödutgångar osv) för att göra övernattning möjlig.

Konsekvens

Bra anläggningar är en förutsättning för bra arrangemang.

Bra arrangemangsanläggningar ökar möjligheterna för föreningar att kunna arrangera event och tävlingar, vilket ger ökat intresse och ökade intäkter.

Fler övernattningsmöjligheter i skolmiljö ger större möjligheter för intäkter till föreningar, skola och turistnäringen.

3.6 Mål - Hållbara evenemang

Idrottarrangemang i Jönköpings kommun ska ha så liten miljöpåverkan som möjligt.

Åtgärd

- Implementera erfarenheterna från Elmia Horseshow och skapa en mall för hur framtida arrangemang ska drivas för att ge så liten miljöpåverkan som möjlig.
- Utbilda personal och föreningsrepresentanter kring hållbara evenemang.
- Följa och implementera de riktlinjer som Riksidrottsförbundet arbetar fram inom området.

Konsekvens

Med en kommunal strategi på området ökar sannolikheten att fler evenemang hamnar i Jönköping då denna aspekt blir allt viktigare redan förvärvsprocessen av arrangemang.

3.7 Mål – Idrottsturism

Utveckla idrottsturismen i Jönköpings kommun

Åtgärd

- Tillsammans med Destination Jönköping AB och föreningar och privata aktörer marknadsföra Jönköping som en idrottsdestination vad gäller arrangemang, motionsidrott och friluftsliv.
- Utveckla anläggningar både kommunal och föreningsdrivan och anpassas dessa speciellt för besökare, arrangemang och eller träningsläger.
- I dialog med föreningar hjälpa deras arrangemang att växa nå nya målgrupper och därmed fler besökare till kommunen.
- Samverka med Destination Jönköping för marknadsföring.

Konsekvens

Fler besökare till kommunen.

Ökade turistekonomiska vinster och därmed också förbättrad ekonomi för näringsliv och föreningar.

Att satsa på idrottsturism är ett enkelt och kostnadseffektivt sätt för kommunen att öka skatteintäkterna då största insatsen görs av ideella föreningar eller mindre företag.

Målområde 4

Målnråde 4 – Motionsidrott och idrott för äldre

Det är motionsidrotten som utgör grunden i den svenska idrottsrörelsen här finns alla de människor som i första hand idrottar för glädjens, gemenskapens och/eller hälsans skull.

Andelen vuxna och äldre (25 år och uppåt) som rör på sig och motionerar ökar stadigt, men många av dessa väljer att motionera på egen hand eller via kommersiella aktörer istället för inom idrottsrörelsen. Inom svensk idrott vill man utveckla aktiviteter och motionsformer som gör att denna målgrupp i större utsträckning inkluderas i föreningslivet. Målgruppen är en underutnyttjad tillgång för idrottsrörelsen. Föreningarna har både kompetens, engagemang och resurser att vinna på att inkludera målgruppen.

Enligt RF:s riktlinjer ska idrott bedrivas hela livet. (referens – riktlinjer) Föreningarnas verksamhet är i dagsläget ofta fokuserad på barn - och ungdomsverksamhet. Många barn- och ungdomar slutar dock idrotta i tonåren. Genom att föreningarna ges förutsättningar att starta upp eller utveckla sin verksamhet för vuxna och äldre så ökar chansen att ungdomarna också kan hitta tillbaka till idrotten igen. Det handlar om verksamhet med låga trösklar där vem som helst oavsett ålder eller förutsättningar kan börja utöva en idrott.

4.1 Mål – Aktivitetsstöd för vuxna (över 25 år)

Jönköpings kommun ska stödja idrotts- och motionsverksamhet inom det ideella föreningslivet även för personer över 25 år.

Åtgärd

- Utredda på vilket sätt Jönköpings kommun kan stötta verksamhet för vuxna och äldre.
- Jönköpings kommun ska delta i projektet Sund, smart, stark, senior, för att inspirera äldre och presentera det idrottsutbudet i kommunen.

Konsekvens

Fler motionsidrottare hamnar inom föreningslivets verksamhet.

Fler aktiviteter skapas för målgruppen och fler möjligheter finns att kvalitetsförbättra befintlig verksamhet.

4.2 Mål - Friluftsliv

Jönköpings kommun ska vara en av Sveriges bästa friluftskommuner.

Åtgärd

- Genomföra föreslagna åtgärder i Plan för friluftsliv 2018-2023

Konsekvens

Friluftslivet stimulerar till motion och rörelse för en bred målgrupp.

Att fler hittar ut i naturen och därigenom ökad livskvalitet för kommuninvånarna.

Ökad turism, ökad inflyttning och nya arbetstillfällen genom entreprenörer/småföretagare.

Trolig minskad kriminalitet i staden

Ökat stöd till friluftsanläggningar och därigenom utveckling av både verksamhet och anläggningar.

Målområde 5

Målnråde 5 - Elitidrott

Elitidrotten utgör en liten del av svensk idrott, men den spelar en viktig roll i helheten. Genom uppmärksamhet, förebilder och prestationer utöver det vanliga så bidrar elitidrotten till inspiration, engagemang och stolthet. Uppmärksamheten som Jönköpings kommun fick i samband med att staden utsågs till "Årets idrottsstad 2017" samt att 40.000 människor samlas i centrala Jönköping för att fira ett SM-guld är konkreta exempel på detta.

Det krävs särskilda förutsättningar för att bedriva elitidrott. Vissa förutsättningar kan föreningslivet klara av, men i andra fall krävs ett stöd och ett engagemang från kommunen.

5.1 Mål - Elitidrottsstöd

Jönköpings kommun ska ha ett tydligt och transperant stöd till elitidrotten.

Åtgärd

- Jönköpings kommun ska utreda hur man på bästa sätt ska ge stöd till elitidrottsföreningar och deras verksamhet.

Konsekvens

Elitidrottsföreningar får en samlad och tydlig bild över vilket stöd man kan från Jönköpings kommun.

Genom ett stöd och en viljeinriktning med elitidrotten så blir det också enklare att följa upp elitidrottens effekter.

5.2 Mål - Kompetensnätverk

Kompetensen inom idrottsrörelsen i Jönköpings kommun ska stärkas kopplat till elitidrottsfrågorna.

Åtgärd

- Jönköpings kommun ska tillsammans med Smålandsidrotten, Sanda Idrottscentrum och Jönköping University och Idrottsalliansen skapa ett kompetensnätverk kring elitidrottsfrågan.

Konsekvens

Ökad kunskap kring elitidrottsfrågor.

Ökad samverkan mellan elitföreningar.

Ökad samverkan mellan Sanda idrottscentrum och Jönköping University (som båda arbetar med elitsatsande ungdomar och utbildning), elitidrottsföreningar och Jönköpings kommun.

En viktig referensgrupp gentemot kommunen kopplat till elitidrottsfrågor.

Referenser:

1. Stillasittande - en oberoende riskfaktor.
<https://www.folkhalsomyndigheten.se/far/teori-och-vetenskap/stillasittande-en-oberoende-riskfaktor/>
2. Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet)
http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/oppet-seminarium/seminarium-om-statens-idrottspolitiska-mal_H4C220170511se1
3. Statens idrottspolitiska mål (Regeringskansliet)
http://www.riksdagen.se/sv/webb-tv/video/oppet-seminarium/seminarium-om-statens-idrottspolitiska-mal_H4C220170511se1
4. Ung livsstil i Jönköping - en studie av barn och ungdomar i mellanstadiet, högstadiet och gymnasiet. - en sammanfattning av resultaten 2015 och jämförelse med tidigare studier. Forsknings- och utvärderingsprojektet Ung livsstil. Ulf Blomdahl, Stig Elofsson och Linda Lengheden
5. Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017
http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf
6. Den byggda miljöns påverkan på fysisk aktivitet – en kunskapssammanställning för regeringsuppdraget ”Byggd miljö och fysisk aktivitet”, Statens Folkhälsoinstitut, Johan Faskunger, 2007.
7. Aktivt liv i byggda miljöer – Manual för kommunal planering, Statens Folkhälsoinstitut, 2010
8. Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.
http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf
9. Användning av idrottsanläggningar- en studie av tillgänglighet till och fördelning av tider ur ett jämställdhetsperspektiv. Christian Augustsson, Owe

- Stråhlman, Göran Patriksson, Stefan Wagnsson 2010.
<http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/anlaggningar/anvandning-av-idrottsanlaggningar.pdf>
10. Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017
http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf
  11. Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.
http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf
  12. SVT Nyheter <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/fyraaringar-ror-sig-for-lite>
  13. Physical and health education Canada. 2017
<http://www.phecanada.ca/programs/physical-literacy/what-physical-literacy>
  14. Idrottens sociala betydelse – en statistik undersökning, RF FoU-rapport 2005:5 i samarbete med BRIS
  15. Artikelserie – De inaktiva – del 2. Motion är en klassfråga, Johan Pilblad, 2017. <http://www.idrottsforskning.se/motion-ar-en-klassfraga/>
  16. Artikelserie – De inaktiva – del 2. Motion är en klassfråga, Johan Pilblad, 2017. <http://www.idrottsforskning.se/motion-ar-en-klassfraga/>
  17. Samling för daglig rörelse, Promemoria 2017-05-16,
<http://news.cision.com/se/utbildningsdepartementet/r/samling-for-daglig-rorelse,c2266723>
  18. Idrottens samhällsnytta – En vetenskaplig översikt av idrottsrörelsens mervärde för individ och samhälle. Johan Faskunger och Paul Sjöblom 2017.
http://www.rf.se/globalassets/riksidrottsforbundet/dokument/idrottens-samhallsnytta/idrottens-samhallsnytta_anlaggningar-och-andra-miljoer-for-idrott_nar-hur-och-varfor-ar-de-samhallsnyttiga.pdf

Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen

- Övergripande ansvar. Beslut och uppföljning av Plan för idrott 2018-2023

Kultur och fritidsnämnden

- Operativt ansvarig för genomförande och implementering av Plan för idrott 2018- 2023

Barn- och utbildningsnämnden

- **Målsområde 1 Anläggningar och idrottsmiljöer**
- *Mål 1.7 samverkan med utbildningsförvaltningen*
- **Målsområde 2 Barn- och ungdomsidrott**
- Mål 2.1 Mer idrott i skolan
- **Målsområde 3 Idrottsevenemang**
- *Mål 3.3 Arrangemangsportal*
- Mål 3.5 Arrangemangsanläggningar
- **Målsområde 5 Elitidrottsstöd**
- Mål 5.2 Kompetensnätverk

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

- **Målsområde 5 Elitidrottsstöd**
- *Mål 5.2 Kompetensnätverk*

Socialnämnden

- **Målsområde 4 Motionsidrott och idrott för vuxna och äldre**
- Mål 4.1 Aktivitetsstöd för vuxna och äldre
- Mål 4.2 Friluftsliv

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- **Målsområde 3 idrottsevenemang**
- Mål 3.1 Naturliga förutsättningar
- Mål 3.3 Arrangemangsportal
- Mål 3.6 Hållbara evenemang

Stadsbyggnadsnämnden

- **Målsområde 1 Idrottsanläggningar**
- Mål 1.1 Tillgång till idrottsytor
- Mål 1.2 Trygga och säkra anläggningar
- Mål 1.5 Anläggningar för elitidrott
- Mål 1.7 Spontanidrottsytor
- Mål 1.8 Samverkan med barn- och utbildningsnämnden
- **Målsområde 3 Idrottsevenemang**
- Mål 3.1 Naturliga förutsättningar

Tekniska nämnden

- **Målsområde 3 Idrottsevenemang**
- Mål 3.1 Naturliga förutsättningar
- Mål 3.3 Arrangemangsportal
- Mål 3.5 Arrangemangsanläggningar

Destination Jönköping

- **Målsområde 3 Idrottsevenemang**
- Mål 3.1 Naturliga förutsättningar
- Mål 3.3 Arrangemangsportal
- Mål 3.6 Hållbara evenemang
- Mål 3.7 Idrottsturism

Övriga organisationer

Smålandsidrotten

- **Målområde 1 Anläggningar och idrottsmiljöer**
  - 1.1 Tillgång till idrottsytor
  - 1.4 Anläggningskostnader
  - 1.5 Anläggningar för elitidrott
- **Målområde 2 Barn och ungdomsidrott**
  - 2.1 Mer idrott i skolan
  - 2.2 Demokrati och delaktighet
  - 2.3 Jämställd och jämlik idrott
- **Målområde 3 Idrottsevenemang**
  - 3.2 Volontärer
  - 3.3 Arrangemangsportal
  - 3.6 Hållbara evenemang
- **Målområde 4 Motionsidrott och idrott för äldre**
  - 4.1 Aktivitetsstöd för vuxna (över 25 år)
- **Målområde 5 Elitidrottsstöd**
  - 5.2 Kompetensnätverk

Idrottsalliansen

- **Målområde 1 Anläggningar och idrottsmiljöer**
  - *Mål 1.1 Tillgång till idrottsytor*
- **Målområde 5 Elitidrottsstöd**
  - Mål 5.2 Kompetensnätverk

Berörda nämnder och bolag i Jönköpings kommun samt idrottsföreningar och idrottsorganisationer i Jönköpings kommun

Remiss – Plan för idrott 2018-2023

KFN/2016:682 812

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en strategisk plan för idrottsområdet i samverkan med den lokala idrottsrörelsen.

Jönköpings kommuns "Plan för idrott 2018- 2023" ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna fatta beslut som gör vår lokala idrottsrörelse till den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor.

Jönköping kommuns Kultur- och fritidsnämnd fattade 2017-09-07 beslut om att berörda kommunala nämnder, bolag, idrottsföreningar och idrottsorganisationer ska få tycka till om den föreslagna planen.

Synpunkter på "Kultur- och fritidsnämndens regler för föreningsstöd" ska skickas in via mail till martin.funck@jonkoping.se senast den 16 oktober 2017.

Målet är att planen skall upp till beslut i kommunfullmäktige i december månad. Hinner inte respektive förvaltning hantera ärendet i egen nämnd innan dess, så vänligen skicka in tjänsteskrivelsen i förväg enligt ovan. Blir det någon smärre förändring efter er nämnds beslut så hinner vi korrigera det

Bilaga 1 – Plan för idrott 2018-2023

KULTUR – OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN
Besöksadress: Drottninggatan 19
Box 1002, 581 24 Huskvarna
kff@jonkoping.se
fax 036-10 77 30

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Ljuset vid Vättern

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Yttrande över "Plan för friluftsliv 2018-2023"

MHN 2017-3481

Sammanfattning

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en ny strategisk plan för friluftsområdet i samverkan med den lokala föreningslivet, politiska friluftambassadörer, regionala aktörer och organisationer samt kommunens friluftsråd. Jönköpings kommuns "Plan för friluftsliv 2018- 2023" ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-09-25
Remissversion Plan för friluftsliv 2018-2023

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är positivt att det finns en friluftsplan för kommunen och har inget att anmärka.

Ärende

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en ny strategisk plan för friluftsområdet i samverkan med den lokala föreningslivet, politiska friluftambassadörer, regionala aktörer och organisationer samt kommunens friluftsråd. Jönköpings kommuns "Plan för friluftsliv 2018- 2023" ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna fatta beslut som gör vårt lokala friluftsliv och den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor. I den här planen kopplas reella åtgärder till 5 av de 10 friluftspolitiska målen som regeringen fastställt:

- Tillgänglig natur för alla
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- Allemansrätten
- Attraktiv tätortsnära natur
- Friluftsliv för god folkhälsa

Ett genomtänkt friluftslivsarbete bidrar till en attraktiv kommun att leva, verka och bo i. En plats värd att besöka. Jönköpings kommun har fantastiska förutsättningar för ett rikt friluftsliv för alla. Här finns stadsnära sjöar, ett kuperat landskap, rik kulturhistoria, stadsnära naturreservat och en dramatisk natur med många möjligheter till friluftsupplevelser även till vardags. Jönköpings kommun har avancerat från 45:e plats (2013) till 3:e (2016) när Naturvårdsverket i samarbete med Svenskt Friluftsliv och Sveriges Fritids- och Kulturchefsörening rankar årets bästa friluftskommun.

Tillämpning av barnkonventionen

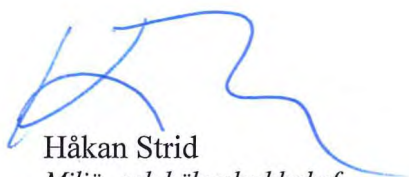
Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

All har rätt till en meningsfull fritid.

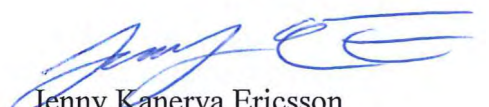
Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Jenny Kanerva Ericsson
Limnolog/miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Kultur- och fritidsförvaltningen

Berörda nämnder och bolag i Jönköpings kommun samt friluftsföreningar och de politiska friluftsambyggarna i Jönköpings kommun

Remiss – Plan för friluftsliv 2018-2023

KFN/2016:681 814

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en ny strategisk plan för friluftsområdet i samverkan med den lokala föreningslivet, politiska friluftsambyggare, regionala aktörer och organisationer samt kommunens friluftsråd.

Jönköpings kommuns "Plan för friluftsliv 2018- 2023" ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna fatta beslut som gör vårt lokala friluftsliv och den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor.

Jönköping kommuns Kultur- och fritidsnämnd fattade 2017-09-07 beslut om att berörda kommunala nämnder, bolag, idrottsföreningar och idrottsorganisationer ska få tycka till om den föreslagna planen.

Synpunkter på "Plan för friluftsliv 2018-2023" ska skickas in via mail till lisa.bergstrom2@jonkoping.se senast den 25 oktober 2017.

Målet är att planen skall upp till beslut i kommunfullmäktige i december månad. Hinner inte respektive förvaltning hantera ärendet i egen nämnd innan dess, så vänligen skicka in tjänsteskrivelsen i förväg enligt ovan. Blir det någon större förändring efter er nämnds beslut så hinner vi korrigera det.

Bilaga 1 – Plan för friluftsliv 2018-2023

KULTUR – OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN
Besöksadress: Drottninggatan 19
Box 1002, 561 24 Huskvarna
kff@jonkoping.se
fax 036-10 77 30

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Ljuset vid Vättern

§ 123

Plan för friluftsliv 2018-2023

KFN/2016:681 814

Sammanfattning

I enlighet med kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-10-06 § 125 har kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en plan för friluftsliv för kommande mandatperiod, med förslaget att förlänga perioden med ett år d.v.s. 2018-2023. Anledningen till det är att främja ett långsiktigt och hållbart arbetssätt över mandatperioderna.

Planen är uppdelad i tre delar. En bakgrundsdel som ger en nulägesanalys, själva planen med mål, åtgärder och konsekvenser och slutligen en kort omvärlds- och trend spaning. Planens mål är huvudsakligen kopplad till fem av de tio friluftspolitiska målen.

Beslutsunderlag

Plan för friluftsliv 2018-2023

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-08-15

Förslag till kultur- och fritidsnämnden

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget, samt att förslaget till Plan för friluftsliv 2018-2023 skickas till berörda remissinstanser.

MBL-behandling

Ärendet har behandlats i förvaltningsövergripande samverkan den 2017-08-29.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDENS BEHANDLING

Yrkanden

Hans Hellström (M) yrkar bifall till kultur- och fritidsförvaltningens förslag samt att paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Kultur- och fritidsnämndens beslut

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget, samt att förslaget till Plan för friluftsliv 2018-2023 skickas till berörda remissinstanser.

Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Beslutet expedieras till:

Lisa Bergström, friluftsstrateg, handläggare, kultur- och friluftsförvaltningen
Remissinstanser

Kultur- och fritidsnämnden

Plan för friluftsliv 2018-2023

KFN/2016:681 814

Sammanfattning

I enlighet med kultur- och fritidsnämndens beslut 2016-10-06 § 125 har kultur- och fritidsförvaltningen tagit fram en plan för friluftsliv för kommande mandatperiod, med förslaget att förlänga perioden med ett år d.v.s. 2018-2023. Anledningen till det är att främja ett långsiktigt och hållbart arbetssätt över mandatperioderna.

Planen är uppdelad i tre delar. En bakgrundsdel som ger en nulägesanalys, själva planen med mål, åtgärder och konsekvenser och slutligen en kort omvärlds- och trendspaning. Planens mål är huvudsakligen kopplad till fem av de tio friluftspolitiska målen.

Beslutsunderlag

Plan för friluftsliv 2018-2023

Kultur- och fritidsförvaltningens tjänsteskrivelse 2017-08-15

Förslag till kultur- och fritidsnämnden

– Kultur- och fritidsnämnden beslutar att godkänna förslaget, samt att förslaget till Plan för friluftsliv 2018-2023 skickas till berörda remissinstanser.

Ärende

Kultur och fritidsförvaltningen har arbetat med att ta fram en strategisk plan för friluftslivet i bred dialog med både föreningslivet, ungdomsrådet, de olika förvaltningarna och de politiska friluftssambassadörerna. Planen ska nu skickas på remiss och remisstiden sätts till den 6 oktober 2017. Ambitionen är att planen skall beslutas i kommunfullmäktige i december.

Kommunala mål

Övergripande mål: Ökat kultur- och fritidsutbud med bredd, mångfald och kvalitet.

Att bli Sveriges bästa friluftskommun senast 2019.

Samråd/samverkan

Dialog med föreningslivet har genomförts på en öppen dialogträff där alla föreningar var inbjudna. Synpunkter har också inhämtats via andra mötesforum

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN
Besöksadress Stadshuset, Drottninggatan 19
Box 1002, 561 24 Huskvarna
kff@jonkoping.se

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Ljuset vid Vättern

och via direktkontakt med föreningslivets olika aktörer. Särskilda dialoger har förts med friluftslivets politiska ambassadörer. Presentation av nuvarande friluftslivsarbetet och de stora ramarna inför den nya planen har gjorts i alla berörda nämnder. Dialog har även förts med fritidskonsulenter inom äldreomsorgen och med barn och utbildningsförvaltningens ledning.

Jönköpings kommuns kommunutvecklare/ungdomsråd har också bidragit med åsikter och synpunkter. Information om ärendet kommer att lämnas i förvaltningens samverkansgrupp 2017-08-29.

Ekonomi

Planen föreslår hur finansieringen bör ske.

Uppföljning/utvärdering

Ärendet tas upp för beslut i kultur- och fritidsnämnden den 16 november 2017, då eventuella justeringar skett under remisstiden.

Tillämpning av barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

All har rätt till en meningsfull fritid

Alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras.

Alla barn med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning har rätt till ett fullvärdigt och anständigt liv som gör det möjligt för dem att delta aktivt i samhället.

Barnets bästa ska alltid komma i första rummet.

Mazar Alijevski
Tf Kultur- och fritidsdirektör

Annica Ryman
Avdelningschef kvalitet och utveckling

Beslutet expedieras till:

Lisa Bergström, friluftsstrateg, handläggare, kultur- och friluftsförvaltningen
Remissinstanser

Plan för friluftsliv

2018-2023

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Förord

Jönköpings kommun vill med den här planen för friluftsliv fastställa kommunens centrala vilja med friluftslivsarbetet under de kommande fem åren. Planen ska gälla över kommande mandatperiod (2018-2023).

Friluftsliv är en kostnadseffektiv satsning, med relativt små medel kan samhällsnyttan bli stor genom att insatserna når alla kommunens invånare oavsett ålder, kön, etnicitet eller bakgrund. Få aktiviteter har sådan bredd och få arenor har öppet dygnet runt, årets alla dagar. Dessutom genererar naturen god folkhälsa både psykiskt och fysiskt, med eller utan ansträngning. En investering i friluftslivet kan även ge ekonomisk tillväxt och sysselsättning i form av nya naturturismföretags etablering i området, ökad besöksnäring, ökad inflyttning till kommunen och ökad möjlighet till nationella och internationella event där naturen är arenan.

Jönköpings kommuns ”Plan för friluftsliv 2018-2023” ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Idag finns ett internt friluftsråd som fungerar som ett nav i dessa frågor. Intentionen med det rådet är att gynna ett synkroniserat och effektiviserat arbetssätt.

Planen bör utgöra en gemensam grund för förvaltningarnas framtida friluftslivsarbete kopplat till aktiviteter, planering, utveckling och skötselåtgärder. Planen ska tillsammans med andra styrdokument ge vägledning och tydliggöra de politiska ställningstagandena i friluftslivsfrågor.

Friluftslivsplanen utgår från hur kommunen kan arbeta med friluftsliv på ett strategiskt övergripande sätt. Andra planer så som översiktsplan och grönstrukturplan ger istället riktlinjer om vilka geografiska områden som är viktiga för friluftslivet.

Ekonomiska resurser medger genomförandet av Plan för friluftsliv 2018-2023 och hanteras i kommunens årliga budgetprocess (VIP processen).

Jönköpings kommuns syn på friluftslivet innebär ett brett synsätt där olika delar är en förutsättning och understödjer varandra. Det vill säga folkhälsa, miljöengagemang, integration, samhällsplanering och en innehållsrik och aktiv fritid hör ihop.

Planen är uppdelad i tre delar. En bakgrunds del som ger en nulägesanalys, själva planen med mål, åtgärder och konsekvenser och slutligen en kort omvärlds- och trend spaning.

Innehållsförteckning

Förord	1
Innehållsförteckning	2
Sammanfattning	3
Bakgrund	6
Definition av begreppet friluftsliv	6
Hur arbetar vi idag?	8
Planen	13
Fokus på 5 av de 10 friluftspolitiska målen	15
Attraktiv tätortsnära natur	15
Tillgänglig natur för alla	18
Allemansrätten	20
Ett rikt friluftsliv i skolan	21
Friluftsliv för god folkhälsa	24
Information och kommunikation	26
Drift och underhåll	27
Ekonomi	28
Omvärldsbevakning	31
FN:s Globala mål	33
Regeringen delegerar	33
Naturvårdsverket och länsstyrelsen	33
Region Jönköpings län	34
Referenslista	36
Bilaga 1	37
Andra styrdokument	37
Externa styrdokument	40
Bilaga 2	41
Bilaga 3	42
Ordlista	42

Sammanfattning

Friluftsliv är en aktivitet för alla, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, etnicitet eller bakgrund och i stort sett ägnar sig alla svenskar åt någon form av friluftsliv. Få aktiviteter når en sådan bredd.

Friluftsliv ska bygga på delaktighet med civilsamhället och kommuninvånarna. Det skall vara tryggt och tillgängligt att vistas i naturen. Naturen är en genusneutral plats där ingen diskriminering ska få utrymme.

Kommunen har en nyckelroll för att skapa goda förutsättningar för friluftsliv. Dels för kommuninvånarna på ett individuellt plan men även för olika aktörer så som ideella föreningar, entreprenörer och civilsamhället i stort. Kommunens uppdrag är att sänka trösklarna för att fler skall kunna vara ute i naturen och att ge dem en upplevelse värd att återvända till.

Friluftsliv är ofta retoriskt en viktig del i marknadsföringen av en kommun eller region men när det kommer till faktiska avvägningar mot andra intressen blir det ofta svårare. Det här dokumentet, tillsammans med andra omnämnda styrdokument (se bilaga 1) och den ekosystemkartläggningen, som nu görs, avser underlätta beslut om vilka markområden som är viktiga att bevara för rekreation och friluftsliv och vilka åtgärder som genererar störst nytta för Jönköpings kommun under de kommande åren.

Inom kommunen finns Biosfärområde Östra Vätterbranterna vars yta utgör ungefär hälften av kommunens land- och vattenyta. Det är ett unikt område utsett av FN-organet UNESCO. Biosfärområdet är ett modellområde för hållbar utveckling. Området består av den östra delen av kommunen inklusive delar av Vättern och Visingsö. Biosfärområdets arbete handlar om att människa och natur skall leva i samklang med varandra, för bådas väl. En värdegrund som gäller för hela friluftslivsarbetet i Jönköpings kommun.

Ett genomtänkt friluftslivsarbete bidrar till en attraktiv kommun att leva, verka och bo i. En plats värd att besöka. Jönköpings kommun har fantastiska förutsättningar för ett rikt friluftsliv för alla. Här finns stadsnära sjöar, ett kuperat landskap, rik kulturhistoria, stadsnära naturreservat och en dramatisk natur med många möjligheter till friluftsupplevelser även till vardags.

Jönköpings kommun har avancerat från 45:e plats (2013) till 3:e (2016) när Naturvårdsverket i samarbete med Svenskt Friluftsliv och Sveriges Fritids- och Kulturchefsörening, rankar årets bästa friluftskommun.

Jönköpings kommun är bra på att samverka mellan de olika förvaltningarna, externa aktörer, föreningslivet och övrigt civilsamhälle. En annan anledning till att kommunen klättrat på rankinglistan, är att "naturturism" tydligare finns med i kommunens styrdokument och framförallt som ett tydligt uppdrag till Destination Jönköping AB. Utöver det finns en politisk lyhördhet och vilja att arbeta med frågan men det krävs att den viljan backas upp med ekonomiska incitament.

Nytta med det här dokumentet (Plan för friluftsliv 2018-2023) är;

- att visa på kommunens nuläge
- att visa dess utvecklingspotential
- **att redovisa politiska ställningstaganden kopplat till friluftsliv**
- att bidra med en omvärldsanalys

Planen skall visa kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, konkreta åtgärder och utvecklingsbehov. I den här planen kopplas reella åtgärder till 5 av de 10 friluftspolitiska målen.

- Tillgänglig natur för alla
- Ett rikt friluftsliv i skolan
- Allemansrätten
- Attraktiv tätortsnära natur
- Friluftsliv för god folkhälsa

Drift och underhåll är av yttersta vikt för ett hållbart friluftsliv. Att skapa olika faciliteter i form av spänger, toaletter, bryggor, skyltar etc. kräver underhåll.

Arbetsmarknadsavdelningen står för väsentliga insatser som har avgörande betydelse för friluftslivets kvalitet och utveckling i Jönköpings kommun.

Ett bra sätt att vägvisa kommuninvånarna ut i naturen, i en stad som växer, är att redan innan den nya stadsdelen är på plats befästa vikten av gröna och blå stråk från stadskärnan ut i naturen. Ett Naturum¹ centralt i staden vore därmed önskvärt på sikt. Det ska vara en tydlig portal ut i naturen.

---

¹ Kartläggning av ekosystemtjänster i Jönköpings kommun genomförs av Calluna våren 2017

Del I Bakgrund

Del I

Bakgrund

Definition av begreppet friluftsliv

”Med friluftsliv menas vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.” (SFS 2010:2008)

Vad är ett friluftsområde?

Det finns olika områdestyper som attraherar olika målgrupper. Nedan angivna kriterier påverkar antalet besökare och hur de upplever området. Dessa används för att klassificera hur värdefulla olika marker och områden är för friluftslivet.

Kriterier för de värdefullaste rekreations- och friluftsområden är:

- Tydliga entréer, parkering och skyltning
- Det bör finnas spår/ leder (promenad, löpning eller cykling), friluftsbad samt friluftsanläggningar inom området.
- En fördel om det finns serviceanläggningar typ toaletter, caféer och föreningslokaler samt gärna någon ideell förening eller skötselråd för naturreservat som har intresse för området.
- En fördel om det är skyddat område naturreservat eller liknande (långsiktig planering)
- En fördel om det är lågexploaterat område (avser framförallt ljud)
- En fördel om det är kommunens, kyrkans eller statlig mark
- Områdena bör vara lätta att ta sig till gärna med cykel eller kollektivtrafik om det är för långt att gå.
(Stadsnära friluftsområde gärna < 200 meters väg.)

Boverket pratar om fyra upplevelsevärden; ostördhet i variationsrik miljö, naturpräglad miljö, möjlighet till återhämtning, trygghet i en välskött miljö².

² Boverkets rapport Landskapets upplevelsevärden – vilka är de?

”Kartläggning av ekosystemtjänster i Jönköpings kommun”, Calluna

Ekosystemtjänster

Ekosystemtjänster är de gratis tjänster eller den nytta naturen bidrar med till människors välbefinnande.

Nyttan kan vara;

- försörjande (t.ex. spannmål, dricksvatten, virke m.fl.)
- reglerande (t.ex. pollinering, rena luft och vatten m.fl.)
- **kulturell (friluftsliv, naturturism m.fl.)**
- stödjande (dvs. de ser till att övriga tjänster ska fungera, t.ex. fotosyntes, bildning av jordmån)

En kartläggning av dessa ekosystemtjänster görs under 2017 i Jönköpings kommun och kommer vara ett bra verktyg och underlag för diskussion om markanvändning och värdering av olika friluftsområden.

Kommunkartan

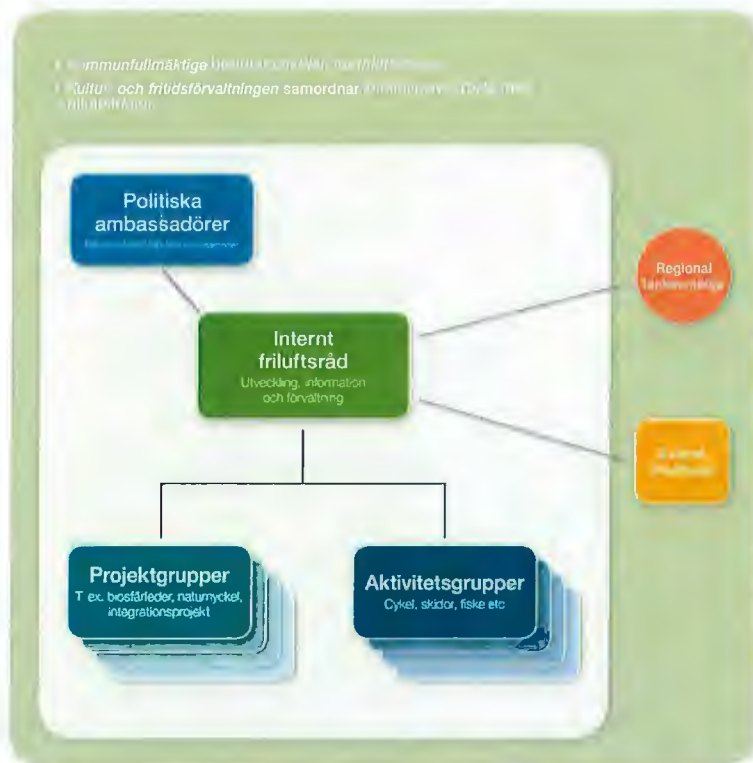
Kommunkartan (<http://karta.jonkoping.se/>) är en interaktiv karta. Det innebär att vem som helst enkelt kan förflytta dig i den och söka eller välja vilken information som är av intresse. Utöver den publika kartan så finns "Geosecma webb" (ett verktyg för kommunens tjänstemän).

Geosecma webb bearbetas kontinuerligt för bättre sortering av de olika kartlagren, fler lager tillkommer och mer kunskap kan utläsas så som - skötsel, ansvar etc. Kommunkartan och Geosecma webb är i grunden samma karta men vissa delar kan bara läsas internt respektive externt och är ett värdefullt verktyg i friluftslivssammanhang.

Koppling till verktyget "Naturkartan" finns både som webbsida och som en app att ladda ned.

Hur arbetar vi idag?

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige kommer att ta det slutgiltiga beslutet om ”Plan för friluftsliv 2018-2023”.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden har tagit fram underlaget till tidigare friluftslivsprogram och så även denna gång.

Kommunens friluftslivsstrategi finns rent organisatoriskt under Kultur och fritidsnämnden men är egentligen en kommunövergripande funktion. Arbetsbeskrivningen i stora drag innebär:

- att strategiskt arbeta med friluftsliv avseende planering och samordning av kommunal friluftslivsverksamhet
- att optimera kommunens insatser för friluftsliv även i samverkan med regionala och utomstående aktörer
- att tillsammans med friluftsrådet realisera innevarande ”Plan för friluftsliv”

Kultur- och fritidsnämndens verksamhet kopplat till friluftsliv styrs av:

- Kommunprogrammet

- Jönköpings kommuns verksamhets- och investeringsplan
- Plan för friluftsliv 2018-2023

Friluftsrådet

Friluftsrådet är ett förvaltningsövergripande råd. Rådets uppgift är att ta fram en konkret handlingsplan och se till att synkronisera och effektivisera kommunala insatser kring allt som rör friluftslivet i kommunen

Rådets aktiva medlemmar är; kommunekologer/biologer, limnolog, kommunalsutvecklare, skog- park och naturreservatsförvaltare, naturskolorna/Upptech, biosfärkoordinator (Biosfärsområdet i Östra Vätterbranterna), destinationsutvecklare, turistbyrån och AMA (arbetsmarknadsavdelningen).

Specifik dialog förs även med fritidskonsulenter inom äldreomsorgen, räddningstjänsten, idrottslärare, team friluftslivsutveckling inom Kultur och fritidsförvaltningen (en arbetsgrupp som innefattar alla avdelningar inom förvaltningen), rektorer och ledning på barn- och utbildningsförvaltningen.

Friluftsrådet arbetar kring tre kärnområden

1. Utveckling, aktiviteter och naturturism
2. Drift och underhåll
3. Information och kommunikation

Friluftspolitiska ambassadörer

Det finns en politiskt tillsatt arbetsgrupp sedan 2016. I gruppen sitter två politiker från respektive nämnd: Kultur-och fritidsnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden, Barn- och utbildningsnämnden och Miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Syftet med arbetsgruppen är att uppnå;

1. samsyn kring Jönköpings kommuns arbete med friluftsliv
2. snabbare beslutsvägar
3. ökad förståelse genom att praktiskt visa upp utvecklingspotential och nyttor direkt ute i naturen – bland annat via exkursioner.

Externt Friluftsråd

Det externa friluftsrådet består av representanter från föreningar, markägarorganisationer så som LRF (Lantbrukarnas riksförbund), Södra skogsägarna, Jönköping University och privata entreprenörer är också aktiva medlemmar. Det externa friluftsrådet träffas 2-4 gånger per år.

Huvudsyftet med rådet är att ge möjligheten att påverka friluftslivsarbete i kommunen generellt utifrån ett medborgar- och civilsamhälle perspektiv. *Framledes bör även personer som kan representera de olika målgrupperna bjudas in till detta råd.*

Föreningslivet – kommunens bästa vän

Föreningslivet har stor kompetens inom friluftslivsområdet. De är viktiga vägvisare ut i naturen och är på många sätt, kommunens förlängda arm i friluftslivsarbetet. Föreningslivet sköter och driver de flesta av de friluftsanordningar och anläggningar som finns i kommunen.

Kommunnyttan;

- skolor, destinationsbolag m.fl. har behov av att friluftslivsanläggningar finns och håller en hög standard
- föreningslivet har en bred verksamhet och når alla åldersgrupper
- anläggningarna medverka till utvecklingen av Jönköpings kommun som turist- mötes- och evenemangsdestination
- anordningarna är öppna dygnet runt
- anläggningarna och anordningarna nyttjas till största delen av allmänheten och inte av föreningens medlemmar
- genom dessa anordningar och anläggningar ökar skatteintäkterna och de bidrar till ett ökat marknadsföringsvärde av kommunen

Handlingsplanen

Friluftsrådet tar årligen fram en mer detaljerad handlingsplan. Innehållet i den planen kommer ifrån alla ovan nämnda arbetsgrupper men även från de specifika ”projekt- och arbetsgrupper” som finns t.ex. kring ett visst ämne. Målet är att åstadkomma konkreta åtgärder.

Utvärdering

I och med att friluftslivets föregående styrdokument ”Program för friluftsliv 2014-2018” antogs i april 2014 så blev kommunens fokus på friluftslivsfrågor i ett bredare perspektiv skarpare. Programmet har utgjort en begriplig stomme för vad Jönköpings kommun menar att ”friluftsliv” står för. Det har visat på en gemensam viljeinriktning, en bredd där utomhuspedagogik, folkhälsa, miljöengagemang, integration, samhällsplanering, kulturhistoria, tillgänglighet och en aktiv fritid generellt, är alla delar av friluftslivsarbetet. Tack vare programmet så har helheten förtydligats avsevärt. Programmet har stått som grund för det arbetssätt som beskrivs under avsnittet ”bakgrund” i detta

dokument och genererat ett synkroniserat och effektiviserat arbetssätt. Jönköpings kommun har avancerat från en 45:e plats till en 3:e plats (2016) när Naturvårdsverket utser årets bästa friluftskommun (se sid 4).

De konkreta insatserna som gjorts under perioden har utgått från var och en av förvaltningarnas redan befintliga budgetar. Däremot har de större insatserna för att utveckla friluftslivet rent kommunikativt och praktiskt fått utebli då det inte följde med någon finansiering av programmet.

Andra styrdokument

Det finns en mängd styrdokument i kommunen som har tydliga kopplingar till rekreation och friluftsliv. Dessa ska förstärka varandra och säkra upp att vi har en samsyn och bredd i arbetet kring friluftslivet.

- Kommunprogram
- Översiktsplanen
- Grönstrukturplanen
- Naturvårdsprogram
- Skogsprogram
- Läroplanen
- Program för hållbar utveckling – miljö 2017- 2025
- Parkprogram
- Cykelprogram
- Plan för idrott
- Program för Jönköpings kommuns landsbygder

Externt

- Biosfärprogram

Läs kortfattat om ovan dokumentets koppling till friluftsliv i bilaga 1.³

---

³ Källa; www.jonkoping.se, se bilaga (kopplingen till friluftslivet i varje program)

Del II Planen

Del II

Planen

Vision

- Jönköpings kommun ska erbjuda ett attraktivt, mångfasetterat friluftsliv för alla, i bred samverkan.
- Friluftsliv och naturturism skall vara väsentliga och naturliga delar i kommunens utveckling med fokus på hållbarhet utifrån perspektiven ekologi, socialt och ekonomi.

Mål

- Att ständigt vara bland de 10 i topp bästa friluftskommunerna i Sverige när Naturvårdsverket i samarbete med Svenskt Friluftsliv och Sveriges Fritids- och Kulturchefsförening m.fl. rankar årets bästa friluftskommun.

- Att bidra till samhällsnytta genom;

- mer jämlik folkhälsa
- ökad turism/naturturism
- utomhuspedagogik
- ökat entreprenörskap
- landsbygdsutveckling
- miljöengagemang och hållbar utveckling
- insikt i vår kulturmiljö
- kunskap om naturen och dess ekosystemtjänster

Genom insatser inom ovan nämnda områden så ökar vi kommunens attraktivitet och blir på så vis en viktig del i marknadsföringen och varumärket ”Jönköpings kommun”.

Målgrupp

Ambitionen är att få personer som *inte* är ute i naturen (tätortsnära, skog- och landsbygd) att vara det. Om vi skall ringa in några målgrupper så är det dessa;

- Barn och ungdomar
- Äldre
- Personer med någon form av funktionsnedsättning
- Personer med annan etnisk bakgrund

Det är viktigt att ha förebilder och vägvisare ut i naturen. Förebilder finns hos föreningslivet och hos de redan inbitna friluftsidkarna. Genom den uppmärksamhet, engagemang och stolthet de känner för sin närnatur, bidrar de till ett förstärkt varumärke av kommunen. Det är därför betydelsefullt att även göra insatser som bibehåller deras intresse då de kan agera draglok för allmänheten. Fokus bör dock ligga på bredden och på de socioekonomiskt svagare grupperna⁴.

Hinder för friluftsliv?

Ca 50-60% kan inte utöva de friluftaktiviteter de önskar att göra! Varför?

- brist på tid
- saknar någon att utöva den med
- saknar tillgänglighet till lämpliga platser/ områden
- familjesituationen
- alltför fysisk krävande
- saknar utrustning
- saknar transportmöjligheter.

Finns det ett grönområde inom 1 km -då går man dit. Är det över 1 km då tar man till annan transport.

Andra utmaningar andra friluftsutövare (konflikter)

- nedskräpning
- skogsbruk
- buller (en tredjedel upplever någon form av buller) – främst trafik
- vindkraft
- jordbruk
- exploatering

⁴ Källa; friluftsliv i förändring, Peter Fredman mfl

<https://www.friluftsforskning.se/kunskapsbank/Friluftsliv-i-forandring/>

Fokus på 5 av de 10 friluftspolitiska målen

Regeringen har fastställt 10 friluftspolitiska mål (se sid 32-33).

Av dessa tio ska Jönköpings kommun, under perioden 2018-2023, fokusera på följande fem.

1. Attraktiv tätortsnära natur
2. Tillgänglig natur för alla
3. Ett rikt friluftsliv i skolan
4. Allemansrätten
5. Friluftsliv för god folkhälsa

Anledningen till att dessa fem är utvalda är att det finns en god potential att skapa en jämlikare folkhälsa och bli en bättre friluftskommun med rätt insatser inom nämnda områden. De passar dessutom bra in i de strategier och i den utvecklingsfas Jönköpings kommun befinner sig i just nu, vilket skulle kunna ge områdena en rejäl skjuts i rätt riktning. Staden expanderar, mänskliga rättigheter och barnkonventionen står i fokus, utomhuspedagogik är en resurs för måluppfyllelse och hälsa (dessutom frigör det lekionsalar, då antalet elever ökar). Kommunen liksom resten av Sverige har dessutom en befolkning som blir allt äldre och hälsan blir allt mer ojämlik.

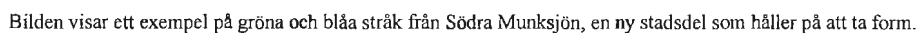
Attraktiv tätortsnära natur

Möjligheterna till att bedriva friluftsliv är högt värderat av många människor och det påverkar ofta vilken kommun och mer specifikt vilket bostadsområde man väljer att bosätta sig i. Att målinriktat skapa plats för tätortsnära friluftsliv ger genomslag även på den

Friluftsanläggningarna i kommunen nyttjas till största delen av personer som inte är betalande medlemmar i den förening som *driver* anläggningen. Det faktum skiljer sig markant från t.ex. idrottsanläggningar i kommunen.

- Varje kommuninvånare ska ha < 200 meter till närmsta grönområde från bostaden
- Att bevara och kontinuerligt skapa sammanhängande gröna och blå stråk

- Se naturen som en arena för natur-, kultur- och idrottsevenemang
- Ett rikare båtliv
- Kopplingen natur och kultur bör bli starkare och synliggöras bättre

16

- Skapa bättre förutsättningar för vintersport och konstsnow på tätortsnära friluftsanläggningar. Skidspår och utförsbackar bör vara snöbelagda från december till mars, för både medlemmar, allmänhet och skolor.

Konkreta åtgärder

- Skapa ett tätortsnära "Naturum", enligt Naturvårdsverkets regelverk
- Utveckla målpunkter runt om i kommunen med faciliteter av hög standard
- Öka ytan av skyddad natur till förmån för rekreation och friluftsliv
- Skapa gång och cykelvägar mellan de olika friluftsområdena
- Jönköpings kommun ska ta ett större ansvar kopplat till våra friluftsanläggningar.
- En utredning bör tillsättas som visar hur båtlivet kan utvecklas – båt och gästplatser, tillgänglighet till ramper, vattensäkerhet med mera
- Motor - och fartbegränsning i kommunens stadssjöar (Munksjön, Rocksjön och Vättern).

Konsekvens

- Fler hittar ut i naturen
- Ökad livskvalitet och hälsa för kommuninvånaren
- Kommunen kommer attrahera nya besökare, nya kommuninvånare och nya entreprenörer.
- Det skapar friluftsturism, arbetstillfällen och bättre förutsättningar för företagare
- Det skapar möjligheter för arrangemang av olika slag och därigenom turistekonomiska vinster för kommunen.
- Det blir enkelt, miljövänligt och tryggt att ta sig till ett friluftsområde
- Trolig minskad kriminalitet i staden⁶

---

⁶ Marie Löhmus Sundström Karolinska institutet Nationell tankesmedjan 2017, Matsuoka 2010, Landscape and urban planning 97 (4) 273-284

Tillgänglig natur för alla

Att ha tillgång till naturen är en mänsklig rättighet⁷ men all natur kan inte vara tillrättalagd för alla, däremot bör diversiteten vara tillfredsställande. Tillgänglighet handlar både om hur människor får kunskap om naturen, hur de tar sig till naturen och om hur de sedan *tar till sig* naturen på plats, med eller utan någon form av funktionsnedsättning.

Att känna sig lockad ut i naturen och välkommen dit är avgörande för att områden ska användas.

Det kan handla om;

- olika former av fysiska barriärer som kan minska tillgängligheten så som trafikleder, industriområden, byggnader, underlag, backar etc.
- otillgänglighet på grund av bristande utformning, dålig skötsel, avsaknad av entréer, stigar och faciliteter
- brist på information och vägvisning
- att ta hänsyn till såväl fysiska som kognitiva funktionsnedsättningar

Mål

- Naturen skall bli mer lättillgänglig genom lättläst information och kommunikations insatser
- Kommunen skall ha en hög standard på faciliteter i naturen (en gradering bör göras)
- Personer med någon form av funktionsnedsättning skall ha lika möjligheter till naturupplevelser i olika naturmiljöer, väl fördelat över kommunen och i samverkan med regionala aktörer.

Konkreta åtgärder

- Skapa fler offentliga toaletter i naturområden som fungerar för alla

---

⁷ Mer rörelse i skolan <http://news.cision.com/se/utbildningsdepartementet/r/samling-for-daglig-rorelse,c2266723>

- Inventera och investera i faciliteter och anordningar på strategiska platser i samverkan med Länsstyrelsen och Funktionsrätt i Jönköpings län (fd HSO)
- Öka information och kommunikationsåtgärder
- Förbättrat cykelvägnät, kollektivtrafik och färdtjänst till friluftsområden
- Uppföljning av åtgärderna – ändras nyttjande graden och för vem?

Konsekvenser

- En mer jämlik hälsa och ett jämlikare friluftsliv
- Det blir bekvämare, miljövänligare och mer tillgängligt för *alla* att ta sig ut i naturen

Allemansrätten

Allemansrätten är en unik möjlighet för alla att röra sig fritt i naturen men vi måste också ta hänsyn till djur och fauna, markägare och andra besökare. "Inte störa och inte förstöra" är grundtanken och en förutsättning för att vi även i framtiden har kvar den rätten.

Mål

- Alla kommuninvånarna skall ha god kunskap om allemansrätten

Konkret åtgärd

- Kommunal informationskampanj på olika språk
- Kompetensutvecklingsinsatser i samverkan med föreningslivet
- Specifika insatser för att nå nyanlända.
- Synliggöra och förbättra samverkan mellan kommunen, markägare och friluftsjaktörer med syfte att förebygga eventuella markkonflikter (nyttjanderättsavtal)
- Skapa bättre förutsättningar för föreningar och andra friluftsjaktörer att locka ut fler i naturen genom minskad byråkrati kring arrangemang och dyl.
- Naturreservatsföreskrifter anpassas bättre till friluftslivet

Konsekvenser

- En bibehållen allemansrätt
- Underlättar vistelse i naturen för föreningsliv, företagare och allmänhet

Ett rikt friluftsliv i skolan

Att få en positiv känsla för naturen tidigt är viktigt för alla barn och är en rättighet.⁸ Den känslan kan bli en viktig drivkraft i det gemensamma arbetet med att utveckla ett hållbart samhälle.

Att komplettera undervisningen med att vara ute i naturen ger stora möjligheter till utveckling och lärande för både elever och pedagoger. Ute finns goda möjligheter att samarbeta över ämnesgränserna. Naturen i sig är inte ämnesindeldad, men den kan upplevas och beskrivas utifrån olika ämnen vilket ger goda möjligheter till ett ämnesövergripande arbetssätt.⁹

Idag rör sig barn i en snävare radie från hemmet jämfört med bara ett par decennier sedan, de är mindre fysiskt aktiva och stillasittandet ökar. Skolstressen är hög och de psykosomatiska besvären hos de barn, som inte skattar sin hälsa högt, ökar. Forskningen visar att både den fysiska och psykiska hälsan påverkas positivt av naturen. Det gör att insatserna för ökat friluftsliv är desto viktigare.

Barn (11,13 och 15 åringar) i Sverige skattar sin hälsa som bra (90-95%). Pojkarna skattar sin hälsa bättre än flickorna. Den grupp som inte skattar sin hälsa bra mår däremot allt sämre och upplever större stress i skolan, de har färre vänner och det sker en ökad individualisering osv. Det har skett en fördubbling av de psykosomatiska symtomen i den här gruppen och tendensen är att det blir allt sämre.

---

⁸ Barnkonventionen - varje barn har rätt till lek, vila och fritid

⁹ FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (främst artikel 9 och artikel 30)

Utöver det så är själva stillasittandet skadligt och bör minska. Rekommendationen för barn och unga är att röra på sig fysiskt minst 60 min per dag.

Forskningen visar också att 15 åringars kurva för övervikt och fetma har ökat med ca 15% (BMI) från 1992/93 till 2014.¹⁰ Forskningen visar också att barn rör sig mer när de vistas i gröna omgivningar.

Barn och elever bör genom ett miljöperspektiv få möjlighet att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor.

Det finns ett starkt stöd för friluftsliv i styrdokumentet för förskola och skola, framförallt i kursplanen för idrott och hälsa.

Mål

- Kommunen ska underlätta för alla skolor att bedriva mer friluftsliv och utomhuspedagogik (2)
- Varje skola ska ha god tillgång till grönområden på eller i närheten av skolan
- Varje elev skall ha god kunskap om hur samhällets funktioner och hur vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling
- Varje skola ska upprätthålla en god kompetens hos lärare inom ämnet friluftsliv och inom utomhuspedagogik
- Barn och elever bör ges goda möjligheter att vistas utomhus

Konkreta åtgärder

- Kommunen ska stödja skolan i arbetet med utomhuspedagogik och hållbar utveckling¹¹
- Kommunen ska skapa "fritidsbanker" där barn, unga vuxna och äldre kan låna idrott och friluftsmaterial gratis
- Kommunen ska stärka samverkan med friluftslivets föreningsliv kopplat till skolans kompetensutveckling och konkreta undervisningstillfällen
- Naturskolans verksamheter bör förstärkas och ses som en viktig resurs i arbetet
- En regelbunden utvärdering av skolornas friluftsverksamhet behövs för att få en helhets bild av friluftslivet i skolan.

---

¹⁰ Skolbarns hälsovanor i Sverige 2013/14

¹¹ FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (främst artikel 9 och artikel 30)

- En behovsanalys av utbildningsbehovet för friluftsliv är nödvändig för att i längden kunna erbjuda rätt kompetensinsatser.
- Följa barnkonventionen, framför allt artikel 31 varje barn har rätt till lek, vila och fritid. Skolan når alla barn.
- Arrangera konferensen "Ute är inne" år 2019

Konsekvenser

- Förbättrad folkhälsa
- Hållbar utveckling
- Förbättrad inlärning
- Förbättrad motorik
- Mindre konflikter
- Hjärnan varvar ner
- Bättre sömn
- Skapar ett genusneutralt arbetesätt
- Barn rör sig *mer* i grönskan
- Mildare symtom hos barn med ADHD

Friluftsliv för god folkhälsa

Naturen är en resurs för bättre folkhälsa, både den psykiska och fysiska hälsan. Det är viktigt att förstå den potential som ligger i att förebygga ohälsa såväl ur ett individuellt perspektiv som i ett samhällsekonomiskt perspektiv. Genom att stärka naturens ställning i samhällsplaneringen bidrar det till en hållbar utveckling både ekologi, socialt och ekonomiskt. Vistelse i naturen ger vila och återhämtning.

Det finns en demografisk förändring i samhället i stort från höga födelsetal och dödstal till låga födelsetal och dödstal. Det innebär att vi har allt att tjäna på att se till att fler håller sig friska längre. Nordisk forskning visar att äldre som lägger om sin livsstil från passiv till aktiv kan förlänga oberoendet och klara sig själva i ytterligare 8-10 år. Balans, koordination och rörlighet tränas bra i naturen. Äldre återhämtar sig snabbare (bättre än genomsnittet) både efter ansträngning och efter sjukdom om de vistas i gröna miljöer. Bättre sömnkvalitet, mindre ångest, minskad risk för akut hjärtåkomma och förbättrat socialt liv är andra positiva aspekter som gäller för alla.

De grupper som utövar friluftsliv *allra mest* idag är 55-74 åringar, inrikes födda som har en efter-gymnasieal utbildning. De som idkar friluftsliv *minst* är 16-24 åringar plus de som är över 85 år och enbart har en för- gymnasieutbildning.¹²

Mål

- En mer jämlik hälsa med hjälp av friluftsliv

---

¹² SCB har följt upp frågan " Hur ofta man är ute i friluftslivet" under flera år som del i en enkätundersökning.

Konkreta åtgärder

- Ökad personlig vägledning ut i naturen (guidningar, aktiviteter, event)
- Tydligare ansvarsfördelning mellan kommun och föreningsliv
- Fler anordningar och faciliteter generellt
- Samverkan med idéburna organisationer som erbjuder återhämtning i gröna miljöer för personer med psykisk eller fysisk ohälsa.
- Fler offentliga toaletter (inklusive drift och underhåll) är bra för alla men är en nödvändighet för att bättre nå målgrupperna; äldre, skolor, personer med annan etnisk bakgrund och personer med funktionsnedsättning.

Konsekvenser

- Förbättrad psykisk och fysisk hälsa
- Förbättrad samhällsekonomi
- Grönstrukturer har effekt på kortisolnivåerna vilket ger minskad stress och bättre sömn.

Här tar de mål som är kopplade till de fem friluftspolitiska målen slut, *men* en förutsättning för att dessa fem skall kunna genomföras genererar ytterligare tre målområden nämligen inom: *information och kommunikation, drift och underhåll och ekonomi*.

Information och kommunikation

Informationsinsatser är av yttersta vikt för att personer skall hitta ut i naturen.

Mål

- Aktivt informations- och kommunikationsstöd ska kopplas till det interna Friluftsrådet
- Det ska vara lätt för alla kommunens invånare att hitta ett grönområde/friluftsområde/naturområde som passar deras önskemål
- Fler av kommunens invånare ska besöka naturområden

Konkreta åtgärder

- Utveckla konceptet "guidningar i naturen"
- Ökad samverkan med föreningslivet
- Instifta en årlig "friluftslivets-dag" tillsammans med föreningslivet
- Fortsätta utveckla digital teknik för att tillgängliggöra natur och friluftsliv
- Förbättrad kunskap om friluftsliv bland annat via "statistikprogram för friluftsliv".¹³
- Ta fram indikatorer/ nyckeltal kopplat till friluftsmålen, i samverkan med Naturvårdsverket och SCB

Konsekvenser

- Fler kommuninvånare och besökare kommer hitta ut i naturen
- Fler kommer att hitta nya ställen och ökad naturturism

¹³ Statistikprogram för friluftsliv – ett förslag <http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhalle/Miljoarbete-i-Sverige/Uppdelat-efter-omrade/Friluftsliv/Statistikprogram/>

Drift och underhåll

Drift och underhåll är av yttersta vikt för ett hållbart friluftsliv, för kvalitet och utveckling och för att underlätta för alla personer att ta sig ut till och vara i naturen. Att skapa olika faciliteter i form av spänger, toaletter, bryggor, skyltar etc. kräver underhåll. Stor del av de investeringar som görs måste följas upp med kapital – driftkostnader.

Mål

- Jönköpings kommun skall hålla en hög standard på de faciliteter och anordningar som skapas

Konkreta åtgärder

- Fortsatt och utökat samarbete med AMA (Arbetsmarknadsavdelningen)
- Öka samverkan med sociala företag
- Utveckla samverkan med civilsamhället exempelvis genom idéburet offentligt partnerskap (IOP) och via frivilligcentralen.
- Samarbeta med lantbrukare för att ha fler betande djur i naturen.

Konsekvenser

- Ett tryggt och välordnat friluftsliv av hög standard

Ekonomi

Likt "kommundelsutvecklingen" föreslås en Investeringsbudget för "friluftslivsutveckling" och ett ökat stöd till friluftsföreningar.

Mål

- Det bör finnas avsatta medel för friluftsliv i den kommunala budgeten.
- Budgetmedel för kapital- och driftkostnader måste avsättas vid investering
- Ökat stöd till föreningslivet

Konkreta åtgärder

- Medel bör fördelas från kommunstyrelsen, likt kommunutvecklingen.
Redovisning görs till kommunstyrelsen.
- Verkställa "Plan för friluftsliv 2018-2023"
- Budgeterade medel fördelas via kommunens friluftsråd där friluftsstrategen har huvudansvaret.
- En genomlysning bör ske för att se hur det kommunala ansvaret på friluftsanläggningar kan öka, kopplat till underhåll, drift, ägandeskap eller större finansieringsstöd.
- Öka andelen externt sökta medel så som t.ex. LONA (lokala naturvårdssatsningar/
<http://www.naturvardsverket.se/lona>)

Konsekvens

- Ekonomiska resurser skapar fysiska förutsättningar för ett väl fungerande friluftsliv i hela kommunen dock främst i tätortsnära natur, skyddad natur och på landsbygden.

- Att ha friluftsanläggningarna i föreningsdrift är oerhört kostnadseffektivt för kommunen. Om föreningarna inte skulle orka driva anläggningarna vidare så skulle antingen kommunen eller kommersiella aktörer behöva ta vid.
- Får de föreningar som har egna friluftsanläggningar ökat ekonomiskt stöd kommer de att kunna hålla en hög kvalitet samt öka sin förmåga att själva driva in pengar till utveckling, vilket troligtvis kommer generera ett driv till fortsatt engagemang.
- Föreningsledarna kommer kunna lägga sin tid på att driva *verksamhet* istället för att som idag lägga mer än hälften av sin tid på *drift och underhåll* och avsevärt mindre tid på verksamhet.

Del III Omvärldsbevakning

Del III

Omvärldsbevakning

Trender, tendenser och framtidsspaning

Bilden av Sverige som en naturdestination är stark och den störst växande trenden är naturturism.

Friluftslivet är som allt annat i ständig förändring och så måste det få vara, däremot är det önskvärt att olika regelverk i framtiden är mer flexibla för den här typen av reformering. Det kan till exempel handla om möjlighet till förändringar för ytterligare möjlighet för friluftsliv, i föreskrifter för skyddad natur, minskad eller förenklad byråkrati kring olika ansökningsförfaranden etc. Här följer några korta spaningar...

Friluftslivet går från...

- Kollektivet → Individen
- Ideellt → Kommersiellt
- Platsberoende → Platsoberoende

Det blir mer och mer...

- globalisering
- sportifiering
- urbanisering
- tillrättalagt

Vi kommer att se ...

- ute blir ”inne” (populärt)
- fokus på hälsa
- klimatförändrat friluftsliv
- ökad ”distans” till naturen
- allt fler aktiva äldre
- nya vanor bland yngre
- nationalparker och reservat blir allt mer mångfunktionella
- nya engagemangsformer
- vandring kommer stort
- ökad insikt om att naturen har läkande effekt

- personlig utveckling står i fokus
- sociala medier som del av naturupplevelsen

Framöver blir det viktigt att ...

- tänka över kommungränsen – regional planering påverkar kommunal planering och vice versa.
- längtan till en äkta naturupplevelse i en alltmer stressad värld blir mer och mer påtaglig.
- inse vikten av och ta vara på olika satsningar som görs i kommunen som till exempel planen på att Jönköpings skall bli ett nationellt cykelcentrum. Satsningar likt detta kommer generera ett uppsving för hela kommunen. Sanda Idrottscentrum planerar t.ex. att utöka antalet specialidrotter, varav cykling är en, inom såväl Nationell idrottsutbildning, NIU, som Lokal idrottsutbildning, LIU
- väga in att t.ex. Svenska Cykelförbundet har visat intresse för ny lokalisering i Jönköpings kommun, att Sportfiskarna har visat intresse för att ha ett regionalt kontor i här och att roddgymnasium på Sanda Idrottscentrum finns på plats i och med höstterminen 2017. (De kommer att använda Munksjön som deras träningsarena.)

En förstudie gjord av Kairos future talar om tre olika typer av globala resenärer med stort intresse för den svenska naturen.

- Den nyfikna upptäckaren
- Aktiva naturälskare (uppskattar lugnet och stillheten)
- Vardagssmitande livsnjutare

De ”naturfokuserade resenärerna” tycker det är viktigt att värna om miljön och de efterfrågar; Nationalparker, vandring, sol och bad, safari och viltskådning, cykling, kajak och kanot.

Tio nationella mål för friluftsliv

2012 beslutade regeringen om tio nationella mål för friluftsliv där det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att med bland annat allemansrätten som grund stödja människors möjlighet att vistas i naturen och utföra friluftaktiviteter. Dessa mål är;

1. Tillgänglig natur för alla
2. Starkt engagemang och samverkan
3. Allemansrätten
4. Tillgänglig natur för friluftsliv

5. Attraktiv tätortsnära natur
6. Hållbar regional tillväxt och landsbygdsutveckling
7. Skyddade områden som resurs för friluftslivet
8. Ett rikt friluftsliv i skolan
9. Friluftsliv för god folkhälsa
10. Goda kunskaper om friluftsliv¹⁴

FN:s Globala mål

De förenta nationernas Agenda 2030 innehåller 17 globala mål för hållbar utveckling.

Den betonar att sociala, ekologiska och ekonomiska aspekter av utveckling inte kan hanteras var för sig utan är tätt sammankopplade och ömsesidigt beroende av varandra.

Sveriges biosfärområden är arenor för implementering av Agenda 2030. Ett av Sveriges fem biosfärområden finns i Jönköpings kommun – Biosfärområde Östra Vätterbranterna.

Regeringen delegerar

Ett stort antal myndigheter har delansvar för friluftsfrågor och fem myndigheter är utsedda av regeringen att ta extra ansvar för friluftslivspolitik; Boverket, Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten och Tillväxtverket. Både myndigheter och organisationer bidrar med kunskap och statistik kring friluftsliv och närliggande områden.

Naturvårdsverket och länsstyrelsen

Naturvårdsverket arbetar bland annat med frågor som rör allemansrätten, skyddad natur, jakt, uppföljning av friluftsliv i miljö- och friluftspolitik, samt samordning av friluftsliv i Sverige. De genomför årligen en tankesmedja och utser årets friluftskommun.

Länsstyrelsen har ett övergripande och rådgivande uppdrag när det gäller de 10 friluftspolitiska målen. Många av målen har även samhörighet med miljömålen, grön infrastruktur och djurens och växternas miljömål.

Länsstyrelsen har under 2016 arbetat med olika åtgärdsprogram kopplat till dessa uppdrag. En arbetsgrupp har fokusområde ”tätortsnära natur och friluftsliv” där Jönköpings kommun är representerat. Länsstyrelsen i Jönköpings län genomför årligen en *regional* tankesmedja

---

¹⁴ www.naturvardsverket.se

för friluftsliv tillsammans med någon av de 13 kommunerna i länet. Den första hölls i Jönköpings kommun 2015.

Region Jönköpings län

Folkhälsa och sjukvård

”Tillsammans för jämlik hälsa och ett bra liv i Jönköpings län 2016-2025” är en strategi som syftar till att minska det hälsogap som finns mellan olika grupper i samhället. Det handlar inte längre om ”lika till alla” utan utgår från människors individuella behov och förutsättningar.

Friluftsliv är en del av handlingsområde 8: samhällsplanering och närmiljö.

Det finns även tydliga kopplingar mellan regeringens uppsatta mål;

- Folkhälsomål nr 9 är ”ökad fysisk aktivitet”
- Friluftspolitiskt mål nr 9 är ”Friluftsliv för god folkhälsa”

FoUrum fritid

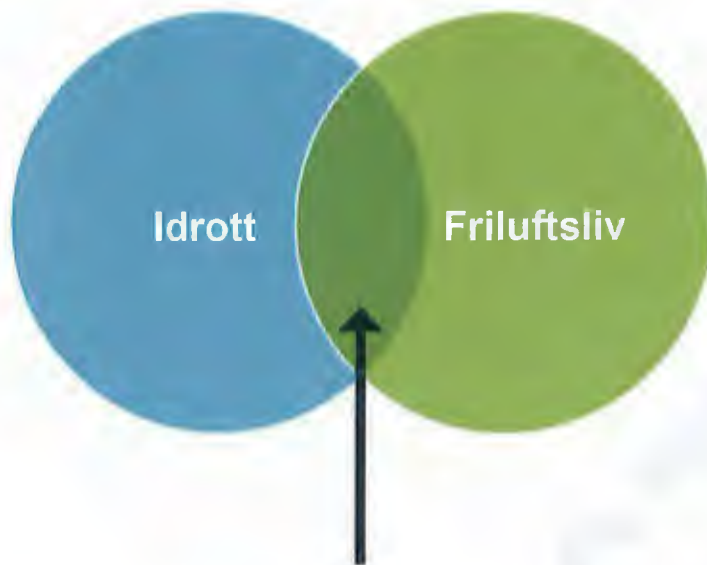
FoUrum står för forskning, utveckling genom kommunala partnerskap. Från och med 2016 finns ”FoUrum fritid”. Ett forum där alla 13 kommuner samverkar inom fritidssektorn. Syftet är att utveckla verksamheterna genom kompetens- och erfarenhetsutbyte men även genom att stärka kopplingen till vetenskap och beprövad erfarenhet samt att integrera forskning och praktik.

Ett av fokusområdena är ”Natur och friluftsliv”.

Idrotten och friluftslivets gemensamma nämnaire

Samtidigt som den här planen för friluftsliv skriv så tas det även fram en plan för idrott. Det finns gemensamma nämnaire som bör synliggöras, uppmärksammas och samverkas kring.

Nedan nämns några av dem.

Gemensamma nämnare för idrott och friluftsliv

- Bredd och elit
- Marknadsföring och attraktivitet
- Företagande/entreprenörskap
- Naturen som arena
- Idrotts- och friluftsturism
- Förbättrad ekonomi för föreningar och näringsliv

Referenslista

1. Agenda 2030 <http://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/17-globala-mal-for-hallbar-utveckling/>
2. Sveriges biosfärrområden och Agenda 2030: <http://biosfaromrade.org/wp-content/uploads/2017/03/Sveriges-biosfa%CC%88romra%CC%8Aden-och-Agenda-2030.pdf>
3. Biosfärprogrammet <http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/man-and-biosphere-programme/>
4. Skolor hälsovanor <https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/skolbarns-halsovanor-i-sverige-201314/>
5. Vilka är ute i naturen? Forskningsprogrammet Friluftsliv i förändring
6. Rapport nr 1 ISBN 978-91-86073-06-0 Peter Fredman, Sven-Erik Karlsson,
7. Ulla Romild och Klas Sandell <https://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:128281/FULLTEXT01.pdf>
8. Nationell tankesmedja för friluftsliv 2017
<http://www.naturvardsverket.se/tankesmedjafiruftsliv2017>
9. Biosfärprogrammet folder: <http://php01-15774.php01.systemetit.se/wp-content/uploads/2014/11/Swedish-Biosphere-Programme.pdf>
10. Frisk i naturen” – ett nordisk projekt finansierat av Nordiska ministerrådets arbetsgrupp för terrestra ekosystem (TEG) och den tvärsektoriella kommittén för uppföljning av den Nordiska handlingsplanen för kost och motion.
11. Friluftsliv 2014 Nationell undersökning om svenska folkets friluftsvanor
12. Bostadsnära natur inspiration & vägledning, Boverket
13. Regionala och kommunala friluftspaner - Inledande metodstudie i Uppsala län
14. www.friluftsforskning.se/Om-friluftsforskningse/

Bilaga 1

Andra styrdokument

Det finns fler styrdokument i kommunen som har kopplingar till rekreation och friluftsliv. Dessa ska förstärka varandra och säkra upp att vi har en samsyn och bredd i arbetet kring friluftslivet.¹⁵

A. Kommunprogrammet

I kommunprogrammet står det att i en större och tätare stad blir grönstrukturen allt viktigare. Närheten till parker och grönområden ska prioriteras. Kommunen ska ge möjligheter för stadsodling, både tillfällig och permanent. Unika och värdefulla kultur- och naturmiljöer ska bevaras, vårdas och utvecklas. Stödet till föreningslivet är viktigt. Kommunens engagemang i den ideella föreningen Östra Vätterbranterna är viktigt. Genom ÖVB får kommunen tillgång till ett internationellt nätverk och kan skapa intresse för ett unikt landskap. Ordet friluftsliv nämns dock inte.

B. Översiktsplanen

I Översiktsplanen finns tätortsnära och övriga friluftsområden utpekade, för dessa områden finns också riktlinjer för hur friluftslivets intressen ska avvägas mot andra intressen. I översiktsplanen har också kommunen uttalat en viljeinriktning när det gäller friluftslivet, några av dem är;

1. Kommunens friluftsområden ska bevaras och utvecklas genom förstärkning av deras natur- och kulturvärden, för att locka såväl boende som besökare och turister.
2. Större grönområden och sammanhängande gröna stråk är strategiskt viktiga för naturvården och friluftslivet, de ska därför tas tillvara vid planering. Även i nyexploaterade områden och omvandlingsområden ska gröna korridorer skapas, bevaras och utvecklas.
3. Kommunen ska medverka till en stimulerande fritid för alla kommuninvånare, genom att skapa förutsättningar för fysisk aktivitet i variationsrika områden av god kvalitet.
4. Kommunen ska bidra till att barn och ungdomar får en naturlig relation till det lokala växt- och djurlivet, bland annat som en del i förskole- och skolverksamheten.

---

¹⁵ www.jonkoping.se

5. Fler människor ska kunna ta del av kommunens friluftsområden och stränder genom förbättrad tillgänglighet, marknadsföring och ökad tillgång till information. Det gäller oberoende av människors kultur, ekonomiska förutsättningar, ålder eller rörelseförmåga.

C. Grönstrukturplanen

Grönstrukturplanen ska vara ett underlag för den fysiska planeringen samt på en övergripande nivå peka ut åtgärder och strategiska val för vidareutvecklingen av stadens grönbå struktur. Målet är att tillvarata grönområden och sammanhängande stråk som är strategiskt viktiga för sina funktioner (socialt, ekologiskt, kulturellt). Planen ska synliggöra den grönbå strukturens olika funktioner, värden och brister i grönstrukturen samt redogöra för utvecklingspotential och föreslå strategier och åtgärder för den grönbå stukturen.

D. Naturvårdsprogram

Detta program har fokus på att den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner, processer och tjänster skall värnas och att arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd. Kommuninvånare och besökare ska ha möjlighet till fina naturupplevelser i en rik och varierad natur.

E. Skogsprogrammet

Rekreation, hälsa, välbefinnande och utomhuspedagogik är tydliga värden Jönköpings kommun ser i skogen. Skötseln ska bidra till att uppfylla nationella, regionala och kommunala miljö- frilufts- och folkhälsomål.

F. Läroplanen

I skolans Läroplan (Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011) finns mål för undervisning i friluftsliv och utevistelse inom ämnet Idrott och hälsa.

För årskurs 1-3 ska det centrala innehållet vara:

- Att orientera sig i närmiljön och enkla kartors uppbyggnad. Begrepp som beskriver rumsuppfattning.
- Lekar och rörelse i natur- och utemiljö.
- Allemansrättens grunder.

- Säkerhet och hänsynstagande i samband med lekar, spel och vid natur- och utevistelser.

För årskurs 4-6 ska det centrala innehållet vara:

- Att orientera i den närliggande natnr- och utemiljön med hjälp av kartor. Kartors uppbyggnad och symboler.
- Lekar och andra fysiska aktiviteter i skiftande natur- och utemiljöer under olika årstider.
- Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.
- Säkerhet och hänsynstagande vid träning, lek, spel, idrott, natur- och utevistelser.
- Badvett och säkerhet vid vatten vintertid. Hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap.

För årkurs 7-9 ska det centrala innehållet vara:

- Att orientera i okända miljöer med hjälp av kartor och andra hjälpmedel för positionering.
- Hur olika friluftslivsaktiviteter kan planeras, organiseras och genomföras.
- Rättigheter och skyldigheter i naturen enligt allemansrätten.
- Kulturella traditioner i samband med friluftsliv och utevistelse.
- Badvett och säkerhet vid vatten vintertid. Hantering av nödsituationer i och vid vatten med alternativa hjälpredskap, enligt principen för förlängda armen.

G. Program för hållbar utveckling – miljö 2017- 2025

I området ”vår livsmiljö” ingår friluftsliv. Friluftslivet är viktigt för att väcka och bevara ett miljöengagemang, medverka till god livskvalitet och hälsa och bidra till regionens attraktivitet, anaturturism och entreprenöranda. Intresset för friluftsliv bör väckas i tidig ålder och gärna i skolmiljön via utomhuspedagogiken.

H. Parkprogram

Grönska är viktigt och har stor betydelse både för staden och för dess invånare. En god tillgång på parker och grönområden med olika kvaliteter för kommuninvånarnas olika behov bidrar till en bättre folkhälsa och en hållbar stad. Naturen är dessutom en rekreativ miljö där människor kan finna lugn och hjärnan kan återhämta sig från stress. Parken är ofta en introduktion till vildare natur.

I. Cykelprogram

En ökad cykling bidrar till kommunens miljömål och förbättrad folkhälsa generellt. Cykeln är även ett jämställt och lättillgängligt transportmedel. Av de sex insatsområdena i cykelprogrammet bidrar rekreations cykling främst inom område nr 4 ”En stark cykelkultur”. Andra viktiga delar är möjligheten till att kunna ta med cykeln på buss/tåg, att kunna ta sig från ett grönområde till ett annat, att främja rekreation cykling/cykelturism och att se naturen som en arena för olika cykelevenemang.

J. Plan för idrott

En av nutidens största utmaningar är otillräcklig fysisk aktivitet och till följd av det en rad olika problem och sjukdomstillstånd. Friluftsliv är en viktig del i att få fler att röra på sig, tillgängligheten är unik då tillträdet är för alla, 24 timmar om dygnet 7 dagar i veckan. Kopplingen till friluftsliv finns även i samarbetet med föreningslivet och föreningsdrivna friluftsanläggningar som främst nyttjas av allmänheten och är en plats för evenemang och idrott där naturen är arenan.

K. Program för Jönköpings kommuns landsbygder

Kommunens landsbygder är fantastiska arenor, mötesplatser och resurser för att utveckla samhället. Genom olika satsningar – inte minst inom gröna näringar – skapas förutsättningar för boende, försörjning och rekreation.

Externa styrdokument;

L. Biosfärprogram

Unesco Biosfärområde Östra Vätterbranterna (ÖVB) är ett av fem biosfärområden i Sverige. Det sträcker sig från Tenhult i söder till Adelöv i norr och innefattar en tredjedel av kommunen. Utöver de kommunala programmen ovan så finns också ett Biosfärprogram 2016-2021 där ett fokusområde är ”Turism och Friluftsliv”.

Bilaga 2

Kommunfullmäktige/Kommunstyrelsen

- Övergripande ansvar. Beslut och uppföljning av Plan för friluftsliv 2018-2023
- Mål: Friluftsliv för god folkhälsa
- Mål: Information och kommunikation
- Mål: Ekonomi

Målgruppen: annan etnisk bakgrund

Kultur och fritidsnämnden

- Operativt ansvarig för genomförande och implementering av Plan för friluftsliv 2018- 2023
- Alla mål *specifikt*..
- Mål: Attraktiv tätortsnära natur
- Koppling natur och kultur bör bli starkare och synliggöras bättre
- Se naturen som en arena för frilufts- och idrottsevenemang
- Skapa bättre förutsättningar för vintersport och konstsnö
- Mål: Drift och underhåll

Målgruppen: barn och ungdomar, personer med någon form av funktionsnedsättning

Barn- och utbildningsnämnden

- Mål: Ett rikare friluftsliv i skolan
- Mål: Allemansrätten

Målgruppen: barn och ungdomar, personer med någon form av funktionsnedsättning

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

- Mål: Allemansrätten
- Mål: Ett rikare friluftsliv i skolan
- Mål: Drift och underhåll

Målgruppen: annan etnisk bakgrund, personer med någon form av funktionsnedsättning

Socialnämnden

- Mål: Allemansrätten
- Mål: Ett rikare friluftsliv i skolan

Målgruppen: äldre, personer med någon form av funktionsnedsättning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Mål: Allemansrätten
- Mål: Attraktiv tätortsnära natur

Stadsbyggnadsnämnden

- Mål: Tillgänglig natur
- Mål: Allemansrätten
- Mål: Ett rikare friluftsliv i skolan

Tekniska nämnden

- Mål: Tillgänglig natur
- Mål: Ett rikare friluftsliv i skolan
- Mål: Attraktiv tätortsnära natur specifikt..
- Varje kommuninvånare skall ha <200 meter till närmsta grönområde från bostaden
- Att bivera och kontinuerligt skapa sammanhängande gröna och blå stråk
- Mål: Drift och underhåll

Destination Jönköping

- Mål: Allemansrätten
- Mål: Attraktiv tätortsnära natur specifikt..
- Se naturen som en arena för friluftsliv -och idrottsevenemang
- Ett rikare bätliv

Bilaga 3

Ordlista

Faciliteter

Sådant som underlättar vistelsen i naturen så om bänkar, vatten, toaletter, spänger, skyltar etc

Geosecma webb

Ett kartverktyg som används inom Jönköpings kommun

Limnolog

Limnolog är en person med kunskap om inlandsvatten; sjöar och vattendrag

Upptech

Upptech är ett Science Center som är öppet för alla som är nyfika och har barnasinnet kvar. Genom experiment och aktiviteter får besökare använda sig av både sinne och kropp vid problemlösning och upplevelser. (www.upptech.se)

Kairos future

Kairos Future är ett internationellt konsult- och analysföretag som hjälper företag och organisationer att förstå och forma sin framtid.

Diversiteten

Mångfald, många olika saker.

Berörda nämnder och bolag i Jönköpings kommun samt friluftsföreningar och de politiska friluftsbussadörerna i Jönköpings kommun

Remiss – Plan för friluftsliv 2018-2023

KFN/2016:681 814

Jönköpings kommuns kultur- och fritidsförvaltning har under året arbetat med att ta fram en ny strategisk plan för friluftsområdet i samverkan med den lokala föreningslivet, politiska friluftsbussadörer, regionala aktörer och organisationer samt kommunens friluftsråd.

Jönköpings kommuns ”Plan för friluftsliv 2018- 2023” ska vara ett styrdokument för kommunens samtliga nämnder, förvaltningar och bolag. Dokumentet ska visa på kommunens samlade viljeinriktning, dess ambitioner, utvecklingsbehov inom idrottsområdet samt några konkreta åtgärder. Detta för att kunna fatta beslut som gör vårt lokala friluftsliv och den ideella kraft i samhället som bidrar till att vi kan minska sjukskrivningarna, skapa delaktighet och inkludering samt skapa demokratiska och engagerade medmänniskor.

Jönköping kommuns Kultur- och fritidsnämnd fattade 2017-09-07 beslut om att berörda kommunala nämnder, bolag, idrottsföreningar och idrottsorganisationer ska få tycka till om den föreslagna planen.

Synpunkter på ”Plan för friluftsliv 2018-2023” ska skickas in via mail till lisa.bergstrom2@jonkoping.se senast den 25 oktober 2017.

Målet är att planen skall upp till beslut i kommunfullmäktige i december månad. Hinner inte respektive förvaltning hantera ärendet i egen nämnd innan dess, så vänligen skicka in tjänsteskrivelsen i förväg enligt ovan. Blir det någon smärre förändring efter er nämnds beslut så hinner vi korrigera det.

Bilaga 1 – Plan för friluftsliv 2018-2023

KULTUR – OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN

KULTUR- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN
Besöksadress: Drottninggatan 19
Box 1002, 561 24 Huskvarna
kff@jonkoping.se
fax 036-10 77 30

JÖNKÖPINGS
KOMMUN

Ljuset vid Vättern

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till ändringar i industri- utsläppsförordningen (2013:250)

MHN-2017-3428

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över förslag på ändring i industriutsläppsförordningen (IUF) med anledning av nya BAT-slutsatser som rör branscherna icke-järnmetallindustri och industrier inom den kemiska sektorn med rening och hantering av avloppsvatten och avgaser. Till följd av de nya BAT-satserna föreslår Naturvårdsverket att industriutsläppsförordningen (2013:250) kompletteras med 12 nya paragrafer. Ingen miljöfarlig verksamhet i Jönköpings kommun omfattas av Naturvårdsverkets förslag. Förslaget påverkar heller inte miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete.

Beslutsunderlag

Förslag till ändringar i industriutsläppsförordningen (2013:250) ärende nr: NV-04330-17 (rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn)

Förslag till ändringar i industriutsläppsförordningen (2013:250) ärende nr: NV-01532-17 (icke-järnmetallindustrin)

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse med bilaga daterad 2017-09-20

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

– Miljö- och hälsoskyddsnämnden lämnar förslaget utan invändningar.

Ärende

Mer enhetliga krav ställs på utsläpp från industrier inom EU genom branschvisa krav på bästa tillgängliga teknik, BAT (Best Available Techniques), för de cirka 30 branscher som omfattas av industriutsläppsdirektivet. BAT-slutsatserna kommer huvudsakligen att gälla parallellt med de krav som fastställts vid tillståndsprövning. Verksamhetsutövaren måste följa både villkoren i sitt tillstånd och de krav som följer av BAT-slutsatser.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har beretts tillfälle att yttra sig över nedan förslag på ändring i industriutsläppsförordningen (IUF) med anledning av de nya BAT-slutsatserna:

2017-09-20

Dnr
2017-3428

- Förslag till ändring i industriutsläppsförordningen (2013:250) med anledning av beslutade BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (2016/902/EU), och
- Förslag till ändring i industriutsläppsförordningen (2013:250) med anledning av beslutade BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin (2016/1032/EU).

BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (2016/902/EU)

Naturvårdsverket föreslår att Industriutsläppsförordningen kompletteras med två nya paragrafer med anledning av de nya BAT-slutsatserna. Det finns 91 anläggningar i Sverige som berörs av BAT-slutsatserna och förändringen i förordningen. Ingen av dessa anläggningar finns in Jönköpings kommun.

BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin (2016/1032/EU).

Naturvårdsverket föreslår att Industriutsläppsförordningen kompletteras med tio nya paragrafer med anledning av de nya BAT-slutsatserna. Det finns 13 anläggningar i Sverige som berörs av BAT-slutsatserna och förändringen i förordningen. Ingen av dessa anläggningar finns in Jönköpings kommun.

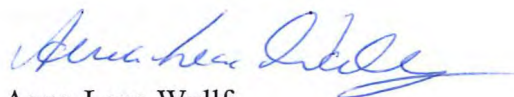
Sammanfattningsvis konstaterar miljö- och hälsoskyddskontoret att Naturvårdsverkets förslag inte berör någon miljöfarlig verksamhet i Jönköpings kommun. Förslaget påverkar heller inte miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsarbete.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter eftersom ärendet rör ändring av lagtext.

David Melle
Enhetschef

Anna-Lena Wullf
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till: Kommunstyrelsen

SWEDISH ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

1(3)

Annika Månsson
Tel: 010-698 14 70
annika.mansson
@naturvardsverket.se

PM
2017-05-31 Ärendenr:
NV- 04330-17

Förslag till ändring i industriutsläppsförordningen (2013:250) med anledning av beslutade BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn (2016/902/EU)

Bakgrund

Till följd av beslut om BAT-slutsatser för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn behöver industriutsläppsförordningen (2013:250), IUF, kompletteras med två nya paragrafer.

Tidpunkt för ikraftträdande och vägledningsinsatser

Slutsatser om bästa tillgängliga teknik ska som huvudregel följas senast den dag som inträffar fyra år efter att de offentliggjordes (1 kap. 8 och 10 §§ IUF). BAT-slutsatserna för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn offentliggjordes den 30 juni 2016, och ska därmed följas senast den 30 oktober 2020.

Redan för verksamhetsåret efter att BAT-slutsatser offentliggjorts (i detta fall fr.o.m. verksamhetsåret 2017) ska verksamhetsutövare som omfattas av kraven, redovisa i miljörapporten hur de följer dessa, och för det fall de inte uppnår kraven, redovisa vilka åtgärder de planerar att genomföra för att uppnå dem (4 a § i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:9) om miljörapport).

Naturvårdsverket har tagit fram en generell vägledning om industriutsläppsbestämmelser (januari 2016)¹. Tillsynsmyndigheter för verksamheter som omfattas av BAT-slutsatserna för rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn har informerats om att dessa har beslutats genom ett brevutskick från Naturvårdsverket.

På Naturvårdsverkets hemsida länkas till beslutade BAT-slutsatser, däribland de nu aktuella.² Naturvårdsverket avser att komplettera med ytterligare vägledning om BAT-slutsatserna i den omfattning som det bedöms nödvändigt.

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6702-1.pdf?pid=17109>

² <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Vagledningar/Industriutslappsdirektivet--IED/BAT-slutsatser-for-industriutslapp/BAT-slutsatser-rening-hantering-avloppsvatten-avgaser/>

Rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn

39 § Europeiska kommissionens genomförandebeslut 2016/902/EU av den 30 maj 2016 om fastställande av BAT-slutsatser gällande rening och hantering av avloppsvatten och avgaser inom den kemiska sektorn, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 9 juni 2016. Bilagan till beslutet innehåller slutsatser om bästa tillgängliga teknik för

1. verksamheter som omfattas av 12 kap. 1-36 §§, 38-39 §§ och 42-43 §§ i miljöprövningsförordningen (2013:251), och
2. verksamheter som omfattas av 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen och utför rening av avloppsvatten från verksamheter som avses i 1.

40 § De slutsatser som avses i 39 § anger utsläppsvärden i fråga om

1. direkta utsläpp till vatten av totalt organiskt kol, kemisk syreförbrukning och totalt suspenderat material till en vattenrecipient (BAT 12, tabell 1).
2. direkta utsläpp till vatten av totalkväve, totalt oorganiskt kväve och totalfosfor till en vattenrecipient (BAT 12, tabell 2).
3. direkta utsläpp till vatten av adsorberbara organiskt bundna halogener, krom, koppar, nickel och zink till en vattenrecipient (BAT 12, tabell 3).

Hur BAT-slutsatserna har arbetats fram

Arbetet med att ta fram förslag till BREF-dokument och BAT-slutsatser har letts av European IPPC Bureau (EIPPCB) i Sevilla. Naturvårdsverket har deltagit som svensk representant i den tekniska arbetsgrupp där förslagen arbetats fram.

I den tekniska arbetsgruppen har även följande industrirepresentanter deltagit ACCESSa, BUSINESS EUROPE, CEFIC, CEMBUREAU, CEPI, COTANCE, EPPSA, ePURE, ESA, ESWET, Euratex, Eurits, Eurofer, Eurometaux, FEAD, FuelsEurope, HWE, IGCP, Orgalime, Shell, UECBV. Naturvårdsverket har med hjälp av branschen lämnat in dataunderlag för svenska kemiindustrier till EIPPCB. I den löpande processen har Naturvårdsverket samrått med bransch och tillsynsmyndighet.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslaget berör verksamhetsutövare som omfattas av 12 kap. 1-36 §§, 38-39 §§ och 42-43 §§ samt 28 kap. 3 § som renar vatten från en kemiindustri i miljöprövningsförordningen (2013:251).

Naturvårdsverket bedömer att alla anläggningar som omfattas av ovanstående paragrafer omfattas av aktuella BAT-slutsatser.

Enligt Naturvårdsverkets bedömning omfattar BAT-slutsatserna i dagsläget, vid ett utdrag ur SMP (Svenska miljörapporteringsportalen), 91 anläggningar (2017-05-24). Bedömningen avser de anläggningar som i nuläget är registrerade i SMP som industriutsläppsverksamheter (IUV) och har en verksamhetskod som, för år 2016, är 24.10, 24.20, 24.40 eller 24.60 samt en verksamhet som är registrerad med verksamhetskod 90.25 (Avloppsreningsverket).

Konsekvenser av BAT-slutsatsdokumentet

De BAT-slutsatser som innehåller utsläppsgrensvärden införs på sedvanligt sätt i bestämmelser i 2 kap. IUF med hänvisningar till respektive slutsats.

Detta innebär, enligt Naturvårdsverkets bedömning, att dessa BAT-slutsatser är huvudslutsatser för all kemisk industri i Sverige vars huvudsakliga industriutsläppsverksamhet som bedrivs på en anläggning omfattas av 12 kap. 1-36 §§ 38-39 §§ och 42-43 §§ eller av 28 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251) och utför rening av avloppsvatten från en sådan verksamhet.

Enligt Naturvårdsverkets bedömning innebär dessa BAT-slutsatser att inom den kemiska industrisektorn kan flera BAT-slutsatser omfatta den huvudsakliga industriutsläppsverksamheten som bedrivs på en anläggning. Det medför att den kemiska industrisektorn måste överväga vad bästa tillgängliga teknik är och följa nya BAT-slutsatser oftare än andra industrisektorer.

Av vad som har framkommit hittills medför de publicerade BAT-slutsatserna begränsad effekt på den svenska kemiindustrin. Av stickprovskontroller i miljörapporter gör Naturvårdsverket bedömningen att vissa BAT-slutsatser kan leda

till behov av förändrade kontroller och mätningar eller åtgärder för utsläppsbegränsning. Av den redovisning kemiindustrin kommer att göra i miljörapporten för verksamhetsåret 2017 kommer klarare framgå effekten av BAT-slutsatserna.

Miljöbalkens hänsynsregler i 2 kap. kvarstår oförändrade och tillståndsprövning kommer att ske på samma vis som tidigare. Hur samspel mellan dessa parallella lagstiftningar bör ske är en fråga som Naturvårdsverket vägleder om. Praxis kommer att utvecklas genom beslut av prövnings- och tillsynsmyndigheter.

Kerstin Gustafsson
Tel: 010-698 12 59
kerstin.gustafsson@naturvardsverket.se
Tommy Håkansson
Tel: 010-698 11 77
tommy.hakansson@naturvardsverket.se
Ingrid Håkrudd
Tel: 010-698 11 77
ingrid.hakrudd@naturvardsverket.se

PM
2017-05-24 Ärendenr:
NV-01532-17

Förslag till ändring i industrinsläppsförordningen (2013:250) med anledning av beslutade BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin (2016/1032/EU)

Förslag

Till följd av beslut om BAT-slutsatser för icke-järnmetallindustrin bör
industrinsläppsförordningen (2013:250), utf., kompletteras med tio nya paragrafer,
enligt bilaga.

Tidpunkt för ikraftträdande och vägledningsinsatser

Slutsatser om bästa tillgängliga teknik ska som huvudregel följas senast den dag
som inträffar fyra år efter att de offentliggjordes (1 kap. 8 och 10 §§ utf.). BAT-
slutsatserna för icke-järnmetallindustrin offentliggjordes den 13 juni 2016 och ska
därmed följas senast den 13 juni 2020.

Redan för verksamhetsåret efter att BAT-slutsatser offentliggjorts (i detta fall
från m. verksamhetsåret 2017) ska verksamhetsutövare som omfattas av kraven,
redovisa i miljörapporten hur de följer dessa, och för det fall de inte uppnår kraven,
redovisa vilka åtgärder de planerar att genomföra för att uppnå dem (4 a § i
Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2006:9) om miljörapport).

Naturvårdsverket har tagit fram en generell vägledning om
industrinsläppsbestämmelser (januari 2016)¹. Tillsynsmyndigheter för
verksamheter som omfattas av BAT-slutsatserna för icke-järnmetallindustrin har
informerats om att dessa har beslutats genom ett brevutskick från Naturvårdsverket.

På Naturvårdsverkets hemsida länkas till beslutade BAT-slutsatser, däribland de nu
aktuella.² Naturvårdsverket avser att komplettera med ytterligare vägledning om
BAT-slutsatserna i den omfattning som det bedöms nödvändigt.

¹ <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/6400/978-91-620-6702-1.pdf?pid=17109>

² <http://www.naturvardsverket.se/Stod-och-miljohandling/Vagledning/Industrinslappsdirektiv-ED/BAT-slutsatser-for-industrinslapp/BAT-slutsatser-for-icke-jarnmetallindustrin/>

Hur BAT-slutsatserna har arbetats fram

Arbetet med att ta fram förslag till BREF-dokument och BAT-slutsatser har letts av European IPPC Bureau (EIPPCB) i Sevilla. Naturvårdsverket har deltagit som svensk representant i den tekniska arbetsgrupp där förslagen arbetats fram.

I den tekniska arbetsgruppen har även de europeiska branschorganisationerna ECGA³, EAA⁴ och Eurometaux deltagit. Naturvårdsverket har med hjälp av branschen lämnat in dataunderlag för svenska icke-järnmetallindustrier till EIPPCB.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Förslaget berör verksamhetsutövare som omfattas av 4 kap. 12 § (13.20-i), 15 kap. 11 § (27.70-i), 12 § (27.80-i), del av 13 § (27.100-i) och del av 14 § (27.101-i) samt 17 kap. 4 § (31.40-i) i miljöprövningsförordningen (2013:251), MPF. De delar av 13 och 14 §§ i 15 kap. MPF som omfattas av BAT-slutsatserna för icke-järnmetallindustrin avser de verksamheter som utgörs av smältning, legering och gjutning. Gjutning av styckegods med användande av gjutformar till färdiggjuten produkt omfattas dock istället av BREF för gjutning antagen under IPPC-direktivet. Bestämmelserna i 13 och 14 §§ i 15 kap. MPF följer indelningen i bilaga 1 till industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU), IED, men det gör inte BAT-slutsatsernas tillämpningsområde.

Naturvårdsverket bedömer att följande anläggningar i Sverige omfattas av aktuella slutsatser.

Anläggningsnamn	Anläggningsnr	Tillsynsmyndighet
ABB AB	1080-151	LS Blekinge
Befesa Scandust AB	1282-119	LS Skåne
Boliden Bergsöe AB	1282-107	LS Skåne
Elektrokoppar AB	1283-107	Helsingborgs stad
Gimoverken, AB Sandvik Coromant	1080-151	LS Uppsala
Gränges Sweden AB	0562-102-04	LS Östergötland
Kubikenborg Aluminium AB	2281-103	LS Västernorrland
Nordic Brass Gusum AB	0563-101	LS Östergötland
Rönnskärsverken	2482-107-01	LS Västerbotten
SAPA Profiler AB	0685-105	Vetlanda kommun
SECO Tools AB	1982-101	Västmanland-Dalarna miljö o bygg
Stena Aluminium	0765-151	LS Kronoberg
Vargön Alloys AB	1487-1120	LS Västra Götaland

Effekten av BAT-slutsatserna

De BAT-slutsatser som innehåller utsläppsgränsvärden genomförs på sedvanligt sätt i bestämmelser i 2 kap. IUF med hänvisningar till respektive slutsats. Mindre språkliga justeringar har gjorts på några ställen t.ex. där översättningen blivit mindre bra, när bestämd form använts och när det angetts ”och/eller” i BAT-slutsatserna.

³ European Carbon and Graphite Association

⁴ European Aluminium Association

Av vad som har framkommit hittills medför de beslutade BAT-slutsatserna begränsad effekt på den svenska icke-järnmetallindustrin. Av stickprovskontroller i miljörapporter gör Naturvårdsverket bedömningen att vissa BAT-slutsatser kan leda till behov av förändrade kontroller och mätningar eller åtgärder för utsläppsbegränsning. Av den redovisning icke-järnmetallindustrierna kommer att göra i miljörapporten för verksamhetsåret 2017 kommer klarare framgå effekten av BAT-slutsatserna.

Miljöbalkens hänsynsregler i 2 kap. kvarstår oförändrade och tillståndsprövning kommer att ske på samma vis som tidigare. Hur samspel mellan dessa parallella lagstiftningar bör ske är en fråga som Naturvårdsverket vägleder om. Praxis kommer att utvecklas genom beslut av prövnings- och tillsynsmyndigheter.

Författningsförslag – tillägg till 2 kap. industriutsläppförordning (2013:250)**Icke-järnmetallindustrin**

29 § Europeiska kommissionens genomförandebeslut 2016/1032/EU av den 13 juni 2016 om fastställande av BAT-slutsatser gällande icke-järnmetallindustrin, i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp, offentliggjordes i Europeiska unionens officiella tidning den 30 juni 2016. Bilagan till beslutet innehåller slutsatser om bästa tillgängliga teknik inom icke-järnmetallindustrin för

1. verksamheter som omfattas av 4 kap. 12 §, 15 kap. 11-12 §§ och 17 kap. 4 § miljöprövningsförordningen (2013:251),
2. verksamheter som omfattas av 15 kap. 13 § miljöprövningsförordningen (2013:251) med undantag för gjutning av styckegods med användande av gjutformar till färdiggjuten produkt, och
3. verksamheter som omfattas av 15 kap. 14 § miljöprövningsförordningen (2013:251) med undantag för gjutning av styckegods med användande av gjutformar till färdiggjuten produkt.

30 § De slutsatser som avses i 29 § anger utsläppsvärden i fråga om

1. kvicksilverutsläpp till luft från pyrometallurgiska processer som använder råvaror som innehåller kvicksilver (punkt 11, tabell 1), och
2. utsläpp till recipient från tillverkning av koppar, bly, tenn, zink, kadmium, ädelmetaller, nickel, kobolt och ferrolegeringar (punkt 17, tabell 2).

31 § För koppartillverkning anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. kanaliserade utsläpp av stoft (punkterna 37-45, tabell 3),
2. utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol från pyrolytisk behandling av kopparspån samt torkning och smältning av sekundära råvaror (punkt 46, tabell 4),
3. utsläpp av polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner från pyrolytisk behandling av kopparspån, smältning, raffinering med öppen låga och konvertering i sekundär koppartillverkning (punkt 48, tabell 5), och
4. svaveldioxidutsläpp från tillverkningen av primär- och sekundärkoppar (punkt 49, tabell 6).

32 § För aluminiumtillverkning, inklusive tillverkning av aluminiumoxid och anoder, anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft och bens[a]pyren från anläggningar för aluminiumpasta (punkt 58-59, tabell 7),
2. utsläpp av stoft, bens[a]pyren och fluorider från bakkingsanläggning i anodtillverkningsanläggning som är integrerad med smältare för primäraluminium (punkt 60, tabell 8),
3. utsläpp av stoft, bens[a]pyren och vätefluorid från bakkingsanläggning i fristående anodtillverkningsanläggning (punkt 61, tabell 9),
4. utsläpp av stoft och fluorider från elektrolyshall (punkterna 64-65, 67, tabell 12),
5. utsläpp av stoft från lagring, hantering och transport av råvaror (punkt 66, tabell 10),

6. utsläpp av stoft och fluorider från elektrolysceller (punkt 67, tabell 11),
7. utsläpp av stoft från smältning, behandling av smälta metaller och gjutning i tillverkning av primäraluminium (punkt 68, tabell 13),
8. utsläpp av svaveldioxid från elektrolysceller (punkt 69, tabell 14),
9. utsläpp av stoft från torkning av spån och avlägsnande av olja och organiska föreningar från spånen, från krossning, malning och torrseparering av icke-metalliska beståndsdelar och andra metaller än aluminium och från lagring hantering och transport i tillverkning av sekundäraluminium (punkt 80, tabell 15),
10. utsläpp av stoft från ugnprocesser såsom matning, smältning, tappning och behandling av smält material i tillverkning av sekundäraluminium (punkt 81, tabell 16),
11. utsläpp av stoft från omsmältning i tillverkning av sekundäraluminium (punkt 82, tabell 17),
12. utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol och polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner från termisk behandling av förorenade sekundära råvaror och från smältugn (punkt 83, tabell 18),
13. utsläpp av väteklorid, klor och vätefluorid från termisk behandling av förorenade sekundära råvaror, från smältugn samt omsmältning och behandling av smält metall (punkt 84, tabell 19),
14. utsläpp av stoft från krossning och torrmalning i samband med återvinning av saltslagg (punkt 88, tabell 20), och
15. utsläpp av ammoniak, fosfin (PH₃) och svavelväte från våtmalning och urlakning från återvinning av saltslagg (punkt 89, tabell 21).

33 § För tillverkning av bly eller tenn anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft från beredning av råvaror i tillverkning av primärt och sekundärt bly eller tenn (punkt 94, tabell 22),
2. utsläpp av stoft från batteriberedning (punkt 95, tabell 23),
3. utsläpp av stoft och bly från matning, smältning och tappning i tillverkning av primärt och sekundärt bly eller tenn (punkt 96, tabell 24),
4. utsläpp av stoft och bly från omsmältning, raffinering och gjutning i tillverkning av primärt och sekundärt bly eller tenn (punkt 97, tabell 25),
5. utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol från torkning och smältning av råvaror i tillverkning av primärt och sekundärt bly eller tenn (punkt 98, tabell 26),
6. utsläpp av polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner från smältning av primära och sekundära bly- eller tennråvaror (punkt 99, tabell 27), och
7. utsläpp av svaveldioxid från matning, smältning och tappning i tillverkning av primärt och sekundärt bly eller tenn (punkt 100, tabell 28).

34 § För tillverkning av zink eller kadmium anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft från hantering och lagring av råvaror, torra rostningsberedningar, torrt rostningsmaterial och kalcinering (punkt 113, tabell 29),
2. utsläpp av zink och svavelsyra från urlakning, rening och elektrolys och för arsan och stiban från rening (punkt 114, tabell 30),

3. utsläpp av stoft från pyrometallurgisk zinktillverkning (punkt 119, tabell 31),
4. utsläpp av svaveldioxid från pyrometallurgisk zinktillverkning (punkt 120, tabell 32),
5. utsläpp av stoft från pelletering och slaggbehandling (punkt 121, tabell 33),
6. utsläpp av stoft från smältning av metallströmmar och blandade metall- och metalloxidströmmar samt från slaggfumingugnar och Waelz-ugnar (punkt 122, tabell 34),
7. utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol och polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner från smältning av metallströmmar och blandade metall- och metalloxidströmmar samt från slaggfumingugnar och Waelz-ugnar (punkt 123, tabell 35),
8. utsläpp av väteklorid och vätefluorid från smältning av metallströmmar och blandade metall- och metalloxidströmmar samt från slaggfumingugnar och Waelz-ugnar (punkt 124, tabell 36),
9. utsläpp av stoft från smältning, legering och gjutning av zinktackor samt tillverkning av zinkpulver (punkt 128, tabell 37), och
10. utsläpp av stoft och kadmium från pyrometallurgisk kadmiumtillverkning samt från smältning, legering och gjutning av kadmiumtackor (punkt 132, tabell 38).

35 § För tillverkning av ädelmetaller anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft från alla stoftbildande arbetsmoment såsom krossning, siktning, blandning, smältning, förbränning, kalcinering, torkning och raffinering (punkt 140, tabell 39),
2. utsläpp av kväveoxid från hydrometallurgiska verksamheter som omfattar upplösning eller urlakning med salpetersyra (punkt 141, tabell 40),
3. utsläpp av svaveldioxid från smältning för tillverkning av dorémetall, inklusive tillhörande förbränning, kalcinering och torkning (punkt 142, tabell 41),
4. utsläpp av svaveldioxid från hydrometallurgiska verksamheter, inklusive tillhörande förbränning, kalcinering, och torkning (punkt 143, tabell 42),
5. utsläpp av väteklorid och klor från hydrometallurgiska verksamheter, inklusive tillhörande förbränning, kalcinering och torkning (punkt 144, tabell 43),
6. utsläpp av ammoniak från hydrometallurgiska verksamheter som omfattar användning av ammoniak eller ammoniumklorid (punkt 145, tabell 44), och
7. utsläpp av polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner (PCDD/F) från torkning av råvaror som innehåller organiska föreningar, halogener eller andra PCDD/F-prekursorer samt från förbränning och kalcinering (punkt 146, tabell 45).

36 § För tillverkning av ferrolegeringar anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft från tillverkning av ferrolegeringar (punkt 154-158, tabell 46),
2. utsläpp av polyklorerade dibenzo-*p*-dioxiner och dibenzofuraner från ugnar för tillverkning av ferrolegeringar (punkt 159, tabell 47).

37 § För tillverkning av nickel eller kobolt anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft från hantering och lagring av råvaror, materialförbehandlingsprocesser, ugnsinatning, smältning, konvertering, termisk raffinering samt tillverkning av nickelpulver och nickelbriketter vid behandling av sulfidmalm (punkt 171, tabell 48),
2. utsläpp av nickel och klor från urlakning under atmosfärstryck eller övertryck (punkt 172, tabell 49), och
3. utsläpp av nickel från raffinering av nickelskärsten med användning av ferriklorid med klor (punkt 173, tabell 50).

38 § För tillverkning av kol eller grafit anger de slutsatser som avses i 29 § utsläppsvärden i fråga om

1. utsläpp av stoft och bens[a]pyren från lagring, hantering och transport av koks och beck och från mekaniska processer samt grafitering och maskinbearbetning (punkt 178, tabell 51),
2. utsläpp av stoft och bens[a]pyren från tillverkning av avgasad pasta och avgasade formar (punkt 179, tabell 52),
3. utsläpp av stoft och bens[a]pyren från bakning och ombakning (punkt 180, tabell 53),
4. utsläpp av stoft och bens[a]pyren från impregnering (punkt 181, tabell 54), och
5. utsläpp av totalt flyktigt organiskt kol från blandning, bakning och impregnering (punkt 183, tabell 55).

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

**Yttrande till stadsbyggnadsnämnden över detaljplan för Kortebo
4:9 m.fl, Strandängen etapp 2 i Jönköpings kommun**
MHN-2017-3434, STBN xx

Sammanfattning

Planförslaget möjliggör en omvandling av stadsdelen Strandängen med bostäder samt verksamheter exempelvis förskolor, kontor och äldreboende och är den andra etappen för Strandängen.

Förslaget för etapp två omfattar resterande del av området Strandängen samt en bit av den västra sidan om järnvägen. Förslaget möjliggör för cirka 1000 bostäder.

Beslutsunderlag

Samrådshandling 2017-08-16, Detaljplan för bostäder på del av Kortebo 4:9 m.fl. Strandängen Jönköpings kommun, planbeskrivning, plankarta och bilagor.
<http://www.jonkoping.se/byggabomiljo/kommunensplanarbetestadsplanering/ochutveckling/detaljplanering/pagaendedetaljplanarbete/detaljplanforbostaderpadelavkortebo49mflstrandangenjonkopingskommun.4.446709e815e511d62445df.html>

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-09-25

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddskontoret lämnar följande synpunkter på detaljplan över del av fastigheten Kortebo 4:9, Jönköpings kommun:

- Dagvattnet bör genomgå någon form av partikelavskiljning innan det släpps till raviner för att minimera påverkan på ekologin i bäckarna. Med partikelavskiljning minskar även en stor del av föroreningarna i dagvattnet.
- Utförd miljöteknisk markundersökning kompletteras inom tidigare odlingsområden innan planen fastställs. Provtagning bör omfatta bekämpningsmedel och metaller
- Föreslår att bebyggelsen längst väster ut utformas som ett U med öppningen mot öster (Vättern).
- Trafikbullerutredningen behöver inför granskningsskedet uppdateras med förslagen bebyggelse, eftersom husens placering har ändrats. Det vore

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

också önskvärt att man tittar på lägsta våningsantal mot väster för att byggnaderna ska fungera som bullerskydd. Även kommande eventuella trafikförändringar bör ingå i utredningen.

- Att vissa fasader runt torget förses med ljudabsorberande fasader. En analys av detta bör ingå i den uppdaterade trafikbullerutredningen.
- Föreslår att planbestämmelser införs om lägsta våningsantal för bebyggelsen längst väster ut och att denna bebyggelse ska utföras först
-

Ärende

Förslaget för etapp två omfattar resterande del av området Strandängen samt en bit av den västra sidan om järnvägen. Förslaget möjliggör för cirka 1000 bostäder. Lägenhetsbeståndet i Strandängen är till stor del hyresrätter, där man i etapp två ha en mer blandad upplåtelseform med fler bostadsrätter. Enligt Kommunalt bostadsförsörjningsprogram (KBFP) är etapp 2 delad i två där Vätterhem står för hyresrätterna 120 lgh/år med byggstart 2018-2022 samt att Tosito står för 60 lgh/år med byggstart 2018-2022.

Befintliga naturinslag som anses ha ett högt värde sparas, däribland ekskogen i söder inom planområdet, ravinen i områdets centrala delar, samt bäcken som löper i den norra delen av området. Dessa kompletteras med rekreations-och aktivitetsytor för lek, promenad och friluftsliv. Utmed vattnet sträcker sig ett promenadstråk som aktiveras med målpunkter så som grillplatser och utsiktspunkter. I övrigt tillförs en rad platser som främjar friluftslivet och en grön hållbar livsstil.

På fastigheten har det funnits en handelsträdgård. Verksamheten är riskklassad som 3 d.v.s. måttlig risk för förorening. Markundersökningar är utförda vid befintligt växthus och i anslutning till tidigare rivet växthus. Undersökningen omfattar tre ytliga samlingsprov som analyserats med avseende på metaller och bekämpningsmedel. Två jordprover innehåller DDT och dess nedbrytningsprodukt DDE. Halterna är låga och under Naturvårdsverkets generella riktvärden för känslig markanvändning, KM. I samtliga tre prov är halten bly förhöjd och ligger i nivå eller strax över riktvärdet för känslig markanvändning, KM. Inom undersökningsområdet kommer ytterligare provtagning att ske. Miljö- och hälsoskyddskontoret bedömer att utförda undersökningar även kompletteras med en översiktlig markundersökning som omfattar tidigare odlingsområde. Provtagning bör omfatta bekämpningsmedel och metaller.

Bäcken som är i områdets nordöstra del är tänkt att vara kvar i befintligt läge och utgör en viktig aspekt för dagvatten och vid höga flöden som till exempel 100- årsregn. Områdets unika läge vid Vättern tas tillvara genom en tydlig dagvattenstrategi för hantering av såväl nya som tillkommande vatteninslag.

2017-09-19

Dnr
2017-3434

Ravinens flöden bevaras och kopplas samman med ett synligt dagvattenstråk som löper igenom områdets centrala torg.

Vad gäller risken för ras, skred och erosion så är byggnaderna i förslaget placerat på ett sådant avstånd (inte närmare än 30 meter från släntkrönet) att detta inte ska uppstå, både på kort och på lång sikt.

Området delas in i två olika delar, med Bygatan som en tydlig gränslinje. Kvarteren väster om Bygatan har en stadsmässig kvartersstruktur, medan området öster om Bygatan har en friare, mer uppbruten bebyggelsestruktur.

Planen kommer att möjliggöra för bebyggelse i 3-8 våningar inom planområdet. Stadsbyggnadskontoret har gjort bedömningen att det är lämpligt med en högre bebyggelse dikt an Ebba Ramsays väg och en lägre bebyggelse österut mot Vättern. Detaljplanen möjliggör verksamheter i bland annat bottenplan på bostadshusen.

I en idéskiss för det kommande detalj planeområdet ingår ett kallbadhus i Vättern. Att bygga en sådan anläggning innebär en vattenverksamhet som kräver anmälan eller tillstånd enligt miljöbalken.

Förskoleverksamheten som föreslås i den nordöstra delen av planområdet på fastighet Kortebo 4:9 kommer vara i kommunal ägo. Förskolan planeras så att det finns möjlighet att inrymma åtta avdelningar, resterande förskolor inom planområdet kommer vara i privat regi om två-fyra avdelningar per förskola. Förskolan i nordöstra delen av planområdet på fastigheten Kortebo 4:9 och del av Kortebo 2:4 skall ha en utemiljö motsvarande behovet för åtta avdelningar, vilket i detta fall blir cirka 30 kvadratmeter/barn. Förskolorna i den sydöstra delen av planområdet inom fastigheten Kortebo 4:9 kommer utöver sina vistelseytor ha tillgång till den centralt belägna ekskog som i dagsläget används av befintliga förskolor.

Trafikbulerutredningen behöver inför granskningsskedet uppdateras med förslagen bebyggelse, eftersom husens placering har ändrats. Det vore också önskvärt att man tittar på lägsta våningsantal mot väster för att byggnaderna ska fungera som bullerskydd. I befintlig utredning skriver man att det inte är troligt att det passerar 5 godståg under en och samma timme är det istället busstrafiken som blir dimensionerande och dessa passager överskrider ej 70 dBA på innergårdarna Antagande att antalet godspassager per natt kommer att understiga 5 tillfällen med överskridanden av maximal bullernivå mellan kl 22:00 och kl 06:00 godtas inte av Trafikverket. Jönköpingsbanan är enligt trafikverket av riksintresse och har en viktig funktion att binda samman Västra och Södra stambanan.

Miljö- och hälsoskyddskontoret föreslår att bebyggelsen längst väster ut utformas som ett U med öppningen mot öster (Vättern). På så sätt får man en tyst sida för genomgående lägenheter. Dock finns det vissa undantag från detta,

2017-09-19

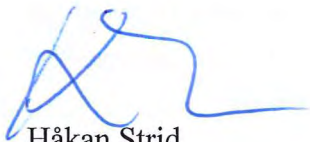
Dnr
2017-3434

Torget har en större öppning mot väster och hårdgjorda ytor vilket medför risk att ingen tyst sida finns för genomgående lägenheter. Ljudet kan också förstärkas på grund av reflexer så det är viktigt att vissa fasader runt torget förses med ljudabsorberande fasader. En analys av detta bör ingå i den uppdaterade trafikbullerutredningen.

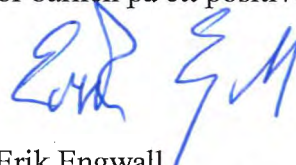
Miljö- och hälsoskyddskontoret föreslår vidare att planbestämmelser införs om lägsta våningsantal för bebyggelsen längst väster ut för byggnaden ska fungera som en bullerskärm för övrig bebyggelse öster om. Man bör även bestämma att denna bebyggelse ska utföras först.

Barnkonventionen

Ärendet berör barn direkt eller indirekt i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter. Inom planområdet Befintliga naturinslag som anses ha ett högt värde sparas och kompletteras med rekreations-och aktivitetsytor för lek, promenad och friluftsliv. I övrigt tillförs en rad platser som främjar friluftslivet och en grön hållbar livsstil. Allt detta berör barnen på ett positivt sätt.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Erik Engwall
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Stadsbyggnadsnämnden Jönköpings kommun

Miljö- och hälsoskyddsnämnden
551 89 JÖNKÖPING

Taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken MHN-2017-3586

Sammanfattning

Den 1 januari 2017 genomfördes ett antal ändringar i miljöprovningsförordningen (SFS 2013:251). Detta medför att miljö- och hälsoskyddsnämndens nuvarande taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken behöver uppdateras. De flesta förändringar i taxan berör bilaga 2. De flesta förändringarna i miljöprovningsförordningen har sin grund i industriutsläppsdirektivet, IED. Det är i huvudsak tillståndspliktiga verksamheter A- och B anläggningar som berörs. Miljö- och hälsoskyddskontoret har upprättat ett förslag till taxa för provning och tillsyn enligt miljöbalken.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse med bilaga daterad 2017-09-29
Taxa för miljö och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken med bilagor 1 och 2

Förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till Kommunfullmäktige

- Förslag till taxa för tillsyn och provning enligt miljöbalken antas att gälla fr.o.m. 2018-01-01

Ärende

Enligt 27 kap 1 § miljöbalken får kommunfullmäktige meddela föreskrifter om avgift för miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader för provning och tillsyn enligt:

- Miljöbalken (1998:808) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av balken och
- provning och tillsyn med anledning av EG:s förordningar inom balkens tillämpningsområde.

Den 1 januari 2017 genomfördes ett antal ändringar i miljöprovningsförordningen (SFS 2013:251). De största förändringarna i miljöprovningsförordningen berör avfall, kapitel 29. Miljö- och hälsoskyddsnämndens nuvarande taxa för verksamheter enligt miljöbalken behöver därför uppdateras. De flesta förändringar i taxan berör bilaga 2. Förändringarna beror på de ändringar som gjorts i miljöprovningsförordningen. De flesta förändringarna i miljöprovningsförordningen har sin grund i industriut-

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

2017-09-29

Dnr
2017-3586

släppsdirektivet, IED. Det är i huvudsak tillståndspliktiga verksamheter A- och B anläggningar som berörs. De flesta ändringarna av beskrivningarna innebär ingen ändring i sak. Det kan vara vissa ord eller begrepp som ändrats och ändrade paragrafer i hänvisningar till miljöprövningsförfordningen. Det kan även vara hänvisning till andra punkter som tagits bort eftersom det införts intervall för till exempel produktion av något. Många beskrivningar har också ändrats för att tydliggöra vad som är en IED-verksamhet och inte. Flera verksamheter har därför delats upp i nya punkter. För alla beskrivningar som innebär att verksamheten berörs av industriutsläppsdirektivet har ett tillägg gjorts i verksamhetskod, -i.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barn i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter eftersom ärendet är av administrativ art.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anna-Lena Wullf
Miljö- och hälsoskyddsinspektör

Beslutet expedieras till:
Kommunfullmäktige

TAXEBILAGA 1

Miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Avfall och producentansvar**Prövning**

Prövning av ansökan om undantag från bestämmelser enligt <i>Renhållningsordning för Jönköpings kommun</i> avseende:	
1. befrielse från skyldigheten att lämna hushållsavfall till kommunen	1 988 kr
2. uppehåll i hämtning av slam från slamavskiljare eller slutna tank	994 kr
3. utsträckt hämtningsintervall för tömning av slam från slamavskiljare eller slutna tank	994 kr

Anmälan

Handläggning av anmälan om undantag från bestämmelser enligt <i>Renhållningsordning för Jönköpings kommun</i> avseende:	
1. eget omhändertagande, av annat avfall än trädgårdsavfall och matavfall, på fastigheten enligt 45 § <i>avfallsförordningen (2011:927)</i>	1 988 kr
2. utsträckt hämtningsintervall av brännbart hushållsavfall	994 kr
3. anmälan om kompostering av matavfall från flerbostadshus med fler än två lägenheter, gemensamt från grupper av enbostadshus eller fritidshus, från företag samt allmänna inrättningar	994 kr

Tillsyn i övrigt

Tillsyn av avfallshantering och producentansvar i övrigt	timavgift

Hälsoskydd**Prövning**

Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 39 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>	
1. Nötkreatur, häst, get, får eller svin	1 988
2. Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur	1 988
3. Giftig orm	1 988
Prövning av ansökan om spridning av naturligt gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 och 42 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> - Per ansökningstillfälle	timavgift

Anmälan

Handläggning av anmälan om att anlägga gödselstad eller annan upplagsplats för djurspillning enligt 37 och 42 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> - per anmälningstillfälle	timavgift
Handläggning enligt 38 § <i>förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> av anmälan om att driva eller arrangera verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercningsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg, bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor, eller förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, särskola, specialskola, sameskola, fristående skola, riksinternatskola eller resurscenter.	
1. Driva eller arrangera bassängbad som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor.	3 976

2. Driva eller arrangera verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercningsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.	3 976
3. Driva eller arrangera förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, särskola, specialskola, sameskola, fristående skola, riksinternatskola eller resurscenter:	5 964
- Utökning av befintlig lokal eller verksamhet	3 976

Tillsyn i övrigt

Provtagning av badvatten vid anläggning eller strandbad som är upplåtet för allmänheten eller annars utnyttjas av många enligt <i>Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2008:8) om badvatten</i> och 45 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>. Analyskostnader, annan än av laboratoriet uttagen kostnad, samt transporter eller fraktkostnader tillkommer. Kostnad för provtagning per provtagningstillfälle: 1. Strandbad 2. Badanläggningar (> tre bassänger) 3. Enstaka bassänger (en till tre bassänger)	994 2 982 1 988
För tillsyn av följande byggnader, lokaler och anläggningar enligt 45 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> uttas en fast årlig avgift eller timavgift enligt nedan: 1. Byggnader som innehåller en eller flera bostäder och tillhörande utrymmen 2. Lokaler för undervisning – Gymnasieskola eller annan större skola (mer än 400 elever) – Grundskola eller motsvarande (mer än 100 och mindre än 400 elever) – Annan mindre skola (mindre än 100 elever) – Förskola 3. Lokaler för vård eller annat omhändertagande 4. Samlingslokaler där många människor brukar samlas 5. Hotell, pensionat och liknade lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds tillfällig bostad 6. Idrottsanläggningar, campinganläggningar och liknande anläggningar, som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor 7. Badanläggningar som är upplåtna för allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor 8. Anmälningsskyldiga lokaler enligt 38 § <i>förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling 9. Övriga lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling 10. Lokaler för förvaring av djur	timavgift 3 976 2 982 1 988 1 988 timavgift timavgift timavgift timavgift timavgift 994 timavgift timavgift
Tillsyn av hälsoskydd i övrigt	timavgift

Kemiska produkter**Prövning**

Prövning av ansökan enligt 2 kap 40 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	timavgift

Anmälan

Handläggning av anmälan enligt 2 kap 41 § förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	1 988

Information

Handläggning av information enligt 4 kap. 1 § <i>Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor</i> om att installera anordning enligt 1 kap.1-3 §§. Detta gäller inte anordning enligt 1 kap. 2 § som avses att installeras inomhus.	
1. Förvaring av mer än 1 m ³ dieselbrännolja, eldningsolja med flampunkt högre än 55 °C eller spillolja i öppen cistern i mark samt tillhörande rörledningar och slangledningar	2 982
2. Markförlagda rör- och slangledningar som är anslutna till öppna cisterner ovan mark och avsedda för förvaring av brandfarliga vätskor, enligt punkt 1 ovan, samt spillolja	2 982
3. Förvaring av eldnings-, spill- eller dieselbrännolja i öppen cistern ovan mark med tillhörande rörledningar om cisternen rymmer mer än 1 m ³ men högst 10 m ³	994
4. Hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde	timavgift

Tillsyn i övrigt

Handläggning av rapporter enligt 29 § <i>förordningen (2007:846) om fluorerande växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen</i>	994
Rapportering till tillsynsmyndigheten enligt 8 kap. 8 § <i>Naturvårdsverkets föreskrifter (2003:24) om skydd mot mark- och vattenförorening vid lagring av brandfarliga vätskor av återkommande kontroll</i> (gäller ej öppna cisterner ovan mark som förvaras inomhus).	
1. Tillsyn över förvaring av mer än 1 m ³ eldnings- eller dieselbrännolja i öppen cistern i mark, spillolja i öppen cistern i mark som är försedda med markförlagda rör- och slangledningar eller hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde som bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokoll	994
2. Tillsyn över förvaring av mer än 1 m ³ eldnings- eller dieselbrännolja i öppen cistern i mark, spillolja i öppen cistern i mark som är försedda med markförlagda rör- och slangledningar eller hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde som inte bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokoll	timavgift
3. Tillsyn över förvaring av eldnings-, spill- eller dieselbrännolja i öppen cistern ovan mark med tillhörande rörledningar om cisternen rymmer mer än 1 m ³ men högst 10 m ³ som bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokollet	994
4. Tillsyn över förvaring av eldnings-, spill- eller dieselbrännolja i öppen cistern ovan mark med tillhörande rörledningar om cisternen rymmer mer än 1 m ³ men högst 10 m ³ som inte bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokollet	timavgift
Tillsyn av kemiska produkter i övrigt	timavgift

Miljöfarlig verksamhet**Prövning**

Prövning av ansökan om inrättande av avloppsanordning eller anslutning av vattentoalett enligt 13 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i> avseende:	
1. Inrättande av vattentoalett med sluten tank	3 976
2. Inrättande av avloppsanordning enligt punkten 1, och där tillsynsmyndigheten beslutat om ett förbud att släppa ut avloppsvatten	4 970
3. Inrättande av vattentoalett med avloppsutsläpp till mark eller vatten	5 964
4. Inrättande av annan avloppsanordning	5 964
5. Inrättande av flera avloppsanordningar enligt punkterna 1, 3 eller 4 vid samma tillfälle och för samma brukare	5 964
6. Inrättande av avloppsanordning enligt punkterna 3, 4 eller 5, och där tillsynsmyndigheten beslutat om ett förbud att släppa ut avloppsvatten	6 958
7. Anslutning av vattentoalett till befintlig avloppsanordning	3 976
8. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanordning för 6-25 personekvivalenter	8 946

Anmälan

Avgift för handläggning av anmälan avseende anmälningspliktig verksamhet, verksamhet med anmälningsplikt C i <i>miljöprövningsförordningen (2013:251)</i> .	timavgift
Handläggning av anmälan avseende:	
1. Inrättande av avloppsanordning utan vattentoalett enligt 13 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>	4 970
2. Inrättande av avloppsanordning enligt punkten 1, och där tillsynsmyndigheten beslutat om ett förbud att släppa ut avloppsvatten	5 964
3. Ändring av avloppsanordning enligt 14 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>	4 970
4. Handläggning av anmälan avseende inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt 17 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>	994
5. Handläggning av anmälan avseende inrättande av annat slag av toalett än vattentoalett, såsom förmultningstoalett, eltoalett eller därmed jämförbar toalett och torrtoalett med latrinkompostering, enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 40 § <i>förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd</i>	994

Tillsyn i övrigt

Tillsyn över miljöfarlig verksamhet som är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 2-32 kap. <i>miljöprövningsförordningen (2013:251)</i> samt U-objekt med fast årlig avgift	fast avgift enligt taxebilaga 2
Tillsyn över miljöfarlig verksamhet i övrigt	Timavgift

Miljöskador

Tillsyn av mark- och vattenområden, byggnader och anläggningar enligt 10 kap. miljöbalken	Timavgift

Vattenverksamhet**Prövning**

Prövning av ansökan att inrätta grundvattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken	Timavgift

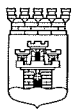
Anmälan

Handläggning av anmälan av befintlig vattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken	Timavgift

Tillsyn i övrigt

Tillsyn av vattenverksamhet i övrigt	Timavgift

Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet enligt miljöbalken

Antagen i KF 2017-xx-xx § xxx.

Inledande bestämmelser

- 1 § Denna taxa gäller avgifter för miljö- och hälsoskyddsnämndens kostnader för provning och tillsyn enligt miljöbalken (1998:808) bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU:s förordningar inom följande områden: naturvård, miljöfarlig verksamhet, förorenade områden, täkter, vattenverksamhet, hälsoskydd, kemiska produkter och biotekniska organismer, samt avfall och producentansvar.
- Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till nämnden utgå bl.a. enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader m.m. och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.
- Den som är skyldig att betala avgift enligt denna taxa eller enligt 26 kap. 22 § miljöbalken, ska enligt 27 kap. 3 § miljöbalken lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.
- 2 § Avgift enligt denna taxa tas ut för
1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd eller dispens.
  2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
  3. Handläggning och andra åtgärder vid övrig tillsyn.
- 3 § Avgift enligt denna taxa tas inte ut för
1. Tillsyn som föranleds av klagomål som visar sig obefogat.
  2. Handläggning som sker vid hantering av överklagande.
- 4 § Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift fattas av miljö- och hälsoskyddsnämnden.
- 5 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i denna taxa fastställd timavgift och antagna fasta avgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för arbetare och tjänstemän inom privat sektor (AKI) (totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret.
- 6 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får, om ändringar vidtas i miljöbalken, förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordning (1998:940) om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken, göra motsvarande förändringar i taxebilaga 1 och 2. Miljö- och hälsoskyddsnämnden får även göra mindre justeringar i taxan med anledning av ändringar i tillämpad lagstiftning.
- 7 § Miljö- och hälsoskyddsnämnden får ta beslut om att komplettera taxebilaga 1 och 2 med ytterligare verksamheter som inte är tillstånds- eller anmälningspliktiga. Den årliga avgiften får dock högst motsvara beloppet av 3 timmars tillsynstid.

Timavgift

- 8 § Timavgift om 994 kronor tas ut för minst en timme. Därefter tas avgift ut om 484 kronor för varje halv timmes påbörjad handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med andra myndigheter, inspektioner och kontroller, beredning i övrigt i ärendet samt föredragning och beslut. När timavgift tas ut debiteras en restid om 30 minuter i de fall resor förekommer i samband med ärendet.
- För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19:00 och 07:00, lördagar, söndagar eller helgdagar, tas avgift ut med 1,5 gånger ordinarie timavgift.

Avgifter för prövning

- 9 § Avgifter för prövning av ansökningar om tillstånd eller dispens tas ut enligt vad som framgår i taxebilaga 1 med angivet belopp (fast avgift) eller 994 kronor för varje timmes påbörjad handläggningstid i ärendet (timavgift) eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxan. Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser.
- 10 § Föreskrivs det i beslut om tillstånd att en anordning inte får tas i bruk förrän den har besiktigats och godkänts av nämnden ingår kostnaden för en sådan besiktning i den fasta avgiften. Kan anordningen inte godkännas och besiktning måste ske vid ytterligare tillfälle, tas timavgift ut för nämndens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden.
- 11 § Avgift för prövning ska erläggas av sökanden.
- 12 § Avgift för prövning ska erläggas även om ansökan avslås.
- 13 § I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet är sökanden i förekommande fall också skyldig att ersätta nämndens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 § miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av nämnden och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelser i ärenden enligt 7 kap. miljöbalken eller förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken.
- 14 § Utöver avgift för prövning, kan avgift för tillsyn komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgifter med anledning av anmälan

- 15 § Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd tas ut enligt vad som framgår i taxebilaga 1 med angivet belopp (fast avgift) eller med 994 kronor för varje timmes påbörjad handläggningstid i ärendet (timavgift) eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxan. Avgift med anledning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.
- 16 § Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.
- I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordning (2013:251) är avgiftsskyldig enligt ovanstående stycke i förekommande fall också skyldig att ersätta nämndens kostnader för kungörelse i ärendet.
- 17 § Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

Avgift för tillsyn i övrigt

- 18 § Avgifter för tillsyn i övrigt tas ut enligt vad som framgår i taxebilagorna 1 och 2 med angivet belopp (fast årlig avgift) eller 994 kronor för varje timmes påbörjad handläggningstid i ärendet (timavgift) eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxan.
- 19 § Omfattar en fabrik, anläggning eller annan inrättning flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 2 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften med tillägg av 25 procent av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna.
- 20 § Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. För tillsyn av förorenade områden ska tillsynsavgiften betalas av den som, enligt 10 kap. 2 eller 3 § miljöbalken, är ansvarig för efterbehandling.
- 21 § Fast årlig avgift omfattar kalenderår och ska betalas i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att beslut om tillstånd till verksamheten har meddelats eller anmälan skett – eller i de fall tillstånd eller anmälan inte krävs – verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för prövning eller för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs. Fast årlig avgift ska baseras på den verksamhet som bedrevs året innan.
- 22 § Inspektioner och andra tillsynsåtgärder med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor eller inte åtgärdar förelägganden eller förbud, ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.
- 23 § Finns det särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas.

Avgiftens erläggande m.m.

- 24 § Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till nämnden. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller på faktura. Betalas inte avgiften inom angiven tid ska dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) erläggas på obetalt belopp.

Verkställighetsfrågor m.m.

- 25 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utsökningsbalken.
- 26 § Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.
- 27 § Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas kommunal nämnds beslut om avgift hos länsstyrelsen.

Denna taxa träder i kraft 2018-01-01. För ärenden som rör tillstånd och anmälningar som påbörjats före detta datum ska äldre taxa tillämpas.

Taxa enligt miljöbalken - tillsyn av miljöfarlig verksamhet

Lagrum i MPF	Kod	Nivå	JORDBRUK	Årlig tillsyns- avgift (SEK)
			Djurhållning	
2 kap 1 §	1.10-i	B	1. Anläggning för djurhållning med mer än 40 000 platser för fjäderfän, 2. mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion, eller 3. mer än 750 platser för suggor.	7 952 kr
2 kap 2 §	1.11	B	Anläggning med stadigvarande djurhållning av nötkreatur, hästar eller minkar med mer än 400 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, eller 5. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar.	5 964 kr
2 kap 3 §	1.20	C	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter, dock inte inhägnad.	
	1.20.1		mer än 200 och upp till 400 djurenheter	4 970 kr
	1.20.2		mer än 100 och upp till 200 djurenheter	3 976 kr
			Med en djurenhet avses 1. en mjölkko eller sinko, inklusive kalv upp till en månads ålder, 2. sex kalvar från en månads upp till sex månaders ålder, 3. tre övriga nöt, sex månader eller äldre, 4. tre suggor eller betäckta gyttor, inklusive smågrisar upp till tolv veckors ålder, 5. tio slaktsvin, obetäckta gyttor eller avelsgaltar, tolv veckor eller äldre, 6. en häst, inklusive föl upp till sex månaders ålder, 7. tio minkhonor för avel, inklusive valpar upp till åtta månaders ålder och avelshannar, 8. etthundra kaniner, 9. etthundra värphöns eller kycklingmödrar, sexton veckor eller äldre, 10. tvåhundra unghöns upp till sexton veckors ålder, 11. tvåhundra slaktkycklingar, 12. etthundra kalkoner, gäss eller ankor, inklusive kycklingar och ungar upp till en veckas ålder, 13. femton strutsfåglar av arterna struts, emu eller nandu, inklusive kycklingar upp till en veckas ålder, 14. tio får eller getter, sex månader eller äldre, 15. fyrtio lamm eller killingar upp till sex månaders ålder, eller 16. i fråga om andra djurarter, det antal djur som har en årlig sammanlagd utsöndring motsvarande 100 kilogram kväve eller 13 kilogram fosfor i färsk träck eller urin. Vid beräkningen av antalet djur enligt första stycket 16 ska det alternativ av kväve eller fosfor väljas som ger det lägsta antalet djur.	

Anmälningsplikten gäller inte			
1. renskötsel, eller			
2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.			
	U	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 10 djurenheter (det högsta antalet djurenheter under året) men högst 100 djurenheter, dock inte inhägnad. Med en djurenhet avses samma som under 1.20.	
1.20.3		mer än 50 och upp till 100 djurenheter	1 988 kr
1.20.4		mer än 10 och upp till 50 djurenheter	Timavgift
Denna beskrivning gäller inte renskötsel.			
Uppodling av annan mark än jordbruksmark för jordbruksproduktion			
2 kap 4 §	1.30	C	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande
	1.30.1		överstigande 50 hektar 1 988 kr
	1.30.2		upp till 50 hektar Timavgift
Odling			
Växthus eller plantskola med en odlingsyta:			
1.30.3	U	större än 2000 kvadratmeter	1 988 kr
1.30.4	U	upp till 2000 kvadratmeter	Timavgift
FISKODLING OCH ÖVERVINTRING AV FISK			
3 kap 1 §	5.10	B	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår. 7 952 kr
3 kap 2 §	5.20	C	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 5.10. 1 988 kr
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, Berg, naturgrus och andra jordarter			
4 kap 1 §	10.10	B	Täkt av torv med ett verksamhetsområde som är större än 150 hektar, om verksamheten inte omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad. 13 916 kr
4 kap 2 §	10.11	B	Täkt av berg med ett verksamhetsområde som är större än 25 hektar, om verksamheten inte endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad. 21 868 kr
4 kap 3 §	10.20	B	Täkt för annat än markinnehavarens behov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte omfattas av en bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, 17 892 kr

			2. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln, 3. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §, eller 4. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.	
	10.20.1	U	Uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material (berg, naturgrus eller andra jordarter) efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.	1 988 kr
4 kap 4 §	10.30	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd naturgrus.	4 970 kr
4 kap 5 §	10.40	C	Täkt för markinnehavarens husbehov av 1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg, 2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller 3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. omfattas av bearbetningskoncession enligt lagen (1985:620) om vissa torvfyndigheter, eller 2. är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.	4 970 kr
4 kap 6 §	10.50	C	Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter 1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månaders-period.	Timavgift
4 kap 7 §	10.60	C	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton torv per kalenderår.	3 976 kr
Råpetroleum, naturgas och kol				
4 kap 10 §	11.30	C	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol.	2 982 kr
Malm och mineral				
4 kap 11 §	13.10	A	Gruvdrift eller gruvanläggning för brytning av malm, mineral eller kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig.	27 832 kr
4 kap 12 §	13.20-i	A	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm, inbegripet sulfidmalm.	17 892 kr
4 kap 13 §	13.30	B	Anläggning för rostning eller sintring av metallhaltig malm för provändamål.	13 916 kr
4 kap 14 §	13.40	A	Anläggning för annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 15 §.	27 832 kr
4 kap 15 §	13.50	B	Provbrytning inklusive annan bearbetning eller anrikning av malm, mineral eller kol än rostning och sintring.	14 910 kr
Annan utvinningsindustri				
4 kap 17 §	13.70	C	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt 8 eller 9 §.	2 982 kr

LIVSMEDEL OCH FODER				
Slakterier				
5 kap 1 §	15.10-i	B	Slakteri med en produktion baserad på en slaktvikt av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton slaktvikt per kalenderår	34 790 kr
5 kap 2 §	15.20	B	Slakteri med en produktion baserad på mer än 7 500 ton men högst 12 500 ton slaktvikt per kalenderår	19 880 kr
5 kap 3 §	15.30	C	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår	7 952 kr
	15.30.1	U	Slakteri för en produktion baserad på högst 50 ton slaktvikt per kalenderår Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	1 988 kr
Livsmedel av animaliska råvaror				
5 kap 4 §	15.40-i	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår.	
	15.40-i1		charkuteri eller styckning	19 880 kr
	15.40-i2		slaktbiprodukter eller animaliskt avfall	79 520 kr
	15.40-i3	B	anläggning för beredning, konservering av fisk och skaldjur eller förtillverkning av fiskmjöl, fiskolja eller fiskneller	69 580 kr
			Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller endast innebär paketering.	
5 kap 5 §	15.45	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.	77 532 kr
5 kap 6 §	15.50	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av:	
	15.50.1		mer än 500 och upp till 2 000 ton chark eller styck	19 880 kr
	15.50.2		mer än 50 och upp till 500 ton chark eller styck	9 940 kr
			Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.	
	15.50.6	U	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	Timavgift
Rökeri				
5 kap 7 §	15.80	C	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.	
	15.80.1		- Mer än 500 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår.	9 940 kr
	15.80.2		- Mer än 50 ton men högst 500 ton rökta produkter per kalenderår.	5 964 kr

	15.80.3	U	Rökeri för en produktion av högst 50 ton rökta produkter per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	Timavgift
Livsmedel av vegetabiliska råvaror				
5 kap 8 §	15.90-i	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton produkter per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.	54 670 kr
5 kap 9 §	15.95	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.	16 898 kr
5 kap 10 §	15.101	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.	8 946 kr
Kvarnprodukter				
5 kap 11 §	15.125	C	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller endast innebär paketering.	
	15.125.1		- Mer än 50 000 ton per kalenderår.	8 946 kr
	15.125.2		- Mer än 1 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.	4 970 kr
	15.125.3	U	Framställning av livsmedel med tillverkning av kvarnprodukter samt beredning och behandling av kvarnprodukter, med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	Timavgift
	15.125.4	U	Siloanläggning för torkning, rensning eller lagring av spannmål med en lagringskapacitet av mer än 10 000 ton.	Timavgift

Livsmedel av kombinerade råvaror				
5 kap 12 §	15.131-i	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt ursprung uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår. eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten innebär endast paketering.	17 892 kr
5 kap 13 §	15.141	B	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 5 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.	14 910 kr
5 kap 14 §	15.151	C	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 12 §, eller 2. endast avser glass eller endast innebär paketering.	7 952 kr
Mjolkprodukter				
5 kap 15 §	15.170-i	B	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.	39 760 kr
5 kap 16 §	15.180	C	Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.	
	15.180.1		- Mer än 50 000 ton per kalenderår.	8 946 kr
	15.180.2		- Mer än 20 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.	7 952 kr
	15.180.3		- Mer än 500 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.	4 970 kr

Oljor och fetter				
5 kap 17 §	15.185-i	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på enbart vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13 eller 15 §.	16 898 kr
5 kap 18 §	15.190	B	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av 1. mer än 5 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår, om produktionen baseras på vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 5, 8, 9, 12, 13, 15 eller 17 §.	10 934 kr
5 kap 19 §	15.200	C	Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100 ton men högst 5 000 ton kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.	10 934 kr
Glass				
5 kap 20 §	15.210	B	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av 1. mer än 15 000 ton men högst 18 750 ton per kalenderår om produktionen baseras på animaliska råvaror, eller 2. mer än 15 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår om produktionen baseras på endast vegetabiliska råvaror. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.	34 790 kr
5 kap 21 §	15.220	C	Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4, 8, 9, 12 eller 15 §.	5 964 kr
	15.220.1	U	Anläggning för tillverkning av glass för en produktion av högst 10 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	Timavgift

Råsprit och alkoholhaltiga drycker				
5 kap 22 §	15.230	B	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton ren etanol per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	74 550 kr
5 kap 23 §	15.240	C	Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	9 940 kr
Malt, maltdrycker och läskedrycker				
5 kap 24 §	15.250	B	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	34 790 kr
5 kap 25 §	15.260	C	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	19 880 kr
	15.260.1	U	Bryggeri eller annan anläggning för framställning av malt, maltdryck eller läskedryck med en produktion av högst 1 000 ton per kalenderår. Punkten gäller inte restauranger, butiker, caféer och liknande med huvudsaklig servering eller försäljning till allmänheten.	3 976 kr
Jäst				
5 kap 26 §	15.270	B	Tillverkning av jäst med en produktion av mer än 100 ton men högst 75 000 ton per kalenderår eller för framställning av startkulturer av mikroorganismer för livsmedelsindustri eller jordbruk, om anläggningen har en sammanlagd reaktorvolym om minst tio kubikmeter. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	74 550 kr
Kafferostning				
5 kap 27 §	15.280	C	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 §.	10 934 kr
Paketering av livsmedel				
5 kap 28 §	15.310	C	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av 1–27 §§.	5 964 kr
Foder av animaliska råvaror				
5 kap 29 §	15.330-i	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 75 ton foder per dygn eller mer än 18 750 ton foder per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölk eller endast innebär paketering.	34 790 kr

5 kap 30 §	15.340	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 29 §, eller 2. endast avser mjölk eller endast innebär paketering.	11 928 kr
Foder av vegetabiliska råvaror				
5 kap 31 §	15.350-i	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av 1. mer än 75 000 ton per kalenderår, eller 2. mer än a) 600 ton per dygn, om anläggningen är i drift i högst 90 dygn i rad under ett kalenderår, eller b) 300 ton per dygn i övriga fall Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.	9 940 kr
5 kap 32 §	15.360	C	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer än 5 000 ton men högst 75 000 ton produkter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt 31 § 2. endast avser oljekakor från vegetabiliska oljor eller fetter eller endast innebär paketering	5 964 kr
Foder av kombinerade råvaror				
5 kap 33 §	15.370-i	B	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av en slutprodukt vars innehåll av animaliskt material uppgår till 1. mer än 10 viktprocent och produktionen uppgår till mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. högst 10 viktprocent och produktionen uppgår till en mängd a) per dygn som i antal ton överstiger animalievärdet, b) per kalenderår som i antal ton överstiger talet 250 multiplicerat med animalievärdet. Med animalievärdet avses talet 300 minskat med det tal som bestäms genom att multiplicera 22,5 med talet för det animaliska materialets viktprocent av slutprodukten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten endast innebär paketering.	10 934 kr
TEXTILVAROR				
6 kap 1 §	17.10-i	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 10 ton textilfibrer eller textilier per dygn eller mer än 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.	
	17.10-i1		-Mer än 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.	49 700 kr
	17.10-i2		- Mer än 2 500 ton men högst 20 000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår.	21 868 kr
6 kap 2 §	17.20	B	Anläggning för förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 2 500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton textilmateriäl per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten	

			1. är tillståndspliktig enligt 1 §, eller 2. medför utsläpp av avloppsvatten och utsläpp till luft av högst 3 ton flyktiga organiska föreningar per kalenderår.	
	17.20.1		- Annan beredning än förbehandling eller färgning av mer än 2500 ton textilmaterial per kalenderår.	49 700 kr
	17.20.2		- Förbehandling eller färgning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 1000 ton men högst 2500 ton textilmaterial per kalenderår.	24 850 kr
	17.20.3		- Förbehandling eller färgning av mer än 200 ton men högst 1000 ton textilfibrer eller textilier per kalenderår eller för annan beredning av mer än 200 ton men högst 1 000 ton textilmaterial per kalenderår.	10 934 kr
6 kap 3 §	17.30	C	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	9 940 kr
PÄLS, SKINN OCH LÄDER				
7 kap 1 §	18.10-i	B	Anläggning för garvning av mer än 12 ton hudar eller skinn per dygn eller mer än 3 000 ton hudar eller skinn per kalenderår.	49 700 kr
7 kap 2 §	18.20	B	Anläggning för garvning av mer än 100 ton men högst 3 000 ton hudar eller skinn per kalender-år eller för annan beredning av mer än 100 ton hudar eller skinn. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	49 700 kr
7 kap 3 §	18.30	C	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalender-år. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	9 940 kr
TRÄVAROR				
Kemikaliebehandling av trä och träprodukter				
8 kap 1 §	20.05-i	B	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av mer än 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller mer än 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Tillståndsplikt gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.	19 880 kr
8 kap 2 §	20.10	C	Anläggning för behandling av trä eller träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår.	
	20.10.1		mer än 10 000 och upp till 18 750 kubikmeter per kalenderår	19 880 kr
	20.10.2		från 500 upp till 10 000 per kalenderår	15 904 kr
	20.10.3		upp till 500 kubikmeter per kalenderår Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp.	11 928 kr
Sågning, hyvling och svarvning av trä				
8 kap 3 §	20.20	B	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 70 000 kubikmeter per kalenderår.	

	20.20-1		Mer än 200 000 kubikmeter per kalenderår.	39 760 kr
	20.20-2		- Mer än 70 000 kubikmeter men högst 200 000 kubikmeter per kalenderår.	26 838 kr
8 kap 4 §	20.30	C	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.	
	20.30.1		- Mer än 30 000 kubikmeter men högst 70 000 kubikmeter per kalenderår.	19 880 kr
	20.30.2		- Mer än 6 000 kubikmeter men högst 30 000 kubikmeter per kalenderår.	11 928 kr
	20.30.3	U	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 500 kubikmeter men högst 6 000 kubikmeter per kalenderår.	5 964 kr
Träbaserade bränslen och bränslen av jordbruksprodukter				
8 kap 5 §	20.40	C	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av 1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller 2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte tillfällig flisning.	7 952 kr
Träbaserade skivor, fanér, plywood och spån				
8 kap 6 §	20.50-i	B	Anläggning med en produktion av mer än 600 kubikmeter per dygn eller mer än 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor eller spånskivor.	49 700 kr
8 kap 7 §	20.60	C	Anläggning för tillverkning av 1. fanér eller plywood, eller 2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.	15 904 kr
Lagring av timmer				
8 kap 8 §	20.70	B	Anläggning för lagring av 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.	9 940 kr

8 kap 9§	20.80	C	Anläggning för lagring av 1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning. 2. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 8 §, eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 8 §.	
	20.80.1		Mer än 2 000 kubikmeter på land utan vattenbegjutning.	3 976 kr
	20.80.2		Mer än 500 kubikmeter men högst 20 000 kubikmeter på land med vattenbegjutning	6 958 kr
	20.80.3		Mer än 500 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter i vatten.	6 958 kr
8 kap 10 §	20.90	C	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.	Timavgift
Behandling av blånadssvamp				
8 kap 11 §	20.91	C	Anläggning för behandling av trä och träprodukter mot blånadssvamp. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 eller 2 §.	5 964 kr
MASSA, PAPPER OCH PAPPERSVAROR				
9 kap 1 §	21.10-i	A	Anläggning för framställning i industriell skala av pappersmassa av trä, returfiber eller andra fibrösa material.	59 640 kr
9 kap 2§	21.30-i	A	Anläggning för framställning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.	54 670 kr
9 kap 3 §	21.40	B	Anläggning för framställning i industriell skala av högst 20 ton per dygn eller högst 7 300 ton per kalenderår av papper, papp eller kartong.	24 850 kr
FOTOGRAFISK OCH GRAFISK PRODUKTION				
10 kap 1 §	22.10	C	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 2, 3 eller 4 §	19 880 kr
10 kap 2 §	22.20	C	Anläggning med tillverkning av metallklichéer.	9 940 kr
10 kap 3 §	22.30	B	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.	24 850 kr

10 kap 4 §	22.40	C	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.	
	22.40.1		- Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.	5 964 kr
	22.40.2		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.	15 904 kr
	22.40.3		- Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter framkallas per kalenderår.	9 940 kr
	22.40.4	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.	3 976 kr
	22.40.5	U	Anläggning utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår.	1 988 kr
	22.40.6	U	Anläggning med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22 30	4 970 kr
STENKOLSPRODUKTER, RAFFINERADE PETROLEUMPRODUKTER, Kärnbränsle och Kompositprodukter				
11 kap 1 §	23.05	A	Anläggning för överföring av bituminös skiffer till gas- eller vätskeform.	24 850 kr
11 kap 2 §	23.10-i	A	Anläggning för tillverkning av koks.	18 886 kr
11 kap 3 §	23.11-i	A	Anläggning för förgasning eller förvätskning av kol.	24 850 kr
11 kap 4 §	23.12-i	A	Anläggning för framställning av kol (hårt kol).	27 832 kr
11 kap 5 §	23.13	A	Anläggning för tillverkning av grafit som inte är tillståndspliktig enligt 17 kap 4 §	27 832 kr
11 kap 6 §	23.20	B	Anläggning för tillverkning av produkter ur kol, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 2, 3, 4 eller 5 § eller 17 kap. 4 §.	18 886 kr
KEMISKA PRODUKTER				
Organiska kemikalier				
12 kap 1 §	24.01-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår	25 844 kr
12 kap 2 §	24.02-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton enkla kolväten per kalenderår	20 874 kr
12 kap 3 §	24.03-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 4 §	24.04-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syrenehållande organiska föreningar per kalenderår	20 874 kr

Taxebilaga 2

12 kap 5 §	24.05-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 6 §	24.06-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton svavelinnehållande organiska föreningar per kalenderår	20 874 kr
12 kap 7 §	24.07-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 8 §	24.08-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton kväveinnehållande organiska föreningar per kalenderår	20 874 kr
12 kap 9 §	24.09-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 10 §	24.10-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton fosforinnehållande organiska föreningar per kalenderår	20 874 kr
12 kap 11 §	24.11-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår	25 844 kr
12 kap 12 §	24.12-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton halogenerade kolväten per kalenderår	20 874 kr
12 kap 13 §	24.13-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 14 §	24.14-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton metallorganiska föreningar per kalenderår	20 874 kr
12 kap 15 §	24.15-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton plaster per kalenderår	25 844 kr
12 kap 16 §	24.16-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton plaster per kalenderår	20 874 kr
12 kap 17 §	24.17-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syntetgummi per kalenderår	25 844 kr
12 kap 18 §	24.18-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syntetgummi per kalenderår	20 874 kr
12 kap 19 §	24.19-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår	25 844 kr
12 kap 20 §	24.20-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton färgämnen eller pigment per kalenderår	20 874 kr
12 kap 21 §	24.21-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår	25 844 kr
12 kap 22 §	24.22-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton ytaktiva ämnen eller tensider per kalenderår	20 874 kr
Oorganiska kemikalier				
12 kap 23 §	24.23-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton gaser per kalenderår	29 820 kr

Taxebilaga 2

12 kap 24 §	24.24-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton gaser per kalenderår	20 874 kr
12 kap 25 §	24.25-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton syror per kalenderår	25 844 kr
12 kap 26 §	24.26-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton syror per kalenderår	20 874 kr
12 kap 27 §	24.27-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton baser per kalenderår	25 844 kr
12 kap 28 §	24.28-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton baser per kalenderår	20 874 kr
12 kap 29 §	24.29-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton salter per kalenderår	25 844 kr
12 kap 30 §	24.30-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton salter per kalenderår	20 874 kr
12 kap 31 §	24.31-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår	25 844 kr
12 kap 32 §	24.32-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 20 000 ton icke-metaller, metalloxider eller andra oorganiska föreningar per kalenderår	20 874 kr
Gödselmedel				
12 kap 33 §	24.33-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka mer än 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium	29 820 kr
12 kap 34 §	24.34-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala per kalenderår tillverka högst 20 000 ton enkla eller sammansatta gödselmedel baserade på fosfor, kväve eller kalium	20 874 kr
Växtskyddsmedel och biocider				
12 kap 35 §	24.35-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår	29 820 kr
12 kap 36 §	24.36-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton växtskyddsmedel eller biocider per kalenderår	20 874 kr
12 kap 37 §	24.37	B	Anläggning för tillverkning i industriell skala av biotekniska organismer för bekämpningsändamål	25 844 kr

Läkemedel				
12 kap 38 §	24.38-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår	25 844 kr
12 kap 39 §	24.39-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton läkemedel, även mellanprodukter, per kalenderår	20 874 kr
12 kap 40 §	24.40	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning). Anmälningssplikten gäller inte apotek eller sjukhus eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap 3 §.	10 934 kr
12 kap 41 §	24.41	C	Anläggning för behandling av mellanprodukter. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon av 1-40 eller 42-47 §§.	7 952 kr
Sprängämnen				
12 kap 42 §	24.42-i	A	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka mer än 1 000 ton sprängämnen per kalenderår	25 844 kr
12 kap 43 §	24.43-i	B	Anläggning för att genom kemisk eller biologisk reaktion i industriell skala tillverka högst 1 000 ton sprängämnen per kalenderår	20 874 kr
Annan kemisk tillverkning				
12 kap 44 §	24.44	C	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.	7 952 kr
12 kap 45 §	24.45	B	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. gas- eller vätskeformiga kemiska produkter, 2. läkemedelssubstanser genom extraktion ur biologiskt material, 3. sprängämnen, 4. pyrotekniska artiklar, eller 5. ammunition. Tillståndssplikten gäller inte 1. tillverkning av mindre än 100 ton per kalenderår, om det i verksamheten inte används eller tillverkas någon kemisk produkt som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen är klassificerad eller uppfyller kriterierna för att klassificeras med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande på huden kategori 1A", "frätande på huden kategori 1B", "frätande på huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i köns-celler kategori 1A", "mutagenitet i köns-celler kategori 1B", "mutagenitet i köns-celler kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet",	15 904 kr

			2. tillverkning av färg eller lack, om tillverkningen uppgår till högst 1 000 ton per kalenderår. 3. tillverkning av rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter, om tillverkningen uppgår till högst 2 000 ton per kalenderår, 4. tillverkning av gasformiga kemiska produkter genom destillation. eller 5. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap.	
12 kap 46 §	24.46	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §, 4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller 5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 45 §. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.	6 958 kr
12 kap 47 §	24.47	C	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter.	7 952 kr
GUMMI OCH PLASTVAROR				
13 kap 1 §	25.10	B	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 3 §.	
	25.10.1	B	- Mer än 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	59 640 kr
	25.10.2	B	- Mer än 2 000 ton men högst 10 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	39 760 kr
13 kap 2 §	25.11	C	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1 § eller 19 kap. 3 eller 4 §.	
	25.11.1		- Mer än 500 ton men högst 2 000 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	29 820 kr
	25.11.2		- Mer än 100 ton men högst 500 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	19 880 kr
	25.11.3		- Mer än 50 ton men högst 100 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	11 928 kr
	25.11.4		- Mer än 1 ton men högst 50 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår.	7 952 kr

13 kap 3 §	25.20	B	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av 1. polyuretan utan användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 200 ton plastråvara per kalenderår. 2. polyuretan med användning av toluendiisocyanat, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår. eller 3. annan plast, om produktionen baseras på mer än 20 ton plastråvara per kalenderår.	19 880 kr
13 kap 4 §	25.30	C	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 §.	7 952 kr
13 kap 5 §	25.40	B	Anläggning för flamlaminering med plast.	19 880 kr
13 kap 6 §	25.50	C	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig eller anmälningspliktig enligt 19 kap. 3 eller 4 §.	
	25.50.1		- Mer än 200 ton plastråvara per kalenderår.	7 952 kr
	25.50.2		- Mer än 20 ton men högst 200 ton plastråvara per kalenderår.	5 964 kr
	25.50.3		- Mer än 1 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår.	3 976 kr
	25.50.4		- Mer än 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.	34 790 kr
	25.50.5		- Mer än 10 ton men högst 20 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.	15 904 kr
	25.50.6		- Mer än 5 ton men högst 10 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.	7 952 kr
	25.50.7		- Mer än 3 ton men högst 5 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.	5 964 kr
	25.50.8		Mer än 1 ton men högst 3 ton plastråvara per kalenderår för beläggning eller kalandrering med plast.	3 976 kr
MINERALISKA PRODUKTER Glas, glasvaror och keramiska produkter				
14 kap 1 §	26.05-i	B	Anläggning för tillverkning av glas inklusive glasfiber med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.	13 916 kr
14 kap 2 §	26.10-i	B	Anläggning för smältning av mineraler, inklusive tillverkning av mineralull, med smältning av mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.	13 916 kr
14 kap 3 §	26.20	B	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mäng), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 5 ton glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller	19 880 kr

			2. mer än 500 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.	
14 kap 4 §	26.30	C	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mängd), smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1, 2 eller 3 §.	11 928 kr
14 kap 5 §	26.40	C	Anläggning för tillverkning av glasfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	14 910 kr
14 kap 6 §	26.50-i	B	Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, eldfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en satsningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter.	34 790 kr
14 kap 7 §	26.51	B	Anläggning för att genom bränning tillverka mer än 50 ton keramiska produkter per kalenderår, om glasyr med tillsats av tungmetaller används.	34 790 kr
14 kap 8 §	26.60	C	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 6 eller 7 §.	34 790 kr
Cement, betong, kalk, krita och gips				
14 kap 9 §	26.70-i	A	Anläggning för att 1. i roterugn tillverka mer än 500 ton per dygn eller mer än 125 000 ton cement per kalenderår, eller 2. i annan ugn tillverka mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton cement per kalenderår.	129 220 kr

14 kap 10 §	26.80	B	Anläggning för tillverkning av cement. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9 §.	129 220 kr
14 kap 11 §	26.90-i	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton kalk per dygn eller mer än 12 500 ton kalk per kalenderår.	29 820 kr
14 kap 12 §	26.100	C	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 9, 10 eller 11 §.	19 880 kr
	26.100.1	U	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion på högst 5 ton per kalenderår.	5 964 kr
14 kap 13 §	26.110	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.	
	26.110.1		mer än 2 000 ton	7 952 kr
	26.110.2		mer än 500 och upp till 2 000 ton	4 970 kr
14 kap 14 §	26.120	C	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.	26 838 kr
Andra mineraliska produkter				
14 kap 15 §	26.130-i	B	Anläggning för tillverkning av asbest eller av asbestbaserade produkter.	54 670 kr
14 kap 16 §	26.140	B	Anläggning för behandling eller omvandling av asbest. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 § eller 4 kap. 16 §.	54 670 kr
14 kap 17 §	26.150	C	Asfaltverk eller oljegrusverk 1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller 2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månaders period.	9 940 kr
14 kap 18 §	26.160	C	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt	9 940 kr
	26.160.1	U	Anläggning för tillverkning av stenvaror genom bearbetning av block ur bruten sten, där den totalt bearbetade stenytan är större än 1 000 kvadratmeter per år eller den totalt hanterade mängden är större än 800 ton per år (stenhuggeri utanför stenbrott).	9 940 kr
14 kap 19 §	26.170-i	B	Anläggning för tillverkning i ugn av mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton magnesiumoxid per kalenderår.	9 940 kr
14 kap 20 §	26.180	C	Anläggning för tillverkning av konstgjorda mineralfiber. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning	6 958 kr
STÅL OCH METALL				
15 kap 1 §	27.10-i	A	Anläggning för att producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), med eller utan utrustning för kontinuerlig gjutning, om produktionen är mer än 2,5 ton per timme eller mer än 21 900 ton per kalenderår.	49 700 kr

Taxebilaga 2

15 kap 2 §	27.20	A	Anläggning för att 1. producera järn eller stål (primär eller sekundär produktion), eller 2. behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 3 §.	
	27.20.1		- Mer än 50 000 ton men högst 120 000 ton per kalenderår.	29 820 kr
	27.20.2		- Högst 50 000 ton per kalenderår.	15 904 kr
15 kap 3 §	27.25-i	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom varmvalsning av mer än 20 ton råstål per timme eller mer än 175 200 ton råstål per kalenderår.	25 844 kr
15 kap 4 §	27.26-i	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom hammarsmide, om slagenergin per hammare är mer än 50 kilojoule och den använda värmeeffekten är mer än 20 megawatt.	19 880 kr
15 kap 5 §	27.27-i	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom att anbringa skyddsbeläggningar av smält metall med en inmatning av mer än 2 ton råstål per timme eller mer än 17 500 ton råstål per kalenderår.	15 904 kr
15 kap 6 §	27.31	A	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av mer än 100 000 ton stål per kalenderår.	39 760 kr
15 kap 7 §	27.32	B	Anläggning för att behandla järnbaserade metaller genom kallvalsning av högst 100 000 ton stål per kalenderår.	29 820 kr
15 kap 8 §	27.40-i	B	Anläggning för att gjuta järn eller stål, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.	24 850 kr
15 kap 9 §	27.50	B	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 eller 14 §.	24 850 kr
15 kap 10 §	27.60	C	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8, 9 eller 14 §.	5 964 kr
15 kap 11 §	27.70-i	A	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera mer än 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.	69 580 kr
15 kap 12 §	27.80-i	B	Anläggning för att av malm, koncentrat eller sekundärt råmaterial producera högst 1 000 ton icke-järnmetall per kalenderår, om produktionen sker genom metallurgiska, kemiska eller elektrolytiska processer. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.	24 850 kr
15 kap 13 §	27.100-i	A	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke- järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion av bly eller kadmium är mer än 4 ton per dygn eller mer än 1 000 ton per kalenderår.	129 220 kr

15 kap 14 §	27.101-i	B	I gjuteri eller annan anläggning smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte, om produktion är mer än 20 ton per dygn eller mer än 5 000 ton per kalenderår.	69 580 kr
15 kap 15 §	27.110	B	Anläggning för att smälta eller legera icke-järnmetaller, oavsett om metallerna är återvinningsprodukter eller inte. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 § eller endast avser gjuterier.	24 850 kr
15 kap 16 §	27.120	B	Anläggning för att yrkesmässig smälta eller raffinera icke-järnmetall ur annan råvara och genom andra processer än de som anges i 11–15 §§. Tillståndsplikten gäller inte gjuterier.	24 850 kr
15 kap 17 §	27.130	B	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 50 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.	
	27.130.1		- Mer än 20 000 ton per kalenderår.	89 460 kr
	27.130.2		- Mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.	49 700 kr
	27.130.3		- Mer än 3 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	34 790 kr
	27.130.4		- Mer än 1 000 ton men högst 3 000 ton per kalenderår.	24 850 kr
	27.130.5		- Mer än 200 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.	14 910 kr
	27.130.6		- Mer än 50 ton men högst 200 ton per kalenderår.	9 940 kr
15 kap 18 §	27.140	C	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, zink, aluminium och magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13, 14 eller 17 §.	7 952 kr
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING				
16 kap 1 §	28.10-i	B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 30 kubikmeter.	
	28.10-i1		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	44 730 kr
	28.10-i2		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	29 820 kr
	28.10-i3		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	19 880 kr
	28.10-i4		- Verksamheten ger upphov till högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	9 940 kr
16 kap 2 §	28.20	B	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast, om 1. behandlingsbadet har en sammanlagd volym av mer än 1 kubikmeter men högst 30 kubikmeter, och 2. verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	

			Tillståndsplikten gäller inte betning med betpasta	
	28.20.1		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	39 760 kr
	28.20.2		- Verksamheten ger upphov till mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	24 850 kr
	28.20.3		- Verksamheten ger upphov till mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	14 910 kr
	28.20.4		- Verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	9 940 kr
16 kap 3 §	28.25	C	Anläggning för kemisk eller elektrolytisk ytbehandling av metall eller plast. Anmälningsplikten gäller inte betning med betpasta eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 eller 2 §.	7 952 kr
16 kap 4 §	28.30	B	Anläggning för 1. beläggning med metall på annat sätt än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. eller 2. våttrumling av annan metall än aluminium eller stål, om verksamheten ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod.	
	28.30.1		- Mer än 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	39 760 kr
	28.30.2		- Mer än 1 000 kubikmeter men högst 10 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	24 850 kr
	28.30.3		- Mer än 100 kubikmeter men högst 1 000 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	14 910 kr
	28.30.4		- Mer än 10 kubikmeter men högst 100 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår.	9 940 kr
16 kap 5 §	28.40	C	Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte beläggning med metall som sker med vakuummetod eller om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.	7 952 kr
16 kap 6 §	28.50	B	Anläggning för termisk ytbehandling i form av varmdoppning eller termisk sprutning med en metallförbrukning av mer än 2 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15 kap. 3 §.	
	28.50.1		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.	24 850 kr
	28.50.2		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.	14 910 kr
	28.50.3		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.	9 940 kr
	28.50.4		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår utan uppsamling och filter.	4 970 kr
	28.50.5		- Metallförbrukning av mer än 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.	29 820 kr

	28.50.6		- Metallförbrukning av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.	19 880 kr
	28.50.7		- Metallförbrukning av mer än 100 ton men högst 1 000 ton per kalenderår med uppsamling och filter.	14 910 kr
	28.50.8		- Metallförbrukning av mer än 2 ton men högst 100 ton per kalenderår med uppsamling och filter.	9 940 kr
16 kap 7 §	28.71	C	Blästra mer än 500 kvadratmeter yta. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 10 §.	Timavgift
16 kap 8 §	28.80	B	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg från mer än 50 ton metallgods per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 19 kap. 2 eller 3 §.	24 850 kr
16 kap 9 §	28.90	C	Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 8 § eller 19 kap. 2 eller 3 §.	14 910 kr
16 kap 10 §	28.95	C	Anläggning för 1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt 19 kap. 2, 3, 4 eller 6 §, 2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om verksamheten ger upphov till avloppsvatten, 3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår, 4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår, 5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller 6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.	
	28.95.1		- Anläggning för produktion som omfattas av mer än två punkter ovan.	9 940 kr
	28.95.2		- Anläggning för produktion som omfattas av högst två punkter ovan.	4 970 kr
ELEKTRISKA ARTIKLAR				
17 kap 1 §	31.10	A	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.	124 250 kr
17 kap 2 §	31.20	B	Anläggning för att tillverka batterier eller ackumulatorer som inte innehåller kadmium, bly eller kvicksilver.	54 670 kr
17 kap 3 §	31.30	C	Anläggning för att tillverka eller reparera ljuskällor som innehåller kvicksilver.	5 964 kr
17 kap 4 §	31.40-i	A	Anläggning för att tillverka grafitelektroder genom bränning eller grafitisering.	144 130 kr
17 kap 5 §	31.50	A	Anläggning för att tillverka kol- eller grafitelektroder. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 §.	139 160 kr
17 kap 6 §	31.60	C	Anläggning för att tillverka elektrisk tråd eller elektrisk kabel.	14 910 kr
METALLBEARBETNING				

Motorer, turbiner och reaktorer				
18 kap 1 §	34.10	C	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.	14 910 kr
18 kap 2 §	34.20	C	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.	7 952 kr
Motorfordon				
18 kap 3 §	34.30	B	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 25 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 1 000 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton.	129 220 kr
18 kap 4 §	34.40	C	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 3 §.	74 550 kr
Järnvägsutrustning och flygplan				
18 kap 5 §	34.50	C	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning, 2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.	89 460 kr
Maskinell metallbearbetning				
18 kap 6 §	34.60	A	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning med en tillverkningsyta (utom yta för endast montering) större än 100 000 kvadratmeter.	129 220 kr
18 kap 7 §	34.70	B	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 20 kubikmeter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 3 eller 6 §. Med total tankvolym avses såväl volymen i ett fast centralt system för vätskor som volymen i lösa behållare som är kopplade antingen till metallbearbetningsmaskin eller till öppnade behållare som används för påfyllning av metallbearbetningsmaskin.	49 700 kr
18 kap 8 §	34.80	C	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 eller 10§. Med total tankvolym avses det samma som i 7 § andra stycket.	
	34.80.1		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 10 kubikmeter men högst 20 kubikmeter.	24 850 kr
	34.80.2		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 5 kubikmeter men högst 10 kubikmeter.	11 928 kr
	34.80.3		- Total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter men högst 5 kubikmeter.	7 952 kr
Skeppsvarv				

18 kap 10 §	35.20	C	Skeppsvarv.	7 952 kr
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL				
19 kap 1 §			Med förbrukning avses i detta kapitel lösningsmedelstillförseln minskad med den mängd som i tekniskt eller kommersiellt syfte återvinns för återanvändning där även återanvändning av lösningsmedel som bränsle ingår men inte lösningsmedel som slutligt hotskaffas som avfall	
19 kap 2 §	39.10-i	B	Anläggning för att appretera, trycka, bstryka, avfetta, vattenskyddsimpregnera, limma, måla, rengöra, impregnera eller på annat sätt ytbehandla material, föremål eller produkter, om förbrukningen av organiska lösningsmedel är mer än 150 kilogram per timme eller mer än 200 ton per kalenderår.	54 670 kr
19 kap 3 §	39.15	B	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 5 ton halogenerade organiska lösningsmedel, 2. mer än totalt 25 ton organiska lösningsmedel, 3. mer än 50 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av farmaceutiska produkter, eller 4. mer än 100 ton organiska lösningsmedel i tillverkning av lack, tryckfärg, lim eller andra beläggningspreparat. Vid tillämpningen av första stycket ska inte sådana organiska lösningsmedel medräknas som omfattas av förordningen (2007:846) om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen eller av föreskrifter som har meddelats med stöd av den förordningen. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §. Tillståndsplikten enligt första stycket 2 gäller inte sjukhus.	44 730 kr
19 kap 4 §	39.30	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrensning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer" (R40), "kan ge cancer" (R45), "kan ge ärftliga genetiska skador" (R46), "kan ge cancer vid inandning" (R49), "kan ge nedsatt fortplantningsförmåga" (R60) eller "kan ge fosterskador" (R61), eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", eller "reproduktionstoxicitet kategori 1B", 2. mer än 2 ton i annan ytrensning, 3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller 4. mer än 1 kilogram i kemtvätt. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.	9 940 kr
19 kap 5 §	39.35	C	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 eller 3 §.	4 970 kr

19 kap 6 §	39.50	C	Anläggning där det per kalenderår förbrukas 1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller 2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 39.50.1, 39.50.2 och 39.50.3.	9 940 kr
HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER				
20 kap 1 §	39.60	B	Anläggning för lagring eller annan hantering av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om anläggningen har kapacitet för lagring av mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle eller hantering av mer än 500 000 ton per kalenderår 2. andra kemiska produkter, om lagringen eller hanteringen omfattar mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle eller mer än 50 000 ton per kalenderår och produkterna a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet, eller 3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 200 000 ton vid ett och samma tillfälle.	24 850 kr
20 kap 2 §	39.70	C	Anläggning för lagring av 1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle 2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepad exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller	24 850 kr

			3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.	
		U	Hantering av mer än 100 ton petroleumprodukter eller kemiska produkter per kalenderår, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1 eller 2 §§:	
	39.70.1		mer än 50 000 ton	24 850 kr
	39.70.2		mer än 5 000 ton upp till 50 000 ton	11 928 kr
	39.70.3		mer än 1 000 ton upp till 5 000 ton	5 964 kr
	39.70.4		mer än 100 ton upp till 1 000 ton	3 976 kr
20 kap 3 §	39.80	B	Anläggning för lagring av mer än 50 miljoner normal kubikmeter naturgas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	14 910 kr
20 kap 4 §	39.90	C	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.	5 964 kr
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA				
21 kap 1 §			Med <i>avfall</i> och <i>farligt avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken och avfallsförordningen (2011:927).	
Anaerob biologisk behandling				
21 kap 2 §	40.01	B	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar mer än 3 000 megawattimmar biogas per kalenderår. Tillståndsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 29 kap. 65 §.	10 934 kr
21 kap 3 §	40.02	C	Anläggning som genom anaerob biologisk behandling av stallgödsel, grödor eller annat biologiskt material producerar biogas. Anmälningsplikten gäller även om stallgödseln är avfall och även om det material som inte är stallgödsel består av högst 500 ton icke-farligt avfall per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 2 §.	6 958 kr
Framställning av gas- och vätskeformiga bränslen				
21 kap 4 §	40.05-i	B	Anläggning för förgasning eller förvätskning av andra bränslen än kol där anläggningen har en kapacitet att överföra 20 megawatt tillförd bränsleeffekt eller mer.	14 910 kr
21 kap 5 §	40.15	B	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka mer än 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 4 § eller 12 kap. 1 eller 2 §.	10 934 kr
21 kap 6 §	40.20	C	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.	15 904 kr
Förbränning				

21 kap 8 §	40.40-i	A	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.	99 400 kr
21 kap 9 §	40.50-i	B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.	29 820 kr
21 kap 10 §	40.51	B	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.	24 850 kr
21 kap 11 §	40.60	C	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är anmälningspliktig enligt 12 § eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.	
	40.60.1		Total installerad tillförd effekt av mer än 10 megawatt, om inget annat bränsle används än eldningsolja eller bränslegas.	7 952 kr
	40.60.2		Total installerad tillförd effekt av mer än 2 megawatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.	5 964 kr
	40.60.3		Total installerad tillförd effekt av mer än 500 kilowatt men högst 2 megawatt, om inget annat bränsle än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas.	3 976 kr
21 kap 12 §	40.70	C	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.	11 928 kr
Vindkraft				
21 kap 13 §	40.90	B	Verksamhet med 1. två eller flera vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1. eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.	9 940 kr
21 kap 14 §	40.95	B	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1. eller	9 940 kr

			3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverken påbörjades. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 §.	
21 kap 15 §	40.100	C	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 13 eller 14 §.	3 976 kr
	40.100.1	U	Verksamhet med ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är lägre än 50 meter.	Timavgift
Värme- och kylanläggningar				
21 kap 16 §	40.110	C	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningssplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.	5 964 kr
21 kap 17 §	40.120	C	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.	5 964 kr

FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING				
23 kap 1 §	50.10	C	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.	
	50.10.1		- Tvättning av 1. fler än 15 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 1 000 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 5 000 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 3 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.	11 928 kr
	50.10.2		- Tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår..	7 952 kr
	50.10.3	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 1 500 personbilar per kalenderår, 2. färre än eller lika med 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. färre än eller lika med 500 tågvagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 250 andra motordrivna fordon per kalenderår.	3 976 kr
	50.10.4	U	Anläggning för tvättning av 1. fler än 500 personbilar per kalenderår, 2. fler än 50 andra motordrivna fordon per kalenderår.	1 988 kr
23 kap 2 §	50.20	C	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 20 kap. 1, 2 eller 3 §.	3 976 kr
	50.20.1		Anläggning där det per kalenderår hanteras mer än 500 men högst 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle.	1 988 kr
		U	Fordonsverkstäder överstigande 200 kvadratmeter. Med verkstadsyta avses den yta där fordon underhålls, lackeras eller repareras, samt ytor för kemikalie- och avfallsförvaring. Däremot avses inte ytor för förvaring av övriga reservdelar samt pann- eller kompressorrum:	
	50.20.2		Fordonsverkstad mer än 1500 kvadratmeter.	5 964 kr
	50.20.3		Fordonsverkstad mer än 500 men högst 1 500 kvadratmeter.	3 976 kr
	50.20.4		Fordonsverkstad mer än 200 men högst 500 kvadratmeter.	1 988 kr

HAMNAR OCH FLYGPLATSER				
Hamnar				
24 kap 1 §	63.10	B	Gäller för hamn där trafik medges för fartyg med en bruttodräktighet på mer än 1 350. Tillståndsplikten gäller inte 1. hamn för Försvarsmakten, eller 2. färjekaj med högst tio planerade fartygsanlöp per kalenderår.	39 760 kr
24 kap 2 §	63.20	C	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningssplikten gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt 1 §.	13 916 kr
Flygplatser				
24 kap 3 §	63.30	A	Civil flygplats med en instrumentbana som är längre än 1 200 meter. Tillståndsplikten gäller inte flygplats som är tillståndspliktig enligt 4 §.	
	63.30.1		- Mer än 5 000 landningar men högst 20 000 landningar per kalenderår.	59 640 kr
	63.30.2		- Högst 5 000 landningar per kalenderår.	29 820 kr
24 kap 4 §	63.40	B	Flottiljflygplats eller civil flygplats med infrastruktur för militär flygverksamhet, om instrumentbanan på flottiljflygplatsen eller den civila flygplatsen är längre än 1 200 meter.	44 730 kr
24 kap 5 §	63.50	C	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningssplikten gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 3 eller 4 §.	4 970 kr
Annan trafikinfrastruktur				
	63.50.1	U	Väganläggning i drift upplåten för allmän trafik, med en sammanlagd trafikmängd av mer än 100 miljoner fordonskilometer per kalenderår	74 550 kr
	63.50.2	U	Spåranläggning i drift för regional kollektivtrafik eller nationell person och/eller godstrafik med en sammanlagd spårledning över 30 kilometer.	44 730 kr
LABORATORIER				
25 kap 1 §	73.10	C	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningssplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånd- eller anmälningsspliktig enligt någon annan bestämmelse i denna förordning. 2. är tillstånd- eller anmälningsspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningsspliktiga enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.	14 910 kr
TANKRENGÖRING				
26 kap 1 §	74.10	B	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som i annan verksamhet än den egna används för förvaring eller transport av kemiska produkter och där någon kemisk produkt. a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller	14 910 kr

			b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B", "frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet".	
26 kap 2 §	74.20	C	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	11 928 kr
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD				
27 kap 1 §	85.10	C	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.	15 904 kr
27 kap 2 §	85.20	C	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.	9 940 kr
RENING AV AVLOPPSVATTEN				
28 kap 1 §	90.10	B	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.	79 520 kr
28 kap 2 §	90.11	B	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	39 760 kr
28 kap 3 §	90.15-i	B	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §.	15 904 kr
28 kap 4 §	90.16	C	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.	14 910 kr
	90.16.1	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 100 men högst 200 personekvivalenter.	9 940 kr
	90.16.2	U	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 25 men högst 100 personekvivalenter.	Timavgift
	90.16.3	U	Avloppsledningsnät, inklusive pumpstationer mm	Timavgift

AVFALL				
29 kap 1 §			Med <i>avfall</i> , <i>återvinna avfall</i> , <i>förbereda avfall för återanvändning</i> , <i>materialåtervinna avfall</i> , <i>bortskaffa avfall</i> , <i>samla in avfall</i> och <i>uttjänt bil</i> avses i detta kapitel detsamma som i 15 kap. miljöbalken.	
29 kap 2 §			Med <i>farligt avfall</i> och <i>deponering</i> avses i detta kapitel detsamma som i avfallsförordningen (2011:927).	
29 kap 3 §			Med <i>inert avfall</i> avses i detta kapitel detsamma som i 3 a § förordningen (2001:512) om deponering av avfall.	
29 kap 4 §			Med <i>förbränningsanläggning</i> och <i>samförbränningsanläggning</i> avses i detta kapitel detsamma som i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	
Förbränning				
29 kap 5 §	90.180-i	A	Samförbränningsanläggning där avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.	
	90.180-i1		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.	198 800 kr
	90.180-i2		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.	79 520 kr
	90.180-i3		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	59 640 kr
29 kap 6 §	90.181-i	A	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.	
	90.181-i1		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.	198 800 kr
	90.181-i2		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.	79 520 kr
	90.181-i3		- Den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	59 640 kr
29 kap 7 §	90.190	B	Samförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn men högst 2 500 ton per kalenderår.	31 808 kr
29 kap 8 §	90.191	B	Avfallsförbränningsanläggning där farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.	31 808 kr
29 kap 9 §	90.200-i	A	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	119 280 kr
29 kap 10 §	90.201-i	A	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	119 280 kr

Taxebilaga 2

29 kap 11 §	90.210-i	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	79 520 kr
29 kap 12 §	90.211-i	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 3 ton per timme, eller 2. mer än 18 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	79 520 kr
29 kap 13 §	90.212-i	B	Samförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.	22 862 kr
29 kap 14 §	90.213-i	B	Avfallsförbränningsanläggning där animaliskt avfall förbränns om den tillförda mängden avfall är 1. mer än 10 ton per dygn, eller 2. mer än 2 500 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.	22 862 kr
29 kap 15 §	90.220	B	Samförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	
	90.220.1		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.	22 862 kr
	90.220.2		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	12 922 kr
	90.220.3		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.	6 958 kr
29 kap 16 §	90.221	B	Avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns, om den tillförda mängden avfall är 1. högst 3 ton per timme, eller 2. mer än 50 ton men högst 18 000 ton per kalenderår. I den tillförda mängden inräknas inte rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	
	90.221-1		- Den tillförda mängden avfall är större än 10 000 ton men högst 18 000 ton per kalenderår.	22 862 kr
	90.221-2		- Den tillförda mängden avfall är större än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	12 922 kr
	90.221-3		- Den tillförda mängden avfall är större än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.	6 958 kr

29 kap 17 §	90.230	C	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	3 976 kr
	90.230.1	U	Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår. Punkten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1-3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.	1 988 kr
Deponering				
29 kap 18 §	90.271	B	Uppläggning av muddermassa 1. på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa, eller 2. i större mängd än 1 000 ton.	
	90.271.1		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd än 2 500 ton.	15 904 kr
	90.271.2		- Där föroreningsrisken inte endast är ringa, eller i större mängd är 1 000 ton men högst 2 500 ton.	7 952 kr
29 kap 19 §	90.281	C	Deponering av icke-farliga muddermassor på land längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från. om 1. mängden massor är högst 1 000 ton, eller 2. föroreningsrisken endast är ringa.	2 982 kr
29 kap 20 §	90.290-i	A	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.	119 280 kr
29 kap 21 §	90.300-i	B	Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om 1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller 2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 20 §.	
	90.300-i1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.	55 664 kr
	90.300-i2		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.	31 808 kr
	90.300-i3		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	19 880 kr
29 kap 22 §	90.310	B	Deponering av icke-farligt avfall. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 18, 19, 20 eller 21 §.	
	90.310.1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår.	55 664 kr
	90.310.2		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	31 808 kr
	90.310.3		- Den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår.	19 880 kr

29 kap 23 §	90.320-i	A	Deponering av farligt avfall, om deponin tillförs mer än 10 000 ton farligt avfall per kalenderår.	
	90.320-i1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår.	119 280 kr
	90.320-i2		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.	79 520 kr
	90.320-i3		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår	49 700 kr
29 kap 24 §	90.330-i	B	Deponering av farligt avfall, om 1. den tillförda mängden farligt avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. mängden farligt avfall som deponeras är mer än 25 000 ton. Tillståndsplikten gäller inte om deponeringen är tillståndspliktig enligt 23 §.	31 808 kr
29 kap 25 §	90.340	B	Deponering av farligt avfall, om deponeringen inte är tillståndspliktig enligt 23 eller 24 §.	
	90.340.1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.	31 808 kr
	90.340.2		- Den tillförda mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.	25 844 kr
29 kap 26 §	90.341	C	Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.	1 988 kr
	90.341.1	U	Anläggning för deponering av avfall som avslutats före 2001-07-16 där kontrollprogram är fastställt.	2 982 kr
	90.341.2	U	Sluttäckt deponi som inte omfattas av anmälningsplikt enligt 26 §.	Timavgift
Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet				
29 kap 27 §	90.381	B	1. Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 500 ton men högst 2 500 ton per kalenderår, eller 2. Bortskaffning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandling är anmälningspliktig enligt 38 §.	19 880 kr
29 kap 28 §	90.383	B	Behandling av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är anmälningspliktig enligt 67 §.	8 946 kr
29 kap 29 §	90.391	C	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning	5 964 kr
Biologisk behandling				
29 kap 30 §	90.161	B	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling om avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och 1. den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 18 750 ton per kalenderår, eller 2. om behandlingen enbart sker genom anaerob biologisk nedbrytning och den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 25 000 ton per kalenderår	59 640 kr

			Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen 1. är tillståndspliktig enligt 66 §, eller 2. är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §	
29 kap 31 §	90.171	C	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår. eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 21 kap. 2 eller 3 §	
	90.171.1		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 100 ton men högst 500 ton per kalenderår.	7 952 kr
	90.171.2		- Den tillförda mängden annat avfall än park- och trädgårdsavfall är mer än 10 ton men högst 100 ton per kalenderår.	3 976 kr
	90.171.3		- Den tillförda mängden park- och trädgårdsavfall är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår.	994 kr
	90.17001	U	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 10 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.	Timavgift
Animaliskt avfall				
29 kap 32 §	90.241-i	B	Behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår.	
	90.241-i1		- behandla mer än 10 000 ton animaliskt avfall.	24 850 kr
	90.241-i2		- behandla mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton animaliskt avfall.	994 kr
29 kap 33 §	90.251	C	Yrkesmässigt behandla animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.	11 928 kr
Återvinning för anläggningsändamål				
29 kap 34 §	90.131	B	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken inte endast är ringa.	
	90.131.1		- Mer än 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.	15 904 kr
	90.131.2		- Mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.	12 922 kr
	90.131.3		- Mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.	8 946 kr
	90.131.4		- Mer än 50 ton men högst 1 000 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.	7 952 kr
	90.131.5		- Högst 50 ton totalt upplagda massor på en och samma sammanhängande plats.	6 958 kr

29 kap 35 §	90.141	C	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.	2 982 kr
Uppgrävda massor				
29 kap 36 §	90.361	B	Behandling av farligt avfall som utgörs av uppgrävda massor, om mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 25 eller 37 §.	39 760 kr
29 kap 37 §	90.370	C	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om behandlingen pågår under högst en tolv månadersperiod och inte är tillståndspliktig enligt 21, 22, 23, 24 eller 25 §.	15 904 kr
Konvertering av smittförande avfall				
29 kap 38 §	90.382	C	Konvertera smittförande avfall på ett sjukhus	Timavgift
Avvattnings				
29 kap 39 §	90.375	C	Avvattnings av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton	15 904 kr
Mekanisk bearbetning och sortering				
29 kap 40 §	90.100	B	Återvinning av mer än 10 000 ton icke-farligt avfall per kalenderår genom mekanisk bearbetning. Tillståndsplikten gäller inte	
	90.100.1		1. för att genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. om återvinningen är tillståndspliktig enligt 65 §. - Den hanterade avfallsmängden är större än 50 000 ton per kalenderår.	79 520 kr
	90.100.2		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton men högst 50 000 ton per kalenderår.	39 760 kr
29 kap 41 §	90.110	C	1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.	
	90.110.1		- Den hanterade avfallsmängden är större än 5 000 ton men högst 10 000 ton avfall per kalenderår.	14 910 kr
	90.110.2		- Den hanterade avfallsmängden är högst 5 000 ton avfall per kalenderår.	11 928 kr
	90.110.3		- Tillfällig krossning/återvinning för byggnads- eller anläggningsändamål	6 958 kr
29 kap 42 §	90.70	B	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är mer än 10 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte för att sortera avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.	
	90.70.1		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 75 000 ton per kalenderår.	29 820 kr
	90.70.2		- Den hanterade avfallsmängden är mer än 10 000 ton men högst 75 000 ton per kalenderår	19 880 kr
29 kap 43 §	90.80	C	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är	8 946 kr

			1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.	
	90.80.1	U	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är högst 1 000 ton per kalenderår.	994 kr
Elavfall				
29 kap 44 §	90.90	C	Yrkesmässigt sortera, demontera eller på annat sätt behandla avfall som utgörs av elektriska eller elektroniska produkter innan ytterligare behandling. Anmälningssplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.	8 946 kr
Uttjänta fordon				
29 kap 45 §	90.119	B	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna sådana uttjänta motordrivna fordon som inte omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186). Tillståndsplikten gäller inte om återvinningen är anmälningsspliktig enligt 46 § 2.	
	90.119.1		- Den hanterade avfallsmängden är större än 10 000 ton per kalenderår.	19 880 kr
	90.119.2		- Den hanterade avfallsmängden är högst 10 000 ton per kalenderår.	15 904 kr
29 kap 46 §	90.120	C	Tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna 1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.	7 952 kr
Förberedelse för återanvändning				
29 kap 47 §	90.29	C	Förbereda avfall för återanvändning	Timavgift
Lagring som en del av att samla in avfall				
29 kap 48 §	90.30	B	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.	
	90.30.1		1. mer än 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 100 000 ton i andra fall.	14 910 kr
	90.30.2		1. mer än 150 000 ton men högst 300 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 50 000 ton men högst 100 000 ton i andra fall.	10 934 kr
	90.30.3		1. mer än 30 000 ton men högst 150 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton men högst 50 000 ton i andra fall.	8 946 kr
29 kap 49 §	90.40	C	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är	7 952 kr

			1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.	
	90.40.1	U	Lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är högst 10 ton.	1 988 kr
	90.40.2	U	Återvinningsplatser för producentavfall (förpackningar) avsedda för allmänheten	1 988 kr
29 kap 50 §	90.50	B	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall.	
	90.50.1		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton	14 910 kr
	90.50.2		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 6. mer än 10 ton men högst 50 ton annat farligt avfall.	11 928 kr
	90.50.3		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 25 ton men högst 50 ton olja, eller 6. mer än 5 ton men högst 10 ton annat farligt avfall.	10 934 kr
	90.50.4		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 15 ton men högst 25 ton olja, eller 6. mer än 2,5 ton men högst 5 ton annat farligt avfall.	7 952 kr
	90.50.5		- Om mängden farligt avfall vid något tillfälle uppgår till 1. mer än 5 ton men högst 15 ton olja, 2. mer än 30 ton men högst 50 ton blybatterier, 4. mer än 30 ton men högst 50 ton impregnerat trä, eller 6. mer än 1 ton men högst 2,5 ton annat farligt avfall.	5 964 kr
29 kap 51 §	90.60	C	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.	3 976 kr
	90.60.1	U	Lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är	994 kr

1. högst 200 kilogram och utgörs av olja, 2. högst 1 500 kilogram och utgörs av blybatterier, 3. högst 1 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. högst 200 kilogram och utgörs av impregnerat trä, 5. högst 200 kilogram i andra fall.					
Långtidslagring, djupt bergförvar och underjordsförvar					
29 kap 52 §	90.454-i	A	Underjordsförvara mer än 50 ton farligt avfall.		25 844 kr
29 kap 53 §	90.455	A	Permanent lagring av kvicksilveravfall med minst 0,1 viktprocent kvicksilver i djupt bergförvar. Tillståndsplikten gäller inte om lagringen är tillståndspliktig enligt 52 §.		25 844 kr
29 kap 54 §	90.457	A	Underjordsförvara högst 50 ton farligt avfall.		16 898 kr
29 kap 55 §	90.458	B	Underjordsförvara icke-farligt avfall		19 880 kr
Lagring i avvaktan på återvinning eller bortskaffande					
29 kap 56 §	90.408-i	B	Lagring av farligt avfall i avvaktan på sådan behandling som kräver tillstånd enligt 5, 6, 7, 8 eller 67 §, om mängden avfall vid något tillfälle är mer än 50 ton.		11 928 kr
Fartygsåtervinning					
29 kap 57 §	90.451	A	Återvinning av avfall genom sådant yrkesmassigt omhändertagande av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG, i den ursprungliga lydelsen		29 820 kr
	90.451.1	U	Anläggning eller verksamhet för att återvinna avfall genom skrotning av uttjänta fartyg som inte omfattas av 29 kap. 57§. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt någon annan punkt i 29 kap. Miljöprövningsförordningen (SES 2013:251)		1 988 kr

Radioaktivt avfall				
29 kap 58 §	90.460	A	Behandling av högaktivt radioaktivt avfall, slutförvara radioaktivt avfall eller lagra radioaktivt avfall.	23 856 kr
29 kap 59 §	90.470	A	Bearbeta, lagra, slutförvara eller på annat sätt hantera använt kärnbränsle, kärnavfall eller annat radioaktivt avfall enligt lagen (1984:3) om kärntechnisk verksamhet eller strålskyddslagen (1988:220), om hanteringen inte är tillståndspliktig enligt 58 §.	23 856 kr
Lagring och avskiljning av koldioxid				
29 kap 60 §	90.480	A	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är mer än 100 000 ton	31 808 kr
29 kap 61 §	90.485	B	Anläggning för geologisk lagring av koldioxid, om mängden koldioxid som är planerad att lagras är högst 100 000 ton	26 838 kr
29 kap 62 §	90.500-i	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från industriutsläppsverksamheter som beskrivs i 1 kap 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250)	26 838 kr
29 kap 63 §	90.510	B	Avskiljning av koldioxidströmmar för geologisk lagring av koldioxid från anläggningar som inte är tillståndspliktiga enligt 62 §	26 838 kr
29 kap 64 §	90.520	C	Borrning i syfte att bedöma om en plats är lämplig för geologisk lagring av koldioxid	Timavgift
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande				
29 kap 65 §	90.406-i	B	Återvinna eller både återvinna och bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. behandling innan förbränning eller samförbränning 3. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 4. behandling av slagg eller aska. Om behandlingen enbart avser anaerob biologisk nedbrytning gäller tillståndsplikten endast om den tillförda mängden avfall är mer än 100 ton per dygn eller mer än 25 000 ton per kalenderår.	Timavgift
29 kap 66 §	90.405-i	B	Bortskaffa icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton per dygn eller mer än 12 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. behandling innan förbränning eller samförbränning 4. behandling i anläggning för fragmentering av metallavfall, eller 5. behandling av slagg eller aska.	Timavgift
29 kap 67 §	90.435-i	A	Återvinna eller bortskaffa farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 10 ton per dygn eller mer än 2 500 ton per kalenderår och verksamheten avser 1. biologisk behandling, 2. fysikalisk-kemisk behandling, 3. materialåtervinning av lösningsmedel 4. materialåtervinning av oorganiskt material, utom metaller och metallföreningar,	

			5. regenerering av syror eller baser, 6. återvinning av komponenter som används till att minska föroreningar, 7. återvinning av katalysatorer 8. omräffinerig eller annan behandling för återanvändning av olja, 9. invallning, 10. sammansmältning eller blandning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan avfallet behandlas enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf. eller 11. omförpackning innan behandling i en samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning eller innan behandling av avfall enligt någon av de andra punkterna i denna paragraf.	
	90.435-i1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.	Timavgift
	90.435-i2		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.	Timavgift
	90.435-i3		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	Timavgift
29 kap 68 §	90.410	A	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	89 460 kr
29 kap 69 §	90.420	B	Behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 100 000 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	
	90.420.1		- Den tillförda mängden avfall är mer än 20 000 ton men högst 100 000 ton per kalenderår.	39 760 kr
	90.420.2		- Den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 20 000 ton per kalenderår.	29 820 kr
	90.420.3		- Den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	19 880 kr
	90.420.4		- Den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår.	14 910 kr
	90.420.5		- Den tillförda mängden avfall är mer än 500 ton men högst 1 000 ton per kalenderår.	9 940 kr
29 kap 70 §	90.430	C	Yrkesmässigt behandla av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om behandlingen är anmälningss- eller tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	3 976 kr

29 kap 71 §	90.440	A	Behandling av farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	
	90.440.1		- den tillförda mängden avfall är mer än 25 000 ton per kalenderår.	54 670 kr
	90.440.2		- den tillförda mängden avfall är mer än 10 000 ton men högst 25 000 ton per kalenderår.	44 730 kr
	90.440.3		- den tillförda mängden avfall är mer än 2 500 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	29 820 kr
29 kap 72 §	90.450	B	Yrkesmässigt behandla farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 2 500 ton per kalenderår. Tillståndsplikten gäller inte om behandlingen är tillståndspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.	
	90.450.1		- den tillförda mängden avfall är mer än 1 000 ton men högst 2 500 ton per kalenderår	11 928 kr
	90.450.2		- den tillförda mängden avfall är mer än 50 ton men högst 1 000 ton per kalenderår	9 940 kr
	90.450.3		- den tillförda mängden avfall är högst 50 ton per kalenderår	7 952 kr
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR				
30 kap 1 §	92.10	B	Skjutfält för skjutning med grovkalibriga vapen (kaliber större än 20 millimeter) eller för sprängningar av ammunition, minor eller andra sprängladdningar.	6 958 kr
30 kap 2 §	92.20	C	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.	
	92.20.1		- Mer än 100 000 skott per kalenderår.	5 964 kr
	92.20.2		- Mer än 20 000 skott men högst 100 000 skott per kalenderår.	3 976 kr
	92.20.3		- Mer än 5 000 skott men högst 20 000 skott per kalenderår.	Timavgift
30 kap 3§	92.30	C	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.	3 976 kr
TEXTILTVÄTTERIER				
31 kap 1 §	93.10	C	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn. Anmälningssplikten gäller inte om 1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 28 kap. 1 eller 2 §, eller 2. verksamheten är anmälningsspliktig enligt 19 kap. 4 §.	14 910 kr
	93.10.1	U	Tvätterier för mer än 2 ton tvättgods per dygn om utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är tillståndspliktigt enligt 90.10.	9 940 kr
	93.10.2	U	Tvätterier för högst 2 ton tvättgods per dygn.	Timavgift

BEGRAVNINGSVERKSAMHET				
32 kap 1 §	93.20	B	Krematorium.	11 928 kr
ÖVRIGA MILJÖFARLIGA VERKSAMHETER				
Lackering m.m.				
100.1	U	Förbrukning av mer än 20 ton färg eller lack eller mer än 10 ton pulver per kalenderår.	5 964 kr	
100.2	U	Förbrukning av minst 4 men högst 20 ton färg eller lack eller minst 2 men högst 10 ton pulver per kalenderår.	2 982 kr	
Verkstads- och monteringsindustri				
136.11	U	Verkstads-/monteringsindustri med mer än 1000 kvadratmeter verkstadsyta (inklusive yta för montering): mer än 10 000 kvadratmeter verkstadsyta	34 790 kr	
136.12	U	mer än 5 000 och upp till 10 000 kvadratmeter verkstadsyta	15 904 kr	
136.13	U	mer än 1 000 och upp till 5 000 kvadratmeter verkstadsyta	6 958 kr	

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Indexuppräknings av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer; höjning av timavgift

Mhn 2017:3612

Sammanfattning

Av 5 § Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer följer att kommunen får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att timtaxan för 2018 ska höjas från nuvarande 968 kr till 994 kr.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-10-02

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till kommunfullmäktige

- Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer indexuppräknas efter ändring i arbetskostnadsindex. Timtaxan höjs från 968 kr till 994 kr. Höjningen ska gälla fr.o.m. 2018-01-01.

Ärendet

I Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer har kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt för indexuppräknings av timtaxa till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Enligt taxans föreskrifter 5 § får miljö- och hälsoskyddsnämnden för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret.

I en dom från Mark- och miljödomstolen i Vänersborg (meddelad 2017-04-21, mål nr M 473-17) har domstolen underkänt en beslutsordning i Skövde kommun där kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt till Miljönämnden Östra Skaraborg att höja avgifter i taxa enligt index. Enligt Mark- och miljö-

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se
Fax diarief 036-10 77 86

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

domstolen finns inte lagstöd för fullmäktige att delegera beslutsrätt för indexuppräknings av taxa till underställd nämnd. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. I avvaktan på slutligt avgörande i målet är SKL:s rekommendation till landets kommuner att varje indexuppräkning ska beslutas av fullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansluter sig till SKL:s rekommendation och föreslår att kommunfullmäktige beslutar om indexuppräkning av timtaxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn enligt lagen om sprängämnesprekursorer.

Som ovan följer av taxans föreskrifter 5 § får kommunen för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. De tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex inom privata sektorn, AKI, räknat fram till mars månad året före avgiftsåret 2018 innebär en ökning om 2,7 %. Från nuvarande timavgift på 968 kr leder det till en höjning med 26 kr. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att timtaxan för 2018 ska höjas från 968 kr till 994 kr.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Indexuppräknings av taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över solarieverksamhet inom Jönköpings kommun; höjning av timavgift

Mhn 2017:3613

Sammanfattning

Av 5 § Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över solarieverksamhet inom Jönköpings kommun följer att kommunen får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att timtaxan för 2018 ska höjas från nuvarande 968 kr till 994 kr.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-10-02

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till kommunfullmäktige

- Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över solarieverksamhet inom Jönköpings kommun indexuppräknas efter ändring i arbetskostnadsindex. Timtaxan höjs från 968 kr till 994 kr. Höjningen ska gälla fr.o.m. 2018-01-01.

Ärendet

I Taxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över solarieverksamhet inom Jönköpings kommun har kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt för indexuppräknings av timtaxa till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Enligt taxans föreskrifter 5 § får miljö- och hälsoskyddsnämnden för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret.

I en dom från Mark- och miljödomstolen i Vänersborg (meddelad 2017-04-21, mål nr M 473-17) har domstolen underkänt en beslutsordning i Skövde kommun där kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt till Miljönämnden Östra Skaraborg att höja avgifter i taxa enligt index. Enligt Mark- och miljö-

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se
Fax diariet 036-10 77 86

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

domstolen finns inte lagstöd för fullmäktige att delegera beslutsrätt för indexuppräknings av taxa till underställd nämnd. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. I avvaktan på slutligt avgörande i målet är SKL:s rekommendation till landets kommuner att varje indexuppräknings ska beslutas av fullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansluter sig till SKL:s rekommendation och föreslår att kommunfullmäktige beslutar om indexuppräknings av timtaxa för miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsyn över solarieverksamhet inom Jönköpings kommun.

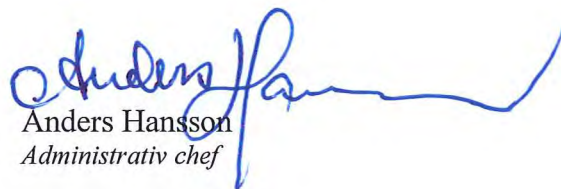
Som ovan följer av taxans föreskrifter 5 § får kommunen för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. De tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex inom privata sektorn, AKI, räknat fram till mars månad året före avgiftsåret 2018 innebär en ökning om 2,7 %. Från nuvarande timavgift på 968 kr leder det till en höjning med 26 kr. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att timtaxan för 2018 ska höjas från 968 kr till 994 kr.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Indexuppräknings av taxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel; höjning av timavgift

Mhn 2017:3614

Sammanfattning

Av 4 § Taxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel följer att kommunen får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att kommunfullmäktige beslutar att timtaxan för 2018 ska höjas från nuvarande 1 220 kr till 1 253 kr.

Beslutsunderlag

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-10-02

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

Förslag till kommunfullmäktige

- Taxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel indexuppräknas efter ändring i arbetskostnadsindex. Timtaxan höjs från 1 220 kr till 1 253 kr. Höjningen ska gälla fr.o.m. 2018-01-01.

Ärendet

I Taxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel har kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt för indexuppräknings av timtaxa till miljö- och hälsoskyddsnämnden. Enligt taxans föreskrifter 4 § får miljö- och hälsoskyddsnämnden för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret.

I en dom från Mark- och miljödomstolen i Vänersborg (meddelad 2017-04-21, mål nr M 473-17) har domstolen underkänt en beslutsordning i Skövde kommun där kommunfullmäktige delegerat beslutsrätt till Miljönämnden Östra Skaraborg att höja avgifter i taxa enligt index. Enligt Mark- och miljödomstolen finns inte lagstöd för fullmäktige att delegera beslutsrätt för indexuppräknings av taxa till underställd nämnd. Domen är överklagad till Mark- och miljööverdomstolen. I avvaktan på slutligt avgörande i målet är

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se
Fax diariet 036-10 77 86

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

SKL:s rekommendation till landets kommuner att varje indexuppräknings ska beslutas av fullmäktige.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden ansluter sig till SKL:s rekommendation och föreslår att kommunfullmäktige beslutar om indexuppräknings av timtaxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel.

Som ovan följer av 4 § Taxa för Jönköpings kommuns offentliga kontroll av livsmedel får kommunen för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i taxan fastställd timavgift med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex för tjänstemän inom privat sektor (AKI, totalindex) räknat fram till den 1 mars året före avgiftsåret. De tolv senaste månadernas förändring i arbetskostnadsindex inom privata sektorn, AKI, räknat fram till mars månad året före avgiftsåret 2018 innebär en ökning om 2,7 %. Från nuvarande timavgift på 1 220 kr leder det till en höjning med 33 kr. Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslår att timtaxan för 2018 ska höjas från 1 220 kr till 1 253 kr.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Ärenden

Pln 2017:3612-3614

Arbetskostnadsindex för tjänstemän, privat sektor (AKI) efter tabellinnehåll och månad

Prellminärt, 2008M01=100

2016M03	2016M04	2016M05	2016M06	2016M07	2016M08	2016M09	2016M10	2016M11	2016M12	2017M01	2017M02	2017M03
123,1	123,7	123,6	123,7	123,6	123,9	124,6	125,3	125,8	126	126,3	126,5	126,4

Procentuell förändring mars 2016- mars 2017.

2,7%

Undertecknad från

Ekonomiavdelningen,

Stadskontoret, 2017-06-09

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2017-04-21
meddelad i
Vänerns borg

Mål nr M 473-17

KLAGANDE

Barbro Adamsson
Kråk Solhaga 1
546 91 Karlsborg

MOTPART

Miljönämnden Östra Skaraborg (Skövde)
Skövde kommun
541 83 Skövde

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2017-01-31 i ärende nr 505-30986-2016, se bilaga 1

SAKEN

Avgift för tillsyn av avloppsanläggning på fastigheten Stenkullen 1:8 i Karlsborgs kommun

DOMSLUT

Med ändring av underinstansernas beslut fastställer mark- och miljödomstolen att tillsynsavgiften ska bestämmas till 2 670 kronor.

Dok.Id 357070

Postadress

Box 1070
462 28 Vänerns borg

Besöksadress

Hamngatan 6

Telefon

0521-27 02 00

Telefax

0521-27 02 80

E-post: mmd.vanersborg@dom.se

Expeditionstid

måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND

Miljönämnden Östra Skaraborg i Skövde kommun beslutade den 24 augusti 2016 att debitera Barbro Adamsson en avgift om 2 760 kr för nedlagd handläggningstid för planerad tillsyn av avloppsanläggning på fastigheten Stenkullen 1:8 i Karlsborgs kommun. Beslutet överklagades, vilket överklagande länsstyrelsens sedemera avslog.

YRKANDEN M.M.

Barbro Adamsson har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, sätter ned avgift för tillsyn av avloppsanläggning på fastigheten Stenkulla 1:8 i Karlsborgs kommun. Till stöd för sitt yrkande anförs att avgiften bör sättas ned då hon har en låg pension.

Miljönämnden Östra Skaraborg bestrider bifall till överklagandet och anför i huvudsak följande. Miljönämnden Östra Skaraborg anser att en kommun har rätt att delegera beslutanderätten till nämnden enligt kommunallagen att höja taxans avgifter enligt index som framgår av taxan.

Miljönämnden Östra Skaraborg har fakturerat en fast avgift enligt miljöbalkenstaxa för tillsyn av enskilt avlopp (inventering). Fakturering är ren verkställighet. Summan är rimlig för det arbete som utförts. Innan nämnden utförde denna tillsyn gavs fastighetsägaren tillfälle att själv lämna uppgifter eller ansöka om tillstånd till ny avloppsanläggning.

DOMSKÄL

Kommunfullmäktige har den 28 september 2015, KF 135, antagit taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område. I beslutet har kommunfullmäktige delegerat beslutanderätten till den kommunala nämnden, Miljönämnden Östra Skaraborg att höja taxans avgifter enligt ett index, se § 4 KF § 135. Nämnden har därefter den 2 december 2015 MN § 57, antagit beslut om årlig höjning av taxor.

Den fråga domstolen först har att pröva är huruvida nämndens beslut om höjning av taxan haft stöd i lag.

Kommunernas rätt att ta ut avgifter framgår av 8 kap 3 b § kommunallagen (SFS 1991:900, KL). Bestämmelsen innebär att kommuner får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster och nyttigheter som kommuner är skyldiga att tillhandahålla får avgifter tas ut bara om det är särskilt föreskrivet. Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet, enligt miljöbalken, återfinns i 27 kap 1 § andra stycket miljöbalken (SFS 1998:808, MB). Bestämmelsen uppställer ett generellt bemyndigande till kommunfullmäktige, med de begränsningar som följer bland annat av självkostnadsprincipen enligt 8 kap 3 c § KL, att meddela föreskrifter om avgift för tillsyn enligt miljöbalken.

Av 3 kap. 10 § KL framgår att fullmäktige får uppdra åt en nämnd att i fullmäktiges ställe besluta i ett visst ärende eller en viss grupp av ärenden. Ärenden som anges i 3 kap. 9 § första stycket KL eller som enligt lag eller annan författning ska avgöras av fullmäktige får dock inte delegeras till nämnderna. I den allmänna motiveringen i förarbetena till kommunallagen (prop. 1990/91:117 s. 47 f) anförs att fullmäktige beslutar om alla förmögenhetsförfoganden som har en direkt kommunalekonomisk betydelse. "Detta hindrar dock inte att det finns ett visst utrymme för att delegera en del uppgifter, som inte bedöms så viktiga att de bör förbehållas fullmäktige." Vidare heter det att det i princip är fullmäktige som utövar den kommunala avgiftsrätten. "Detta hänger samman med att avgiftsnivån kan påverka skatteuttaget." I specialmotiveringen (prop. 1990/91:117 s. 158 f) till 3 kap 10 § KF uttalas följande. *Reglerna innebär att fullmäktige efter egen bedömning får avgöra i vilken omfattning delegering bör äga rum. En begränsning finns dock. Om det anges i en författning att en viss uppgift ankommer på fullmäktige, får en sådan uppgift inte delegeras. Det kan t.ex. gälla beslut om att anta vissa planer och beslut om lokala föreskrifter.* Det sagda innebär, enligt domstolens mening, att även om 3 kap 9 § KF inte hindrar en delegation, får fullmäktige inte delegera om det i en författning särskilt anges att fullmäktige ska fatta beslut. Då kommunfullmäktige inte har möjlighet att delegera beslutanderätt i ärenden som enligt lag eller annan författning ska avgöras

av fullmäktige, har de avgiftshöjningar som nämnden antagit tillkommit utan lagstöd. Att nämnden antagit sitt beslut med stöd av fullmäktigebeslut samt att nämnden iakttagit de riktlinjer som uppställts i beslutet ändrar inte denna bedömning.

Vid sådana förhållanden ska grundfaktorn som fullmäktige antagit i beslut KF § 135 utgöra grunden för beräkning av avgiften. Enligt nämnda beslut framgår att grundfaktorn enligt taxans § 6 är 890 kronor. Av taxan framgår vidare att grundfaktorn ska räknas upp tre gånger vilket innebär att avgiften totalt blir 2 670 kr. Med endast denna ändring ska överklagandet i övrigt avslås. Vad klagande i övrigt anfört om nedsättning av avgiften föranleder ingen annan bedömning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 12 maj 2017 .

Ove Järvholm

Jolanta Green

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Ove Järvholm, ordförande, och tekniska rådet Jolanta Green. Föredragande har varit beredningsjuristen Osman Djibril.

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTERGÖTLANDS LÄN

BESLUT
2017-01-31

Diarienummer
505-30986-2016 E

Sida
1(3)

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
R8

INKOM: 2017-02-07
MÅLNR: M 473-17
AKTBIL: 3

Rättsenheten
Anne Persson
Länsjurist

Klagande
(delgivningskvitto)

Barbro Adamsson
Kråk Solhaga 1
546 91 Karlsborg

Överklagande av beslut enligt miljöbalken avseende tillsynsavgift på fastigheten Stenkullen 1:8 i Karlsborgs kommun

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen avslår överklagandet.

Ink.

2017-02-07
Akt. M 473-17
Aktbil. 3

Redogörelse för ärendet

Miljönämnden östra Skaraborg i Skövde kommun (nämnden) beslutade på delegation den 24 augusti 2016, dnr 2015-6798, genom fakturanummer 4240910, att debitera Barbro Adamsson en avgift om 2 760 kronor för nedlagd handläggningstid för planerad tillsyn av avloppsanläggning på fastigheten Stenkullen 1:8 i Karlsborgs kommun.

Barbro Adamsson (klagande) har överklagat nämndens beslut anför i huvudsak följande. Hon anser att fakturan är orimligt hög med tanke på den korta stund som tillsynen tog. Även om en del "pappersarbete" ingick. Hon är pensionär och har en låg pension. Möjligen kan hon tänka sig ett betydligt mindre belopp.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Tillämpliga bestämmelser m.m.

Enligt 26 kap. 1 § MB ska tillsynsmyndigheten utöva tillsyn på eget initiativ eller efter anmälan för att i nödvändig utsträckning kontrollera och vidta åtgärder så att bland annat miljöbalken efterlevs. Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken. Dessutom ska villkorens tillräcklighet fortlöpande granskas.

Av 27 kap. 1 § MB följer att kommunfullmäktige får meddela föreskrifter om avgifter för kommunens kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken. I avgiften kan ingå kostnader för diverse avgiftsmoment, exempelvis granskning av rapporter, besiktning, inventering, resa, undersökning och administrativt arbete.

Kommunfullmäktige har den 28 september 2015, § 135, fastställt taxa gällande miljöbalken för miljönämnden i Karlsborgs kommun, nedan kallad taxan.

Enligt 2 § 3 punkten och 19 § taxan ska avgift betalas för handläggning och andra åtgärder vid tillsyn i övrigt form av timavgift genom att den faktiskt nedlagda handläggningstiden i ärendet multipliceras med grundfaktorn eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxebilaga 1.

I taxebilaga 1 anges att avgift fås fram genom att tilldelad debiteringsfaktor multipliceras med grundfaktorn i 6 § i taxan. I taxebilaga 1, under avsnittet om miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken, anges vidare att för planerad tillsyn av avloppsanläggning är debiteringsfaktorn 3 per ärende.

Enligt 6 § taxan är grundfaktorn 890 kronor före indexuppräkning. Timtaxan har den 2 december 2015 indexuppdaterats med 3,1 % enligt det preliminära arbetskostnadsindexet för tjänstemän inom privata sektorn (AKI, totalindex), vilket ger en summa om 920 kronor i grundfaktor för avgift år 2016.

Enligt 20 § taxan ska tillsynsavgiften betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller av den som genom en åtgärd föranleder avgiften.

I 22 § taxan anges att om särskilda skäl föreligger får avgiften sättas ned eller efterskänkas.

Länsstyrelsens bedömning

Av handlingarna i ärendet framgår att nämnden har bedrivit planerad tillsyn av den enskilda avloppsanläggningen på fastigheten Stenkullen 1:8 i Karlsborgs kommun. Kontroll har skett av avloppsanläggningens funktionsduglighet. Tillsynen har resulterat i att nämnden den 22 juli 2016 har meddelat klagande att den aktuella anläggningen inte uppfyller dagens krav på rening.

Enligt 26 kap. 1 § MB föreligger en skyldighet för kommunerna att utöva tillsyn på det sätt som nu har skett. Kommunerna har bemyndigats att genom kommunfullmäktige anta föreskrifter som närmare anger förutsättningarna för tillsynsavgifter. Syftet med tillsynsavgifterna är att ersätta kommunerna för de kostnader som uppstår i samband med tillsynen. För sådan tillsyn, som ligger inom nämndens ansvarsområde, har nämnden rätt att ta ut avgift. Tillsyn av enskilda avlopp ligger inom nämndens ansvarsområde. Nämnden har således laglig rätt att ta ut avgift för täckande av sina tillsynskostnader.

Av handlingarna i ärendet framgår att nämndens har debiterat en fast avgift om 3 gånger grundfaktorn 920 kronor vilket totalt blir 2 760 kronor. Den påförda avgiften stämmer överens med den fastställda taxan. Länsstyrelsen anser att det inte har framkommit skäl att efterge eller sätta ned den fakturerade avgiften. Vad klaganden har anfört förändrar inte den bedömningen. Överklagandet ska därmed avslås.

I detta ärende har Anne Persson beslutat.

Anne Persson

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till:

Miljönämnden i östra Skaraborg i Skövde kommun;
miljoskaraborg@skovde.se

Så här överklagar du Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Är du osäker på när tiden går ut kan du kontakta Länsstyrelsen.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Länsstyrelsens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR HUR MAN ÖVERKLAGAR - DOM I MÅL SOM HAR ÖVERKLAGATS TILL MARK- OCH MILJÖDOMSTOLEN

Den som vill överklaga mark- och miljödomstolens dom ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till mark- och miljödomstolen.** Överklagandet prövas av Mark- och miljööverdomstolen vid Svea hovrätt.

Överklagandet ska ha kommit in till mark- och miljödomstolen **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

För att ett överklagande ska kunna tas upp krävs att Mark- och miljööverdomstolen lämnar **prövningstillstånd**. Det görs om:

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som mark- och miljödomstolen har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står mark- och miljödomstolens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Mark- och miljööverdomstolen varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om:

1. den dom som överklagas med angivande av mark- och miljödomstolens namn, datum för domen samt målnummer,
2. den ändring av mark- och miljödomstolens dom som klaganden vill få till stånd,
3. grunderna (skälen) för överklagandet,
4. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet.

Om ni tidigare informerats om att **förenklad delgivning** kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

Ytterligare upplysningar lämnas av mark- och miljödomstolen. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Månadsrapport september 2017

Mhn 2017:694

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddskontoret har upprättat en ekonomisk månadsrapport per september 2017. Rapporten framgår av bilaga.

Beslutsunderlag

Månadsrapport september 2017, bilaga

Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-10-02

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

– Månadsrapport september 2017 godkänns och läggs till handlingarna.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Håkan Strid
Miljö- och hälsoskyddschef

Anders Hansson
Administrativ chef

Månadsrapport september 2017

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Innehållsförteckning

Ekonomi och verksamhet.....	3
Ekonomi	3
Investeringar.....	3
Verksamhetsförändringar (tkr).....	3
Åtgärdsplan	4
Åtgärder för nyanlända	4
Volymmått.....	4
Volymmått	4
Mål, resultat och uppdrag.....	5
Attraktiv kommun.....	5
Hållbart samhälle.....	6
Medborgare.....	7
Arbetsgivare	8
Medarbetare.....	10
Sjukfrånvaro	10
<i>Sjukfrånvaro som andel (%) av den ordinarie arbetstiden, ack under året, kvinnor.....</i>	<i>10</i>
<i>Sjukfrånvaro som andel (%) av den ordinarie arbetstiden, ack under året, män.....</i>	<i>11</i>

Ekonomi och verksamhet

Ekonomi

För september 2017 pekar prognosen sammanlagt mot ett fortsatt underskott med 300 tkr. Underskottet beror framför allt på ökade lönekostnader p.g.a. nyanställningar (ca 1,2 mkr) samt ökade lokalkostnader till följd av verksamhetsflytt till nya lokaler på Trädgårdsgatan (ca 500 tkr). I takt med att andra förvaltningar flyttar in i kontorets nuvarande lokaler på Hoven kan dock lokalkostnaderna komma att minska.

Av särskilda anslag som avser flerårsprojekt för muddringsprojektet Barnarpasjön och fiskevårdsåtgärder beräknas ca 600 tkr (av ca 1,4 mkr) användas under 2017. Särskilda anslag avseende förorenad mark, mätningar av bensoapyren, vattenundersökningar, kartläggning av mikroplast i Vättern och projektet Retoy (totalt ca 3,8 mkr inkl. statsbidrag från länsstyrelsen) avses förbrukas i sin helhet under 2017. Anslag för åtgärdsutredning Munksjön (500 tkr) kommer troligtvis inte att hinna förbrukas under 2017 (se nedan, Verksamhetsförändringar).

Vad gäller tillsynsintäkter är årsbudgeten enligt miljöbalken bestämd till ca 4,7 mkr. Av budgeten uppgår inbetalda intäkter hittills till 77 %. I fråga om tillsynsintäkter enligt livsmedelslagstiftningen är årsbudgeten bestämd till ca 4,8 mkr, varav inbetalda intäkter uppgår till hittills 72 %. Intäkter för tillsynsarbetet kommer sannolikt att uppnå eller ligga nära budget vid årets slut. Undantag gäller intäkter för tillsyn för enskilda avlopp, där ett underskott förväntas med ca 200 tkr.

Under april 2017 tillfördes ramanslaget 1,3 mkr ur resultatfonden. Det bidrog till att budgeten förändrades från 18,8 mkr till 21 mkr. Medlen ur resultatfonden avses att förbrukas under 2017.

mnkr	Bokslut 2016	Budget	Prognos	Avvikelse
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	16,7	21	21,3	-0,3

Investeringar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har ingen investeringsbudget.

Verksamhetsförändringar (tkr)

Enligt kommunstyrelsens beslut 2017-03-29, § 79, har Jönköpings kommun åtagit sig att bekosta en åtgärdsutredning för Munksjön. Från stadskontorets resultatfond för miljömålsarbete har 500 tkr ombudgerats till miljö- och hälsoskyddsnämnden för att

täcka kostnaden för genomförandet av åtgärdsutredningen. För att utföra åtagandet kommer en konsulttjänst att upphandlas under hösten 2017. Anslaget kommer att användas under 2018.

Åtgärdsplan

För att upprätthålla budgeten är det nödvändigt att förvaltningen tar ut tillsynsavgifter.

Åtgärder för nyanlända

Boendeförhållanden för flyktingmottagandet och nyanlända hanteras inom nämndens ordinarie tillsynsverksamhet för hälsoskydd och livsmedel.

Volymmått

Volymmått

I tabellen framgår antalet tillsynsbesök som genomfördes 2015 och 2016 samt det antal som planeras genomföras under 2017 och 2018. De antal som planeras är begränsat av bemanningen på förvaltningen och är lägre än det verkliga behovet. Enligt den behovsutredning som genomförts med en metod som vi tagit fram tillsammans med övriga kommuner i länet saknar vi ca 15 års arbetskrafter.

Antal tillsynsbesök	2 015	2 016	2 017 (prognos)	2 018 (prognos)
Miljöbalken	566	815	850	850
Livsmedelslagen	1 702	1 790	1 800	1 800

Prognosen för 2018 bygger på att nämndens resurser är oförändrade.

Mål, resultat och uppdrag

Målens färgförklaringar

 Målet har nåtts eller förväntas nå
  Osäker bedömning om målet nås
  Målet har ej nåtts eller bedöms inte kunna nås

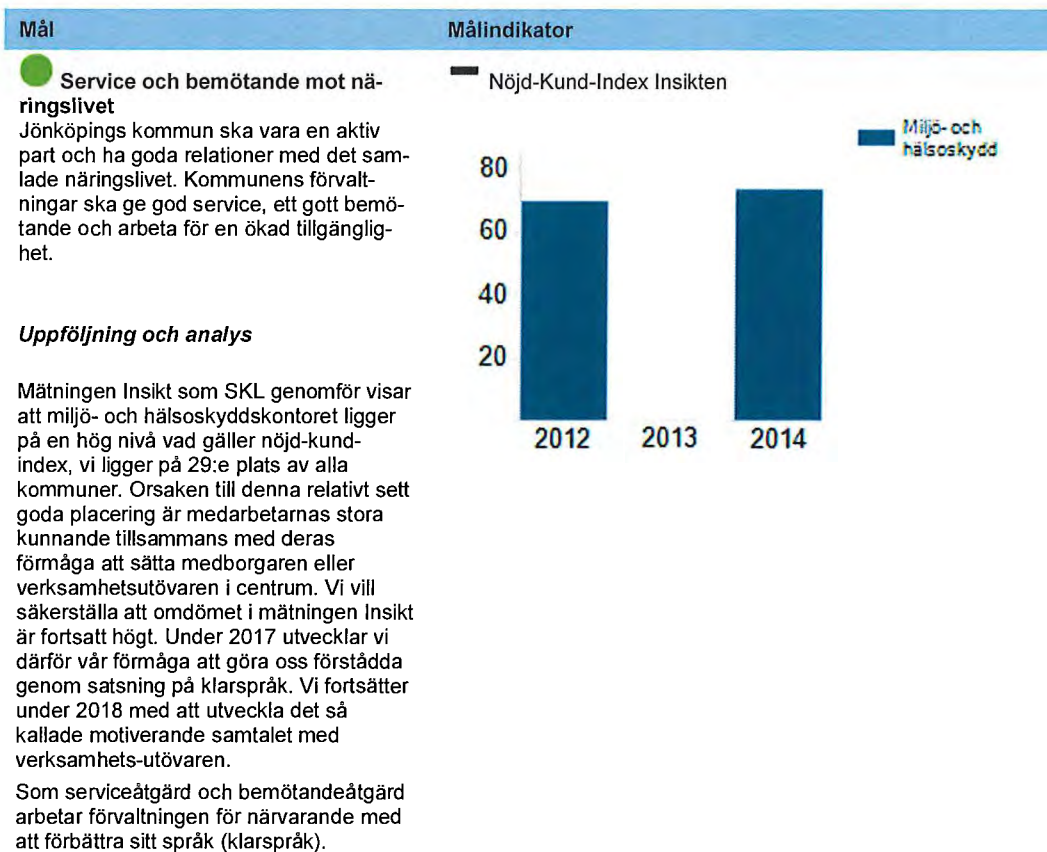
Indikatorernas färgförklaringar

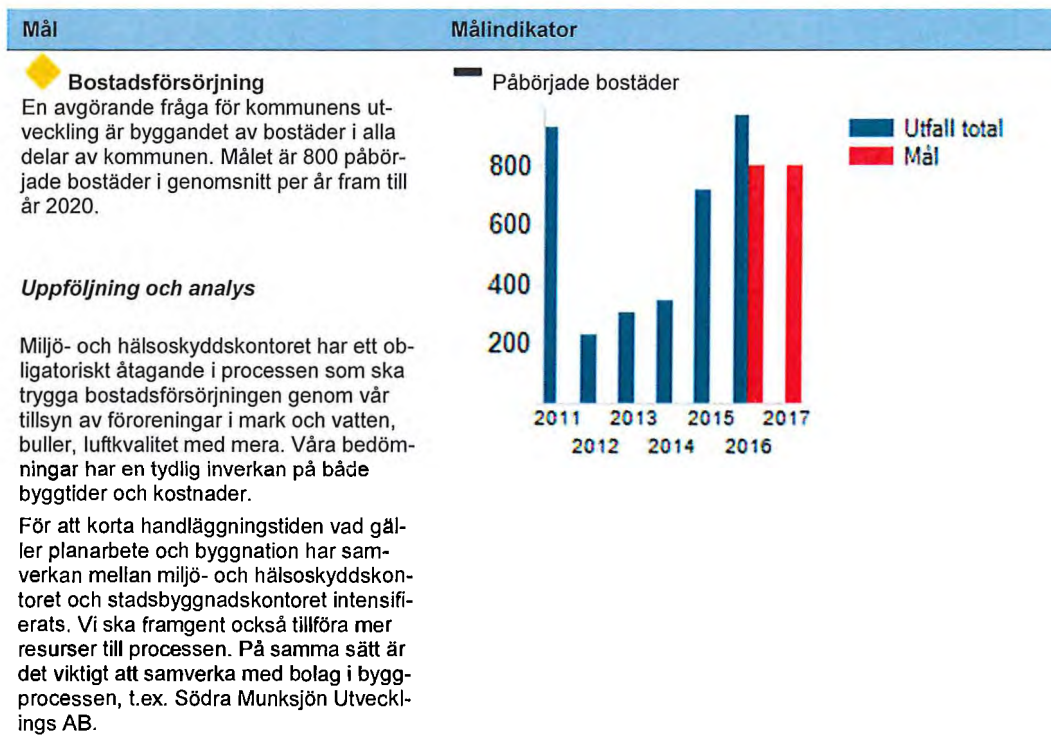
 Positiv trend
  Ingen förändring
  Negativ trend

Uppdragens färgförklaringar

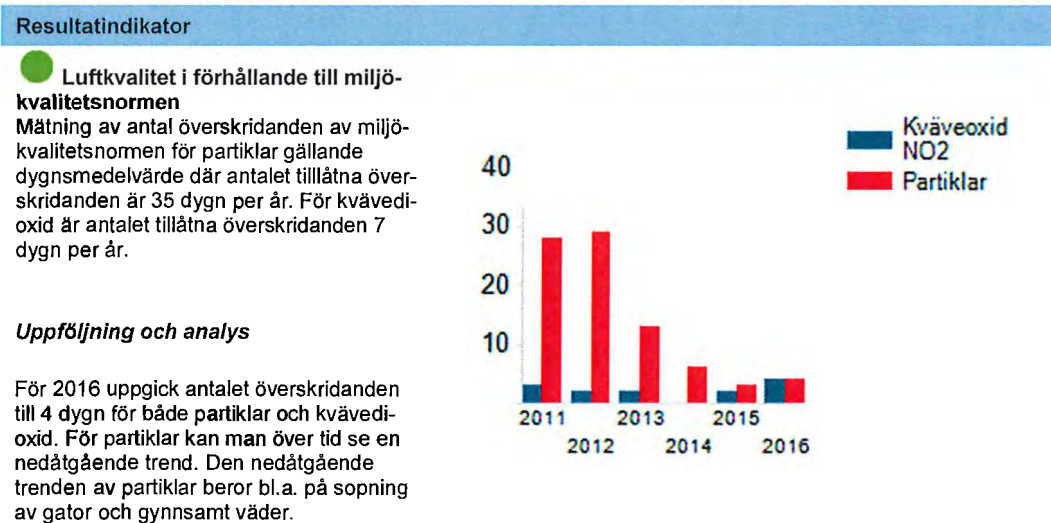
 Pågående enligt plan
  Pågående med avvikelse
  Avslutad enligt plan
  Avslutad med avvikelse
 Väntläge
  Ej genomförd

Attraktiv kommun

Hållbart samhälle

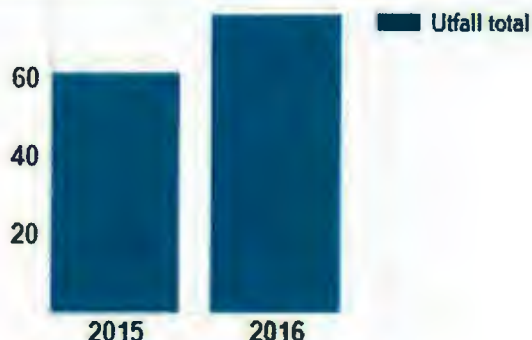

Resultatindikator

● **Antal åtgärdade bristfälliga avlopp**
Åtgärder av bristfälliga avlopp som inte är godkända enligt miljöbalken till att uppfylla miljöbalkens krav alternativt uppkoppling mot det kommunala avloppsnätet.

Uppföljning och analys

Antal åtgärdade bristfälliga avlopp uppgick till 61 för 2015 och till 76 för 2016. Vid delårsboks slut 2017 uppgick antalet åtgärdade avlopp till 18. Målet för 2017 är 90 stycken åtgärdade avlopp.

Medborgare

Mål

Målsvarspåslag

● **Övergripande jämställdhetsmål**
Alla kvinnor och män, flickor och pojkar, som är invånare eller vistas i Jönköpings kommun ska ha rätt till bemötande, service och myndighetsutövning som är likvärdig oavsett kön.

Uppföljning och analys

Under 2016 har en jämställdhetsgrupp inrättats i förvaltningen. Gruppen har som huvudsakligt syfte att föreslå och genomföra aktiviteter som för framåt i jämställdhetsarbetet.

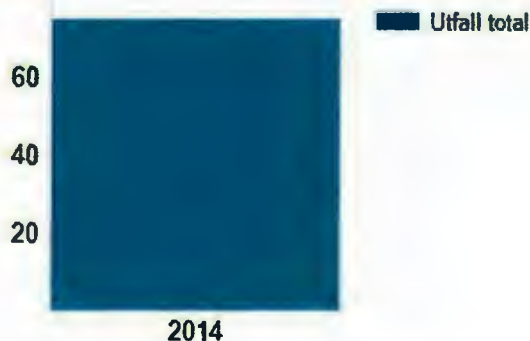
Handlingsplan för jämställdhet 2017 med uppföljning 2016 har antagits av miljö- och hälsoskydds-nämnden enligt beslut MhN 2017-03-09, § 161.

Resultatindikator

● **Företagsklimat, bemötande**
Företagsklimatet enligt Öppna jämförelse. Betygsindex i enkätundersökningen Insikt när det gäller företagarnas bedömning av bemötande inom serviceområdet.

Uppföljning och analys

Se kommentar, Attraktiv kommun, Service och bemötande mot näringslivet, Uppföljning och analys.

Arbetsgivare

Mål	Målindikator																				
De kommunanställda ska spegla befolkningens sammansättning De kommunanställda ska återspegla befolkningens sammansättning. Andelen anställda kvinnor och män i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under mandatperioden.	Andel anställda med utländsk bakgrund <table><tr><th>År</th><th>Utfall män (%)</th><th>Utfall kvinnor (%)</th><th>Utfall total (%)</th></tr><tr><td>2013</td><td>8</td><td>8</td><td>8</td></tr><tr><td>2014</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr><tr><td>2015</td><td>12</td><td>12</td><td>12</td></tr><tr><td>2016</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr></table>	År	Utfall män (%)	Utfall kvinnor (%)	Utfall total (%)	2013	8	8	8	2014	10	10	10	2015	12	12	12	2016	10	10	10
År	Utfall män (%)	Utfall kvinnor (%)	Utfall total (%)																		
2013	8	8	8																		
2014	10	10	10																		
2015	12	12	12																		
2016	10	10	10																		
Uppföljning och analys Av stadskontorets rapport "Anställda med utländsk bakgrund 2016" framgår att 9,5 procent av samtliga anställda på miljö- och hälsoskyddskontoret har utländsk bakgrund. Det innebär att andelen anställda med utländsk bakgrund har minskat med tre procentenheter sedan september 2015 (rapporten s. 11). Under första halvåret 2017 hade miljö- och hälsoskyddskontoret anställt medarbetare som är födda utomlands på tre av kontorets fyra enheter: kanslienheten, livsmedelsenheten och miljöskyddsenheten. Miljö- och hälsoskyddsnämnden gav därför kontoret i uppdrag att vid rekrytering till hälsoskyddsenheten eftersträva att finna en medarbetare med utländsk bakgrund (MhN 2017-02-09, § 147). Numera har samtliga enheter medarbetare med utländsk bakgrund.																					
Minskad sjukfrånvaro Sjukfrånvaron hos kommunens medarbetare ska minska under mandatperioden. Särskild vikt ska ägnas anställda kvinnor eftersom sjukfrånvaron är avsevärt högre bland dem än bland män.	Sjukfrånvaro kommunalt anställda totalt (%) <table><tr><th>Kategori</th><th>Utfall (%)</th></tr><tr><td>Utfall kvinnor (%)</td><td>8</td></tr><tr><td>Utfall män (%)</td><td>1.5</td></tr><tr><td>Utfall total (%)</td><td>6</td></tr></table>	Kategori	Utfall (%)	Utfall kvinnor (%)	8	Utfall män (%)	1.5	Utfall total (%)	6												
Kategori	Utfall (%)																				
Utfall kvinnor (%)	8																				
Utfall män (%)	1.5																				
Utfall total (%)	6																				
Uppföljning och analys För att minska sjukfrånvaro och arbetsrelaterad ohälsa på förvaltningen förs dialog med kommunhälsan. Det systematiska arbetsmiljöarbetet skärps, varvid Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) ska beaktas. I samarbete med kommunhälsan har samtliga anställda på förvaltningen erbjudits hälsosamtal med möjlighet att genomföra en s.k. livsstilsbarometer. Trivselaktiviteter och friskvård uppmuntras. För att minska sjukfrånvaro och ohälsa har även en förbättrad ledningsstruktur införts genom att tillsätta chefer för varje tillsynsenhet. Det är nödvändigt att införa effektivare arbetssätt på förvaltningen. Enligt senaste uppgifter om sjuktal för 2017 uppgår sjukfrånvaron på miljö- och																					

MhN

Månatröskor

hälsoskyddskontoret till totalt 4,5 % av arbetstiden (5,9 % för kvinnor och 0,9 % för män). Den totala sjukfrånvaron ligger därmed under genomsnittet för kommunen på sammanlagt 6,4 % (7,0 % för kvinnor och 4,4 % för män).

Resultatindikator

Medarbetarengagemang (HME) totalt

Medarbetarengagemangindex enligt resultat från medarbetarenkät. HME står för Hållbart medarbetarengagemang och mäter såväl nivån på medarbetarnas engagemang som chefernas och organisationens förmåga att ta tillvara på och skapa engagemang. HME-index består av nio frågor som tillsammans bildar ett totalindex för Hållbart medarbetarengagemang och tre delindex; Motivation, Ledarskap och Styrning. Totalindex formas som ett medelvärde av de nio frågorna. Ett högt värde indikerar en hög nivå på hållbart medarbetarengagemang.

Uppföljning och analys

För män redovisas ej svaren då det måste vara minst 8 svarande för att svaren ska visas separat.

För kommunen totalt är HME värdet 78,5 i genomsnitt, fördelat på 79,4 för kvinnor och 76,5 för män.

Uppdrag

Individuella chef- och ledaruppdrag

Individuella chefs- och ledaruppdrag med planer för kompetensutveckling och stöd ska införas i all kommunal verksamhet. Våra chefer ska ges goda förutsättningar för sitt chefskap. Flexibla möjligheter för inhämtande av kunskap ska erbjudas, t ex avseende genus, hbtq-frågor och arbetsmiljö. Extern kompetens är ett viktigt komplement till den interna kunskapen.

Beslutat av:
Kommunfullmäktige

Modell för studentmedarbetare

Uppdrag ges till samtliga nämnder att kartlägga behovet av och möjligheten att anställa studentmedarbetare i sina verksamheter. Uppdragen redovisas för kommunstyrelsen senast 2017-06-30.

Från kommunprogram: En modell med studentmedarbetare ska prövas i syfte att marknadsföra Jönköpings kommun som en attraktiv arbetsgivare och stärka oss som studentstad. Studenter ska ges en bild av de många intressanta arbetsuppgifter som finns i kommunens verksamheter. Modellen ger oss möjlighet att vara en förebild för andra arbets-

Uppföljning och analys + Slutdatum

Individuella chefsuppdrag har införts på miljö- och hälsoskyddskontoret med kompetensutveckling avseende bl.a. ledarskap och arbetsmiljö. Här ligger bl.a. kommunens chefsintroduktion, kommunhälsans utbildning om arbetsmiljö, kurs i kompetensbaserad rekrytering och ledarskapsutbildning.

Slutdatum
2017-12-31

Uppdraget redovisades för kommunstyrelsen i maj 2017 (MhN 2017-05-04, § 181).

Slutdatum
2017-06-30

Uppdrag	Uppföljning och analys + Slutdatum
givare och stärka relationen mellan högskolestudier och arbetsliv. (Personalchefsgruppen)	
Beslutat av: Kommunfullmäktige	

Medarbetare

Sjukfrånvaro

Stadskontorets förslag "Hälsostategi – Utvecklingsområden för friskare arbetsplatser i Jönköpings kommun" har tillstyrkts av miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt beslut MhN 2017-02-09, § 150.

Förslaget till hälsostategi stämmer väl överens med det hälsofrämjande arbete som pågår på miljö- och hälsoskyddskontoret.

Enligt senaste uppgifter om sjuktal för 2017 uppgår sjukfrånvaron på miljö- och hälsoskyddskontoret till totalt 4,5 % av arbetstiden (5,9 % för kvinnor och 0,9 % för män). Den totala sjukfrånvaron ligger därmed under genomsnittet för kommunen på sammanlagt 6,4 % (7,0 % för kvinnor och 4,4 % för män).

Sjukfrånvaro som andel (%) av den ordinarie arbetstiden, ack under året, kvinnor

Beskrivning av målindikator

Den totala sjukfrånvaron ackumulerat under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden. Avser den obligatoriska sjukfrånvaroregistreringen. Under 2016 finns det endast tillgång till statistik mars 2016 -december 2016.

Sjukfrånvaro som andel (%) av den ordinarie arbetstiden, ack under året, män

Beskrivning av målindikator

Den totala sjukfrånvaron ackumulerat under året, som andel (%) av den tillgängliga ordinarie arbetstiden. Avser den obligatoriska sjukfrånvaroregistreringen. Under 2016 finns det endast tillgång till statistik mars-december 2016.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden 2018

Mhn 2017:3693

Sammanfattning

Miljö- och hälsoskyddskontoret har upprättat förslag till sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2018.

Beslutsunderlag

Sammanträdestider för kommunstyrelsen och kommunfullmäktige 2018.
Miljö- och hälsoskyddskontorets tjänsteskrivelse 2017-10-03.

Förvaltningens förslag till miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2018 fastställs till följande datum med start kl. 12.30:

- torsdag 2018-01-11
- torsdag 2018-02-08
- torsdag 2018-03-08
- torsdag 2018-04-12
- onsdag 2018-05-02 (start kl.08.30)
- torsdag 2018-06-07
- torsdag 2018-08-16 (heldag)
- torsdag 2018-09-13
- torsdag 2018-10-11
- tisdag 2018-11-06
- torsdag 2018-12-13

Ärendet

Miljö- och hälsoskyddskontoret har upprättat förslag till sammanträdestider för miljö- och hälsoskyddsnämnden under 2018.

Sammanträdeslokal

Sessionssalen, Juneporten, Västra Storgatan 16, Jönköping.

Grupprum

Tripp, Trapp och Trull (Juneporten).

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSKONTORET
Besöksadress Juneporten
Västra Storgatan 16, Jönköping
miljo@jonkoping.se

**JÖNKÖPINGS
KOMMUN**

Ljuset vid Vättern

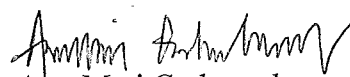
Nämndens sammanträden delas upp i en föredragningsdel och i en beslutandedel. I pausen hålls gruppöverläggningar.

Barnkonventionen

Ärendet bedöms inte beröra barns rättigheter enligt FN:s barnkonvention.

Anders Hansson
Administrativ chef

Ann-Mari Gudmundsson
Nämndsekretare

Beslutet expedieras till:
Nämnderna
Länsstyrelsen i Jönköpings län